

BULGARIAN

BASIC COURSE

Volume III
Lessons 24 - 31

October 1962
Revised July 1983

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

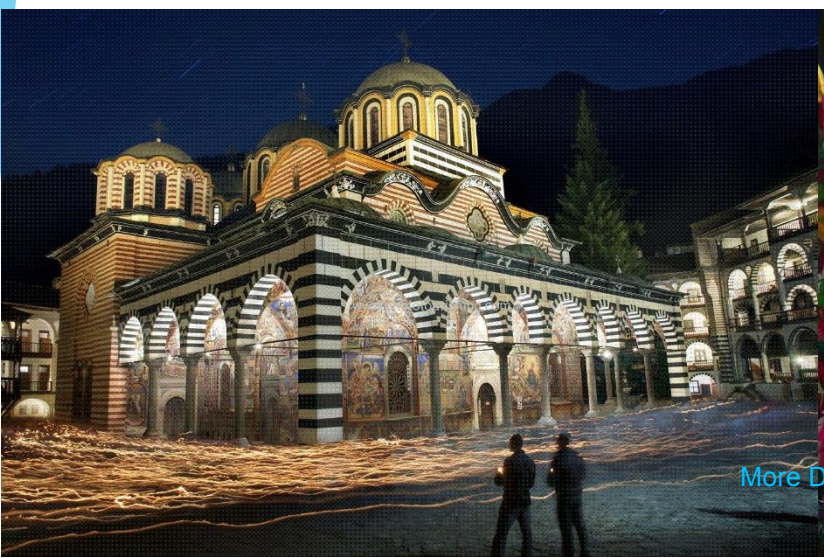

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

PREFACE

The Bulgarian Course, consisting of 136 lessons in 13 volumes, is one of the Defense Language Institute's Basic Course Series. The material was developed at the Defense Language Institute and approved for publication by the Institute's Curriculum Development Board.

The course is designed to train native English language speakers to Level 3 proficiency in comprehension and speaking and Level 3 proficiency in reading and writing Bulgarian. The texts are intended for classroom use in the Defense Language Institute's intensive programs employing the audio-lingual methodology. Tapes accompany the texts.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

TABLE OF CONTENTS

		Page
1.	Lessons 24 - 31	1-242
	Lesson 24	1-32
	Grammar Perception Drill	2
	Cartoon Guide	12
	Dialogue: At a Wedding	14
	Grammar Analysis:	
	Past Tense - First Group	16
	Meaning & Usage of the Past Tense	17
	Formation of the Past Tense	17
	Past Tense of the Verb съм - "to be"	19
	Grammar Drill	20
	Reading Text	26
	Translation	27
	Questions & Answers	28
	Homework	30
	Vocabulary	31
	Lesson 25	33-62
	Grammar Perception Drill	34
	Cartoon Guide	43
	Dialogue: On a Trip (continuation)	44
	Grammar Analysis:	
	Formation of the Past Tense First Group (continued)	46
	Grammar Drill	49
	Reading Text	55
	Translation	56
	Questions & Answers	57
	Homework	59
	Vocabulary	61

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 26 _____ 63-92

Grammar Perception Drill _____ 64
Cartoon Guide _____ 73
Dialogue: Setting the Table _____ 74
Grammar Analysis:
Formation of the Past Tense - Group II _____ 76
Past Tense of the Perfective Verb
взема "to take" _____ 77
Plural of Monosyllabic Masculine Nouns _____ 78
Change of я to е in Monosyllabic
Masculine Nouns _____ 79
Grammar Drill _____ 81
Reading Text _____ 86
Translation _____ 87
Questions & Answers _____ 88
Homework _____ 90
Vocabulary _____ 91

Lesson 27 _____ 93-118

Grammar Perception Drill _____ 94
Cartoon Guide _____ 101
Dialogue: At a Soccer Game _____ 102
Grammar Analysis:
Past Tense of the Verbs - Group III _____ 104
Accent of the Past Tense _____ 104
The Verb мога - "can", "to be able to" _____ 106
The Perfective Verb отбележа - "to mark" _____ 107
Grammar Drill _____ 109
Reading Text _____ 113
Translation _____ 114
Questions & Answers _____ 115
Homework _____ 117
Vocabulary _____ 118

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 28 _____ 155-185

Grammar Perception Drill _____ 121
Cartoon Guide _____ 133
Dialogue: Dragan Buys Himself Clothes _____ 134
Grammar Analysis:
The Adjectives _____ 136
Definite Article for Adjectives _____ 138
Position of the Adjectives _____ 140
Adjectives changing я to е _____ 141
Grammar Drill _____ 143
Reading Text _____ 148
Translation _____ 149
Questions & Answers _____ 150
Homework _____ 153
Vocabulary _____ 154

Lesson 29 _____ 155-185

Grammar Perception Drill _____ 157
Cartoon Guide _____ 165
Dialogue: Dragan Buys Himself Toilet Articles at "Narcop" _____ 166
Grammar Analysis:
Adjectives Ending in и,а,о,и _____ 168
Articles for Adjectives Ending in и,а,о,и _____ 170
Degrees of Comparison _____ 171
Grammar Drill _____ 174
Reading Text _____ 180
Translation _____ 181
Questions & Answers _____ 182
Homework _____ 184
Vocabulary _____ 185

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 30 _____ 186-214

Grammar Perception Drill _____ 188
Cartoon Guide _____ 197
Dialogue: Mrs. Gantcheva is Talking with her Daughter Irina about House Matters ___ 198
Grammar Analysis:
The Possessives _____ 200
The Perfective Aspect of the Auxiliary Verb СЪМ "to be" _____ 202
Future Tense of СЪМ and БЪДА _____ 202
Grammar Drill _____ 203
Reading Text _____ 208
Translation _____ 209
Questions & Answers _____ 210
Homework _____ 212
Vocabulary _____ 213

Lesson 31 _____ 215-242

Grammar Perception Drill _____ 217
Cartoon Guide _____ 225
Dialogue: A Telephone Conversation _____ 226
Grammar Analysis:
Declension of the Personal Pronouns _____ 228
Short Form of the Pers. Pronouns - Acc. Case __ 228
Accent of the Short Personal Pronouns _____ 228
Place of the Short Personal Pronouns _____ 230
Grammar Drill _____ 231
Reading Text _____ 235
Translation _____ 236
Questions & Answers _____ 237
Homework _____ 240
Vocabulary _____ 241

2. Grammar Index _____ 243-246

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И Ч Е Т В Ъ Р Т И У Р О К

L E S S O N 2 4

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

I. Past Tense - First Group

II. Past Tense - The Auxiliary Verb " СЪМ "

I. Past Tense - First Group

А. ПИЯ, Е

АЗ	ПИ - Х	
ТИ	ПИ	
ТОЙ ТЯ ТО	ПИ	мляко вчера вино сноши ракия миналата седмица
НИЕ	ПИ - ХМЕ	
ВИЕ	ПИ - ХТЕ	
ТЕ	ПИ - ХА	

1.

Аз пия вино сега.
Аз пих вино вчера.

Какво пиете Вие сега?
Какво пихте Вие вчера?

ти, той, тя, то, ние,
вие, те, учителите,
редникът Вичев, и т.н.

Аз пия вино сега.
Аз пих вино вчера.

мляко, чай, бира,
ракия, сливовица,
сливова ракия

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Аз пия чай сега.
Вчера...
Той пие вино сега.
Снощи...

Вчера аз пих чай.

Снощи той пи вино.

ние, те, тя, вие,
детето, ти, баща ми,
студентът Бутов, аз,
учениците, и т.н.

и т.н.

3.

Той пи мляко снощи.

те, аз, ние, тя, вие,
ти, братовчедка ми, то,
войниците, офицерът, и т.н.

Те пиха мляко снощи.

и т.н.

4.

Кой пи ракия вчера?
вино
чай
мляко
сливовица
сливова ракия
червено вино
бира

Аз пих ракия вчера.
Те пиха.....
Тя пи.....
Ние пихме.....
Той пи.....
Вие пихте.....
Ти пи.....
Ефрейторът пи...
и т.н.

5.

Какво пихте снощи?
вчера?
вчера сутринта?
вчера по обяд?
вчера следобед?
тази сутрин?
миналата седмица?
миналия месец?
миналата година?

Аз пих червено вино снощи.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Ние не пиеме вино сега.
Ние не пихме вино вчера.

той, аз, те, вие, и т.н.

Той не пи вино вчера.

7.

Те не пият вино сега.
Аз не пия чай сега.
Той не пие мляко сега.

вие, сержантите, ти,
г-жа Христова, и т.н.

Те не пиха вино снощи.
Аз не пих чай тази сутрин.
Той не пи мляко вчера.

и т.н.

8.

Вие пиете ли ракия сега?
Вие пихте ли ракия вчера?

той, ти, куроистът, и т.н.

Да, аз пих ракия вчера.
Не, аз не пих ракия вчера.
Аз пих.....
и т.н.

9.

Те пиха бира вчера.

вие, г-н Иванов, ти, тя,
ние, редниците, и т.н.

Те пиха ли бира вчера?

Вие пихте ли бира вчера?
и т.н.

10.

Той не пи сливова ракия снощи.

вие, тя, те, ние, ти, и т.н.

Той не пи ли сливова ракия снощи?

и т.н.

11.

Кога пихте вино?
мляко?
ракия?
и т.н.

Аз пих вино снощи.
тази сутрин.
вчера следобед.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

12.

Снощи аз пих бира, а той пи вино.
Снощи аз пих бира, и той пи бира.

Снощи ти....., а тя.....
ти....., и тя.....
ние....., а те.....
ние....., и те.....
вие....., и аз.....
вие....., а аз.....

и т.н.

Снощи ти пи бира, а тя пи мляко.
Снощи ти пи вино, и тя пи вино.

и т.н.

13.

Ти не пи вино вчера, пи ракия.

тя, дядо ми, г-н и г-жа Мареви,
аз, те, ние, ти, вие, и т.н.

Тя не пи вино вчера, пи ракия.
и т.н.

14.

Аз играя на карти сега.
Вчера аз.....

децата, ние, той, ти, вие,
тя, те, гостите, и т.н.

Вчера аз играх на карти.

и т.н.

15.

Кога играхте вие на карти?
той
ти
те
офицерите
ние
аз
полковникът
децата

Аз играх на карти вчера по обяд.
...миналата седмица
миналия месец
миналата година
вчера сутринта
тази сутрин
вчера следобед
снощи
вчера

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

В. ПЕЯ, Е

АЗ	ПЯ - Х	
ТИ	ПЯ	
ТОЙ ТЯ ТО	ПЯ	вчера снощи миналата седмица
НИЕ	ПЯ - ХМЕ	
ВИЕ	ПЯ - ХТЕ	
ТЕ	ПЯ - ХА	

1.

Аз пея сега.
Аз пях вчера.

ти, той, тя, то, ние, вие, те, аз, децата, войниците, Кольо, и т.н.

Ти пееш сега. Ти пя вчера.

и т.н.

2.

Кой пя вчера?
тази сутрин?
снощи у Христови?
миналата седмица?

и т.н.

Аз пях вчера.
Ние пяхме тази сутрин.
Гостите пяха снощи у Христови.
Войниците пяха.....
Ти пя.....
Г-жа Цанева пя..... и т.н.

3.

Кога пяхте?
пяха студентите?
и т.н.

Ние пяхме вчера.
Студентите пяха тази сутрин.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. Вие пяхте ли у Христови?

Да, аз пях у Христови.
Не, аз не пях у Христови.
Аз пях у Миреви.

Войниците пяха ли в казармата?
Ти пя ли вчера в къщи?
Той пя ли в училище тази сутрин?

и т.н.

5.

Аз живея в казармата сега.
Аз живях в казармата миналата година.

Къде живеете сега?
Къде живяхте по-рано?

Аз живея в казармата сега.
Аз живях в казармата по-рано.

студентите, г-н Цанев, ти,
аз, ние, братовчедка му, и т.н.

и т.н.

6.

Колко време живяхте в казармата?
в кооперацията?
в това жилище?
на село?
на тази улица?
там?
на площад "Победа"?
в София?
до Захарната фабрика?
до Тракторния завод?
на втория етаж?
при баба си и при дядо си?
при баща му и при майка му?

Аз живях един месец в казармата.
два месеца
три месеца
една седмица
две седмици
една година
две години
десет дена
няколко дена
няколко месеца
няколко години
няколко седмици
година и половина

те, приятелят ти, жена му,
ти, ние, баба Мария и дядо
Славчо, и т.н.

7.

Кога живяхте в казармата?

Ние живяхме в казармата миналата година.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С. ПИША, Е

АЗ	ПИСА - Х	
ТИ	ПИСА	
ТОЙ ТЯ ТО	ПИСА	писма вчера
НИЕ	ПИСА - ХМЕ	
ВИЕ	ПИСА - ХТЕ	
ТЕ	ПИСА - ХА	

1.

Аз пиша писмо сега.
Аз писах писмо вчера.

г-н Цанев, вие, тя, ти,
те, ние, американката,
той, сержантите, и т.н.

Г-н Цанев пише писмо сега.
Г-н Цанев писа писмо вчера.
и т.н.

2.

Кой писа писма снощи?

Курсистите писаха писма снощи.
Аз писах.....
Жена ми писа.....
вие, той, ти, и т.н.

3.

Кога писахте писма?
домашната работа?

той, аз, ти, ние, те, и т.н.

Аз писах писма вчера следобед.
в събота
миналата събота
в неделя
миналата неделя
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Вие писахте ли писма вчера?

Да, аз писах писма вчера.
Не, аз не писах писма вчера.
Аз писах домашната работа.

Курсистите писаха ли домашната работа снощи?
Ученикът писа ли домашната работа тази сутрин?
и т.н.

и т.н.

5.

Вчера ли писахте писма?
...домашната работа?

и т.н.

Да, аз писах писма вчера.
Не, аз не писах писма вчера.
Аз писах писма миналата седмица.
миналата събота
миналата неделя
в събота
в неделя
тази сутрин

6.

Вие казахте ли урока?

учениците, г-н Титев, ти, аз, тя, вие, ние, и т.н.

Да, аз казах урока.
Не, аз не казах урока.

и т.н.

7.

Аз ще кажа урока след пет минути.
Аз казах урока вчера.

той, те, ние, ти, вие, и т.н.

Той ще каже урока след пет минути.
Той каза урока вчера.
и т.н.

8.

Утре той ще покаже къщата на жена си.
Вчера.....
и т.н.

Вчера той показа къщата на жена си.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. Past Tense - The Auxiliary Verb " СЪМ "

АЗ	БЯХ
ТИ	БЕШЕ
ТОЙ ТЯ ТО	БЕШЕ
НИЕ	БЯХМЕ
ВИЕ	БЯХТЕ
ТЕ	БЯХА

на кино снощи
в къщи вчера
в София миналата година

1.

Вие сте на училище сега.
Вие бяхте в къщи снощи.

той, ние, ти, учителят, вие,
аз, офицерите, г-жа Мирева,
българите, американецът, и т.н.

Той е на училище сега.
Той беше в къщи снощи.
и т.н.

2.

Къде бяхте снощи?
вчера? и т.н.
г-н Иванов, те, дъщеря ви,
аз, ние, ти, подполковникът,
редниците, вие, и т.н.

Аз бях на театър снощи.
на кино
на гости
на училище
на екскурзия
в къщи
у Христови
на танцова забава
на вечеря у Миреви
в казармата
в кооперацията
в фабриката
в завода
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Вие бяхте ли на кино снощи?	Да, аз бях на кино снощи. Не, аз не бях на кино снощи. Аз бях в къщи снощи.
той, те, ти , тя, и т.н.	и т.н.

4.

Кой беше на театър снощи?	Аз бях на театър снощи.
у Иванови вчера?	Ние бяхме у Иванови вчера.
тук тази сутрин?	Те бяха тук тази сутрин.
на кино в събота?	Г-н Петков беше на кино в събота.
на екскурзия в неделя?	Братовчед ми.....
в къщи вчера следобед?	Баща ми и майка ми.....
на танцовата забава?	Всички.....
в София миналата седмица?	Само вие.....
на село миналата година?	Ние.....
и т.н.	и т.н.

5.

Кога бяхте на екскурзия?	Ние бяхме на екскурзия в неделя.
в Тракторния завод?	
в Захарната фабрика?	
в София?	
в казармата?	
при братовчед си?	
на гости у Чипеви?	
на вечеря у Кекови?	
ти, ние, той, те, тя, и т.н.	и т.н.

6.

Той беше в къщи снощи.	Той беше ли в къщи снощи?
Те бяха на училище миналата седмица.	Те бяха ли на училище миналата седмица?
Тя беше при баба си миналия месец.	Тя беше ли при баба си миналия месец?
Аз бях тук вчера.	Вие бяхте ли тук вчера?
и т.н.	и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

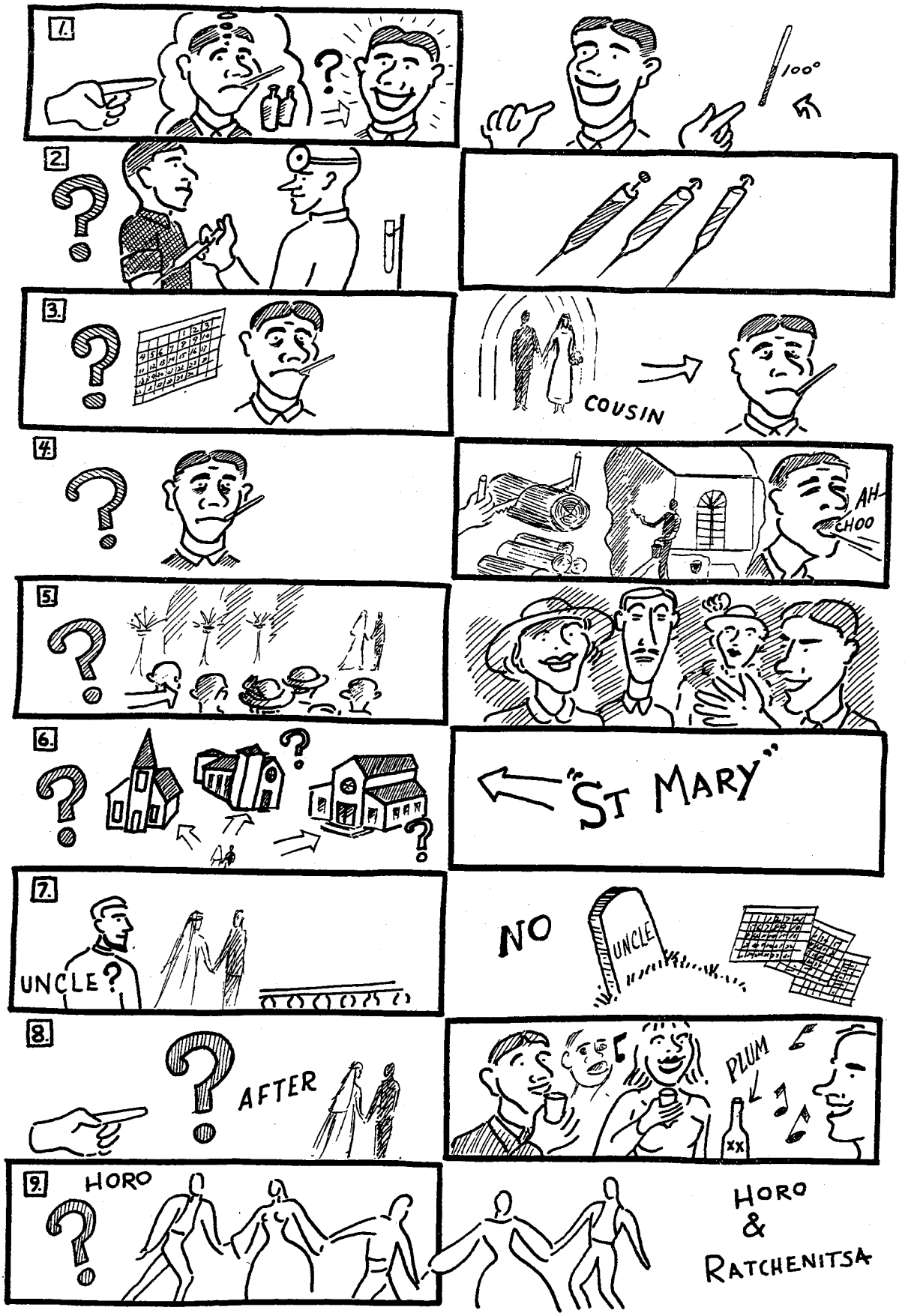

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

DIALOGUE

На сватба

Борисла́в:
Ка́заха ми, че си бо́лен.
Оздравя́ ли?
Ива́н:
Почти́ оздравя́х, но и́мам
още ма́лко температу́ра.

- Ле́карят би ли ти инже́кции?

- Да, би ми ня́колко.

- Кога́ се разболя́?
- Разболя́х се след сва́тбата
на братовче́дка си.

- Как се разболя́?
- Абе ря́зах дърва́, ма́зах
го́стната и насти́нах.

- Кои́ бя́ха на сва́тбата?
- Мно́го родни́ни и позна́ти.

- В коя́ цъ́рква ста́на венча́в-
ката на младоже́нците?
- Венча́вката ста́на в цъ́рква-
та "Света́ Богоро́дица".

- Чи́чо ти ли ги венча́?

- Не. Не чу́ ли? Той умря́
преди́ ня́колко ме́сеца.

- Какво́ пра́вихте след
венча́вката?
- Пи́хме сли́вовица и пя́хме
мно́го пе́сни.

- Игра́хте ли хоро́?
- Игра́хме и хоро́ и
ръчени́ца.

At a Wedding

Borislav:
They told me that you were
sick. Did you get well?
Ivan:
I almost got well but still
have a little temperature.

- Did the doctor give you
any injections?
- Yes, he gave me some.

- When did you get sick?
- I got sick after the wedding
of my cousin.

- How did you get sick?
- Well, you see, I cut wood,
painted the drawing room, and
got a cold.

- Who was at the wedding?
- A lot of relatives and
acquaintances.

- At which church did the wedding
of the newlyweds take place?
- The wedding took place at the
church of St. Mary .

- Did your uncle give the bride
away?
- No. Didn't you hear? He
died a few months ago.

- What did you do after the
wedding?
- We drank plum brandy and
sang a lot of songs.

- Did you dance the horo?
- We danced both the horo and
the ratchenitsa.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Кой игра́ ръчени́ца на́й-много?
- Булката. Нали́ знаеш-мно́го е ве́села и жи́ва.

- А младоже́нецът?
- Той се напи́ от ра́дост.

- Ко́лко вре́ме тра́я тържест-во́то?
- До зори́.

- Who danced the ratchenitsa most?
- The bride. You know that she is very gay and lively, don't you?

- And the bridegroom?
- He was so happy he got drunk.

- How long did the celebration last?
- Until dawn.

ДЪРЖАВНА ПИВОВАРНА ФАБРИКА
„СОФИЙСКО ПИВО" — София
ул. „Сан Стефано" 22, тел. 4-19-53

ГРАЖДАНИ НА СТОЛИЦАТА,

ОПИТАХТЕ ЛИ ЧЕРНОТО ПИВО, КОЕТО ПУСНАХМЕ НА ПАЗАРА?

СОФИЙСКОТО ПИВО СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА С ПРИЯТНИЯ СИ ВКУС, ПЕНЛИВОСТ, АРОМАТ И ГОРЧИВИНА. ТО Е СЛАБО АЛКОХОЛНО ПИТИЕ С ГОЛЯМА ХРАНИТЕЛНОСТ И КАЛОРИЧНОСТ.

В СКОРО ВРЕМЕ ОЧАКВАЙТЕ НА ПАЗАРА ОТЛЕЖАЛОТО

ПИВО ПОРТЕР 18°

ПИЙТЕ ПРОЧУТОТО СОФИЙСКО ПИВО!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

I. PAST TENSE

1. In English the past tense is formed in two ways:

   a. With the ending d. Examples:

      I served, he rented, they walked, it faded, etc.

   b. With a change of the stem vowel. Examples:

      I write - I wrote; I fall - I fell; I bite - I bit; etc.

2. While the English verb has one and the same ending for all persons in the past tense, the Bulgarian verb has a special ending for each person except for 2nd and 3rd persons singular which do not have endings, but represent the verbal stem for the past tense and therefore are always alike.

The past tense endings of all verbs are as follows:

	Singular	Plural
1st pers.	- х	- хме
2nd pers.	no ending	- хте
3rd pers.	no ending	- ха

a. The majority of the Bulgarian verbs form the past tense by adding the above endings to the present stem of the verb. This rule applies to:

1. All verbs of the Third Group. Examples:

аз ви́ждам	I see	аз стре́лям	I shoot
аз видях	I saw	аз стре́ля́х	I shot

2. The greater part of the verbs of the 2nd Group. Examples:

той слу́жи	he serves	ние слу́жиме	we serve
той слу́жи́	he served	ние слу́жи́хме	we served

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

b. The rest of the Bulgarian verbs form the past tense with the same endings, and by changing their stem vowel the same way as some English verbs do (see 1 b. above), and often their accent.

The formation of the past tense will be dealt with in several lessons.

II. MEANING AND USAGE OF THE PAST TENSE

The past tense expresses an action which has been accomplished anytime before the moment in which it is mentioned. The user is always witness or doer of the action.

III. FORMATION OF THE PAST TENSE

Verbs of Group 1

The verbs of the 1st Group form the past tense in several ways:

1. Some verbs lose their stem vowel е before taking the endings of the past tense. Examples:

пи́я, пи́е	to drink	би́я, би́е	to hit, to beat up
аз пи -х		аз би -х	
ти пи		ти би	
той		той	
тя пи		тя би	
то		то	
ние пи́ -хме		ние би́ -хме	
вие пи́ -хте		вие би́ -хте	
те пи́ -ха		те би́ -ха	

The following verbs are conjugated in the same way:

ви́я, е: вих	to wind	плю́я, е: плюх	to spit
кри́я, е: крих	to hide	чу́я, е: чух	to hear
мия, е: мих	to wash (hands)	шия, е: ших	to sew

The perfective aspect of the above verbs is formed with a preposition. The perfective form of the past tense follows the same pattern.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Examples:

навúя, е: навúх	to wind up	покрúя, е: покрúх	to cover
надýя, е: надýх	to blow up	зарúя, е: зарúх	to bury

2. Some verbs which have an е before their stem vowel е (e.g. пé-еш change the first е into я after losing the stem vowel е. Examples:

пéя, пéе - to sing

аз	пя*	-х	I sang	ние	пя́ -хме
ти	пя			вие	пя́ -хте
той				те	пя́ -ха
тя	пя				
то					

The following verbs are conjugated in the same way. Examples:

вéя, е: вях	to fan	лéя, е: лях	to cast
владéя, е: владях	to possess	сéя, е: сях	to sow
грéя, е: грях	to shine	смéя, е: смях	to dare

The perfective verb умрá, е "to die" forms its past tense in the same way:

умря́х, умря́ I died

---

* The я is pronounced like е in the Western dialect. Examples:

пе -х	пé -хме
пе	пé -хте
пе	пé -ха

The past tense of these verbs is also often written that way.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4. The verbs ending in -жа, -ча, -ша in the first person singular, present tense, change these endings in the past tense in the following way:

The ending	-жа	changes into	-за
The ending	-ча	changes into	-ка
The ending	-ша	changes into	-са

The vowel а is preserved in all persons of the past tense. Examples:

	а. -жа	into -за	
ма́жа, е	ма́зах		to smear; to paint
ка́жа, е (perfective)	ка́зах		to say
ре́жа, е	ря́зах*		to cut
	в. -ча	into -ка	
пла́ча, е	пла́ках		to cry, to weep
	с. -ша	into -с	
пи́ша, е	пи́сах		to write
мири́ша, е	мири́сáх		to smell

IV. PAST TENSE OF THE VERB СЪМ "to be".

The past tense of the auxiliary verb съм "to be" is as follows:

аз	бя -х		I was	ние	бя́ -хме
ти	бе́ше	or бе		вие	бя́ -хте
той, тя, то	бе́ше	or бе		те	бя́ -ха

V. The interrogative, the negative, and the interrogative-negative forms of the verbs in the past tense are constructed in the same way as the corresponding forms in the present tense. (For details see Grammar, Lessons 16 & 18) Examples:

Interrogative	Negative	Interrogative-Negative
аз пих ли?	аз не пих.	аз не пих ли?
etc.		
did I drink?	I didn't drink.	didn't I drink?

* Or ре́зах in Western Bulgaria

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: I. Past Tense - First Group

II. Past Tense - The Auxiliary Verb "СЪМ"

1.

Сега той пие мляко.
Вчера той.....
Сега аз пия вино.
Вчера аз.....

тя, ние, ти, децата, булката, те, вие, аз, младоженците, сержантът, войниците, и т.н.

Вчера той пи чай.

Вчера аз пих ракия.

и т.н.

Сега те играят на карти.
Снощи те.....
и т.н.

Вчера те играха на карти.
и т.н.

Сега ние играем хоро.
Вчера ние.....
и т.н.

Вчера ние играхме ръченица.
и т.н.

Сега лекарят бие инжекции на Иван.
Снощи.....
и т.н.

Снощи лекарят би инжекции на Иван.
и т.н.

Сега вие пеете.
Вчера вие.....
и т.н.

Вчера вие пяхте.
и т.н.

Сега ти живеем в казармата.
Миналата година ти.....
и т.н.

Миналата година ти живя в София.
и т.н.

Сега аз пиша писмо.
Снощи аз..... и т.н.

Снощи аз писах писмо.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Аз ще кажа урока след няколко минути.
Преди няколко минути аз.....

ти, те, ние, той, вие, и т.н.

Преди няколко минути аз казах урока.
и т.н.

Той реже дърва сега.
Вчера той.....
и т.н.

Вчера той рязa дърва.
и т.н.

След една седмица аз ще оздравея.
Миналата седмица аз....
и т.н.

Миналата седмица аз оздравях.
и т.н.

Утре тя ще се разболее.
Вчера тя.....
и т.н.

Вчера тя се разболя.
и т.н.

Сега те мажат стаята.
Преди няколко дена те....
и т.н.

Преди няколко дена те мазаха стаята. и т.н.

Утре аз ще покажа тази къща на младоженците.
Вчера аз.....
и т.н.

Вчера аз показах тази къща на младоженците. и т.н.

Довечера ние ще се напием.
Снощи ние.....
и т.н.

Снощи ние се напихме.
и т.н.

Чичо ми ще ги венчее.
Чичо ми ги.....
и т.н.

Чичо ми ги венча.
и т.н.

Довечера ние ще чуем песните.
Снощи ние.....
и т.н.

Снощи ние чухме песните.
и т.н.

Той ще умре след няколко месеца.
Той.....
и т.н.

Той умря преди няколко месеца.
и т.н.

Вие ще успеете да донесете оръжието си.
Вие..... и т.н.

Вие успяхте да донесете оръжието си.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кой пи ракия на сватбата?

сливовица, червено вино,
бира, мляко, чай, и т.н.

Кой игра на карти снощи?

Кой игра хоро на сватбата?
ръченица

Кой пя на сватбата вчера?
в църквата
на тържеството

Кой би инжекции на Иван?

Кой живя в кооперацията?

Кой писа писма снощи?

Кой каза урока тази сутрин?

Кой ряза дърва вчера следобед?

Кой се разболя?

Кой оздравя?

Кой показа тази къща на чичо ми?

Кой маза гостната?

Кой се напи снощи?

Кой ги венча?

Кой чу българските песни вчера?

Кой умря миналата седмица?

Ние пихме ракия на сватбата.

младоженците, аз, всички, вие,
булката, ти, чичо ти, и т.н.

Офицерите играха на карти снощи.

аз, младоженецът, те, само ти,
куриерите, ние, и т.н.

Всички играха хоро на сватбата.

булката, вие, аз, ние, и т.н.

Братовчедка ми пя на сватбата.

аз, учениците, той, ние, и т.н.

Лекарят би инжекции на Иван.
Аз бих.....
Лекарите биха.....
Чичо ми би..... и т.н.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Кога играхте хоро?
ръченица
той, курсистите, ти,
бухката, българите, и т.н.

Кога пиха младоженците ракия?
аз вино?
ти мляко?
вие чай?
ние сливовица?
сержантът бира?

Кога би лекарят инжекции на Иван?

Кога пяхте български песни?

Кога писахте писма?

Кога каза ученикът урока?
учениците
вие
ефрейторът
ти

Кога ряза Иван дърва?
аз
ти
другарите

Кога се разболяхте вие?
той
те

Кога оздравя ти?
братовчедка ти?
ние
вие
чичо ти

Кога мазаха войниците стаята?
братовчед ти

Кога умря чичо ти?

Кога чухте песните?

Аз играх хоро преди един час.
преди два часа
преди няколко часа
преди три дена
преди няколко дена
преди една седмица
преди две седмици
преди един месец
преди два месеца
преди няколко месеца
преди една година
преди две години
преди много години
миналата седмица
миналия месец
миналата година
миналата събота
миналата неделя
тази сутрин
снощи
вчера
вчера сутринта
вчера следобед

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Кога бяхте вие на кино?
той в София?
те на театър?
ти в къщи?
ние на гости у Христови?

Кога живяха те на площад "Победа"?
ти в работническата кооперация?
тя на село?
аз в това жилище?
вие до Тракторния завод?
ние на село?
в София?
на тази улица?
там?
до Захарната фабрика?

Колко време живяхте тук?
и т.н.

4.

Аз оздравях, а той се разболя.

ние....., а те.....
ти....., а тя.....
те....., а вие.....
вие....., а аз.....
тя....., а ти.....
аз....., а той.....
той....., а ние.....

Ние оздравяхме, а те се разболяха.

и т.н.

Той игра ръченица, а ние играхме хоро.
Ние пихме вино, а те пиха ракия.

и т.н.

Ти маза гостната, а той ряза дърва.

Вие се напихте снощи, а аз се напих миналата седмица.
Ние пяхме вчера, а тя пя преди няколко дена.
Миналата година ние живяхме в София, а те живяха на село.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Къде е сержант Колев?
Къде беше той вчера?
Вие бяхте ли на кино?
Къде бяхте вие вчера?
Ще бъдете ли в къщи довечера?
Кой ще бъде в къщи довечера?
Кой беше в къщи снощи?
Вие бяхте ли на кино снощи?

и т.н.

Той е тук в стаята.
Вчера той беше на кино.
Не, аз не бях на кино.
Аз бях в къщи?
Не, аз няма да бъда в къщи довечера.
Те ще бъдат в къщи довечера.
Ние бяхме в къщи снощи.
Не, аз не бях на кино снощи. Аз бях на кино миналата седмица.

и т.н.

6.

Пиете ли?
Какво пиете?
Пихте ли снощи?
Какво пихте?
Напихте ли се?
Напивате ли се често?
Кой се напива често?
Напихха ли се те снощи?
Ще пиете ли довечера?
Ще се напиете ли?
Напивахте ли се често по-рано ?

и т.н.

Да, аз пия.
Аз пия вино....ракия.....
Да, аз пих снощи.
Пих сливова ракия.
Не, не се напих.
Не, аз не се напивам често.
Те се напиват често.
Само г-н.....се напи.
Да, ще пиеме.
Не, няма да се напием.
Не, не се напивах често по-рано.

и т.н.

7.

Болен ли си?
Кога се разболя?
Често ли се разболяваш?
Още ли е болна жена ти?
Кога мислиш ти, че ще оздравееш?
Децата бяха ли болни?
Би ли ти лекарят инжекции?
Лекарят винаги ли ти бие инжекции, когато си болен?
Още колко инжекции ще ти бие?

и т.н.

Да, болен съм.
Разболях се преди няколко дена.
Не, не се разболявам често.
Не, тя оздравя вече.
Мисля, че ще оздравея след няколко дена.
Да, и те бяха болни, но оздравяха.
Да, би ми.
Да, той ми бие винаги инжекции, когато съм болен.
Ще ми бие още няколко инжекции.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО — READING TEXT

Борисла́в оти́де да ви́ди прия́теля си Ива́н, ко́йто бе́ше бо́лен от ня́колко де́на. Той се разболя́ след сва́тбата на братовче́дка си. Преди́ сва́тбата той ря́за дърва́, ма́за го́стната ста́я на братовче́дка си и насти́на. Ле́карят му би инже́кции. Сега́ Ива́н е почти́ здрав, но и́ма още ма́лко температу́ра. Затова́ той тря́бва да стои́ още 3 де́на в къ́щи.

Сва́тбата на не́говата братовче́дка ми́на добре́. Там бя́ха почти́ вси́чки родни́ни, прия́тели и позна́ти на младоже́нците. Не бя́ха са́мо дя́дото и ба́бата на бу́лката. Те са бо́лни от еди́н ме́сец.

Венча́вката ста́на в цъ́рквата "Света́ Богоро́дица", на́й-старата цъ́рква в село́то. Ста́рият прия́тел на младоже́нците, Хри́стов, ги венча́. Чи́чото на Ива́н не можа́ да ги венче́е. Той умря́ преди́ ня́колко ме́сеца.

След венча́вката го́стите прека́раха мно́го ве́село в къ́щата на бу́лката. Те пи́ха сли́вова раки́я и черве́но ви́но и пя́ха мно́го пе́сни. Едни́ от го́стите игра́ха ръчени́ца, а дру́ги - хоро́. На́й-много от вси́чки игра́ бу́лката. Тя бе ве́села и жи́ва. Тържество́то тра́я до зори́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. The doctor is going to give me some injections because I am very sick. I am running a temperature.

2. They are at the Church of St. Mary now. The wedding of my sister will take place there this afternoon. In this village all weddings take place there. My uncle will give the bride away. After the wedding ceremony, they will all go to the house of the newlyweds. There many relatives and acquaintances will eat roast lamb and fried chicken. They will dance, drink and sing many songs. They will be so happy that they'll get drunk. The celebration will last until dawn.

3. Why don't you go to bed now? It is late and you'll have to get up early tomorrow. I always go to bed early and get up early.

4. Are you sick? No, I am not sick now, but I'll get sick tomorrow. You know that I often get sick.

5. Do you think your cousin will get well by Saturday? Will he be able to come with us on a trip on Sunday?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

QUESTIONS & ANSWERS

1. Защо́ оти́де Борисла́в да ви́ди прия́теля си Ива́н?
   Той оти́де да го ви́ди, защо́то Ива́н бе́ше бо́лен.

2. Откога́ бе́ше бо́лен Ива́н?
   Той бе́ше бо́лен от ня́колко де́на.

3. Кога́ се разболя́ той?
   Той се разболя́ след сва́тбата на братовче́дка си.

4. От какво́ се разболя́?
   Насти́на преди́ сва́тбата.

5. Какво́ пра́ви́ той преди́ сва́тбата?
   Ря́за дърва́ и ма́за го́стната ста́я на братовче́дка си.

6. Ле́карят би ли му инже́кции?
   Да, би му ня́колко.

7. Здрав ли е Ива́н сега́?
   Сега́ той е почти́ здрав, но и́ма о́ще ма́лко температу́ра.

8. Ко́лко време тря́бва да стои́ той в къ́щи?
   Той тря́бва да стои́ о́ще 3 де́на в къ́щи.

9. Как ми́на сва́тбата на не́говата братовче́дка?
   Сва́тбата на не́говата братовче́дка ми́на добре́.

10. Кои́ бя́ха на сва́тбата?
    Там бя́ха почти́ вси́чки родни́ни, прия́тели и позна́ти на младоже́нците.

11. Кой не бе́ше там?
    Не бя́ха само дя́дото и ба́бата на бу́лката.

12. Защо́ не бя́ха те на сва́тбата?
    Те не бя́ха на сва́тбата, защо́то са бо́лни от еди́н ме́сец.

13. Къде́ ста́на венча́вката на младоже́нците?
    Венча́вката ста́на в цъ́рквата "Света́ Богоро́дица".

14. Кой ги венча́?
    Ста́рият им прия́тел Хри́стов ги венча́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Защо́ не мо́жа да ги венче́е чи́чото на Ива́н?
Защо́то той умря́ преди́ ня́колко ме́сеца.

16. Как прека́раха го́стите след венча́вката?
Те прека́раха мно́го ве́село в къ́щата на бу́лката.

17. Какво́ пра́виха те там?
Те пи́ха сли́вова раки́я и черве́но ви́но и пя́ха пе́сни.

18. Игра́ха ли ръчени́ца?
Едни́ от го́стите игра́ха ръчени́ца, а дру́ги - хоро́.

19. Кой игра́ на́й-много от вси́чки?
Бу́лката игра́ най-много.

20. Защо́ игра́ тя на́й-много?
Защо́то е ве́села и жи́ва.

21. А какво́ пра́ви́ младоже́нецът?
Той се напи́ от ра́дост.

22. До кога́ тра́я тържество́то?
Търже́ството тра́я до зори́.

23. Же́нен ли сте?
Да, же́нен съм. И́мам и две деца́.

24. Кой Ви венча́?
Венча́ ни на́й-добрият ни прия́тел Ге́орги.

25. Какво́ пра́вихте след сва́тбата?
Вече́ряхме с го́стите на рестора́нт.

26. Какво́ пра́вихте след като́ вече́ряхте в рестора́нта?
След това́ тръ́гнахме с влак за Со́фия.

27. Ви́е мо́жете ли да игра́ете хоро́?
Да, ни́е мо́жеме да игра́еме хоро́.

28. Ти́ зна́еш ли да игра́еш ръчени́ца?
Да, аз знам да игра́я ръчени́ца.

29. Че́сто ли се разболя́вате?
Не, аз не се разболя́вам че́сто.
Да, аз се разболя́вам мно́го че́сто.

30. Би́е ли Ви ле́карят инже́кции, кога́то сте бо́лен?
Бие ми са́мо поня́кога.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА — HOMEWORK

Part I

Change the following using the words: вчера, миналата седмица, преди два дена.

1. Той е в къщи сега. Той пише писма и пие червено вино.
2. Тържеството ще трае до зори. Всички ще играят хоро, ще пеят и ще се напият.
3. Аз се разболявам често. Сега аз съм пак болен. Лекарят ми бие инжекции сега.
4. Утре ние ще режеме дърва, а вие ще мажете гостната стая.

Part II

Translate into Bulgarian:

1. My wife and I often get sick. She got sick last week, and I got sick a few days ago. She got well last Sunday, but I am still sick.

2. Can you cut wood and paint a house? I can cut wood, but I cannot paint a house. I cut some wood this morning. Yesterday afternoon my cousin painted the drawing room.

3. My grandfather and my grandmother died a few years ago.

4. Where were you last night? I was home. My wife was at Mireff's and the children at the movies.

Part III

Translate and answer in Bulgarian:

1. Do you often get sick? Did you get sick last month?
2. Does the doctor give you any injections when you are sick?
3. Where were you yesterday?
4. Did you drink red wine this morning?

Part IV (Tape recording assignment)

1. Record the dialogue to Lesson 24.

2. Translate the questions in part III: record them and record the answers.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
а́бе́ particle	well, you see
би́я, -е, бих	to beat
би́я инже́кция	to give an injection
Богоро́дица	Mother of God, The Virgin Mary,
Света́ Богоро́дица	St. Mary
бу́лка f.	bride
в	at ;in
венча́вам	to give the bride away; to marry
венче́я, -е, -ах	
венча́вка f.	wedding
ве́сел, а, о, и	gay
ве́село adv.	gaily
го́стна ста́я f.	drawing room
дърво́ n.pl. дърва́	wood
жи́в, -а, -о, -и	lively; vivacious
здра́в, -а, -о, -и,	well; healthy
зора́ f.	dawn; day break
до зори́	until dawn
и.....и.....	both.....and
инже́кция f.	injection
кой, коя; кое, кои	who
който, която, което, които	which
ле́кар m.	physician, doctor of medicine
ма́жа, -е, ма́зах	to paint
младоже́нец m.	bridegroom
младоже́нци pl.	newlyweds
на́й-много	most
нали́	a neg.interrog. part. equal to не...ли
напи́вам се	to get drunk
напи́я се, -е, напи́х се	
насти́вам	to get a cold
насти́на, -е, -ах	
оздравя́вам	to get well; to be well
оздравея, -е, оздравя́х	
пе́сен f.	song
песента́ with art.	
пе́сни pl.	
позна́т m.	acquaintance
преди́ prep.	ago
ра́дост f.	joy
напи се от ра́дост	he was so happy he got drunk
разболя́вам се	to get sick
разболея се, е се, я́х се	
ре́жа, -е, ря́зах	to cut
родни́на m. and f.	relative

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ръчени́ца f.	ratchenitsa, a native dance
игра́я ръчени́ца	to dance the ratchenitsa
сва́тба f.	wedding
на сва́тба	at a wedding
све́т, -а, -о, -и	saint, holy
ста́вам	to take place
ста́на, -е, -ах	
температу́ра f.	temperature
ти indir. obj. pronoun	to you
тържество́ n.	celebration
уми́рам	to die
умра́, -е, -ях	
хоро́ n.	horo, a native dance
игра́я хоро́	to dance the horo
цъ́рква f.	church
чи́чо m.	uncle

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И П Е Т И У Р О К

L E S S O N 25

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: Past Tense - First Group (cont.)

D. ОТИДА, Е

АЗ	ОТИД - ОХ	
ТИ	ОТИДЕ	
ТОЙ ТЯ ТО	ОТИДЕ	на театър снощи на кино вчера на гости миналата седмица
НИЕ	ОТИД - ОХМЕ	
ВИЕ	ОТИД - ОХТЕ	
ТЕ	ОТИД - ОХА	

1.

Аз ще отида на кино довечера.
Аз отидох на кино снощи.

Къде ще отидете довечера?
Къде отидохте снощи?

ти, той, тя , ние, вие,
те, жена ми, децата,
г-н....., и т.н.

Аз ще отида на кино довечера.
Аз отидох на кино снощи.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Аз отидох на кино снощи.

ние, ти, той, те, вие,
тя, аз, жена ми, г-н...;
студентите,... и т.н.

Ние отидохме на кино снощи.
и т.н.

Брат ми отиде на екскурзия
миналата неделя.

младоженците, ние, те, ти,
вие, децата, и т.н.

Младоженците отидоха на екскурзия
миналата неделя.... и т.н.

Децата отидоха на училище
тази сутрин.
Той отиде в къщи преди няколко
минути.
Ние отидохме на гости вчера.
Те отидоха на село преди
няколко дена.
Дъщеря ми отиде на сватба
преди няколко часа.

и т.н.

и т.н.

3.

Аз четох вестници снощи.
роман вчера
урока тази сутрин
разговора
четивото

ти, той, те, тя, вие, ние,
аз, учениците, г-н,....и т.н.

Ти чете вестници снощи.
и т.н.

4.

Аз ядох пържено пиле вчера на обяд.
кюфтета миналата събота
кебапчета преди два дена
телешко месо снощи
свински пържоли, луканка
сирене тази сутрин

той, те, тя, ние, ти, вие, и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Аз дойдох тук преди десет минути.

той, ние, ти, те, тя, вие, аз, студентите, г-н, ..., и т.н.

Той дойде тук преди десет минути. и т.н.

6.

Аз дадох личната си карта вчера.

курсистът, те, ние, българката, ти, аз, всички, вие, и т.н.

Курсистът даде..... и т.н.

7.

Аз продадох къщата миналия месец.

братовчед ми, ние, те, ти, братовчедка ми, аз, вие, баба ми и дядо ми, и т.н.

Братовчед ми продаде.....и т.н.

8.

Аз влезох в стаята преди няколко минути.

курсистите, сержантът, ние, ти, аз, вие, и т.н.

Курсистите влезоха..... и т.н.

9.

Аз донесох учебника си тази сутрин.

ти, ние, редникът, редниците, вие, аз, тя, и т.н.

Ти донесе.....и т.н.

10.

Кой отиде на кино снощи?

Аз отидох на кино снощи.
ти, ние, студентите, вие, децата, ефрейторът, г-жа..., те, аз, и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Кой отиде на танцова забава миналата неделя?

Ние отидохме на танцова забава миналата неделя.

той, те, войниците, вие, ти, аз, ние, дъщеря ми, и т.н.

Кой отиде на Витоша миналата събота?
Кой отиде на хижа "Поляна" преди няколко дена?
Кой дойде в стаята в два часа? и т.н.
Кой дойде в къщи вчера?
Кой дойде на училище тази сутрин?
Кой чете вестници снощи?
урока
четивото
роман
Кой яде кебапчета вчера? и т.н.
кюфтета снощи?
сирене тази сутрин?
свински пържоли в неделя?
луканка вчера следобед?
гювеч миналата седмица?
фасул миналата събота?
агнешко печено вчера?
Кой отиде при месаря? и т.н.
в "Наркоп"?
на гости преди три дена?
Кой влезе в стаята преди половин час?
Кой донесе учебника си тази сутрин?
Кой даде личната си карта вчера сутринта?
Кой продаде къщата миналия месец?

11.

Какво ядохте вие снощи?
ти тази сутрин?
те вчера на обяд?
той в неделя?
ние миналата събота?
тя днес на обяд?
аз преди няколко дена?

Ние ядохме кебапчета снощи.
телешко
пържено пиле
сирене
луканка
гювеч
кюфтета

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

12.

Кога отидохте на екскурзия?

Аз отидох на екскурзия преди пет дена.

те, той, ние, аз, ти,
младоженците, чичо ти,
учителите, и т.н.

Те отидоха на екскурзия в неделя.

и т.н.

Кога продаде чичо ти къщата?

.....преди два месеца
преди няколко месеца
миналата година

те, вие, ти, аз, и т.н.

Кога дойдоха те на училище?
той, аз, вие, ти, и т.н.

в седем и половина
преди час и половина
преди два часа

Кога донесе ти документите?
вие, те, тя, и т.н.

и т.н.

Кога дадохте вие парите на г-н..?
аз, той, ние, те, тя, вие, и т.н.

миналата събота
неделя
седмица

Кога влезе той в стаята?
те, учителят, вие, и т.н.

Кога чете той урока?
вие, те, ти, и т.н.

и т.н.

Кога ядохте?
те, аз, той, ние, и т.н.

13.

Отидоха ли те на кино?

Да, те отидоха на кино.
Не, те не отидоха на кино.
Те отидоха на танцова забава.

той, тя, децата, и т.н.

Четохте ли вестниците?
Донесохте ли луканката?
Яде ли той?
Дойдоха ли студентите на училище?
Чичо ти продаде ли къщата?
Войниците влезоха ли в стаята?
Вие дадохте ли парите на жена си?
Отидоха ли децата при месаря?

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Е. МИНА, Е

АЗ	МИНА - Х	
ТИ	МИНА	
ТОЙ ТЯ ТО	МИНА	през Вчадая вчера
НИЕ	МИНА - ХМЕ	
ВИЕ	МИНА - ХТЕ	
ТЕ	МИНА - ХА	

1.

Аз минах през Вчадая миналата неделя.

той, ние, ти, те, тя, вие, брат ми, войниците, и т.н.

Той мина през Вчадая миналата неделя.
и т.н.

Ние преминахме реката вчера следобед.
Аз си легнах късно снощи.
Той стана рано тази сутрин.
Те се върнаха преди няколко минути.
Аз настинах преди няколко дена.
Ние стигнахме хижата в десет часа снощи.
Ти тръгна за казармата преди два часа.
Аз срещнах г-жа ..... вчера.
Той седна на масата преди половин час.
Аз почнах да чета романа вчера.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кой стана рано тази сутрин? — Аз станах рано тази сутрин.

вие, той, те, ние, тя, ти, студентите, учителят, и т.н.

Кой мина през село Владая миналата седмица?
Кой си легна късно снощи?

Кой премина реката преди няколко дена? — и т.н.

Кой се върна преди няколко минути?

Кой настина на сватбата миналата неделя? — и т.н.

Кой стигна в хижата в десет часа снощи?

Кой тръгна за казармата преди преди един час?

Кой седна на масата преди няколко минути? — и т.н.

Кой почна да чете романа вчера?

Кой срещна учителя вчера?

3.

Кога станахте тази сутрин? — Аз станах много рано тази сутрин.

той, те, ти, ние, тя, и т.н.

Кога си легнаха те снощи?
Кога почнахте да четете романа?
Кога срещнахте г-н Иванов?
Кога седна брат ти на масата?
Кога тръгнаха войниците за казармата?
Кога настинахте?
Кога се върна сестра ти? и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

F. РАЗБЕРА, Е

АЗ	РАЗ - БРАХ	
ТИ	РАЗ - БРА	
ТОЙ ТЯ ТО	РАЗ - БРА	учителя вчера
НИЕ	РАЗ - БРАХМЕ	
ВИЕ	РАЗ - БРАХТЕ	
ТЕ	РАЗ - БРАХА	

1.

Аз разбрах учителя тази сутрин.

ти, той, тя, ние, вие, те,
редникът, редниците, и т.н.

Ти разбра учителя тази сутрин.
и т.н.

2.

Разбрахте ли ме?

той, студентите, и т.н.

Да, аз Ви разбрах.
Не, аз не Ви разбрах.
и т.н.

3.

Кой ме разбра?

Аз Ви разбрах.
Той Ви разбра.
Те Ви разбраха.
Ние Ви разбрахме.
Студентите Ви разбраха.
Лейтенантът Ви разбра.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

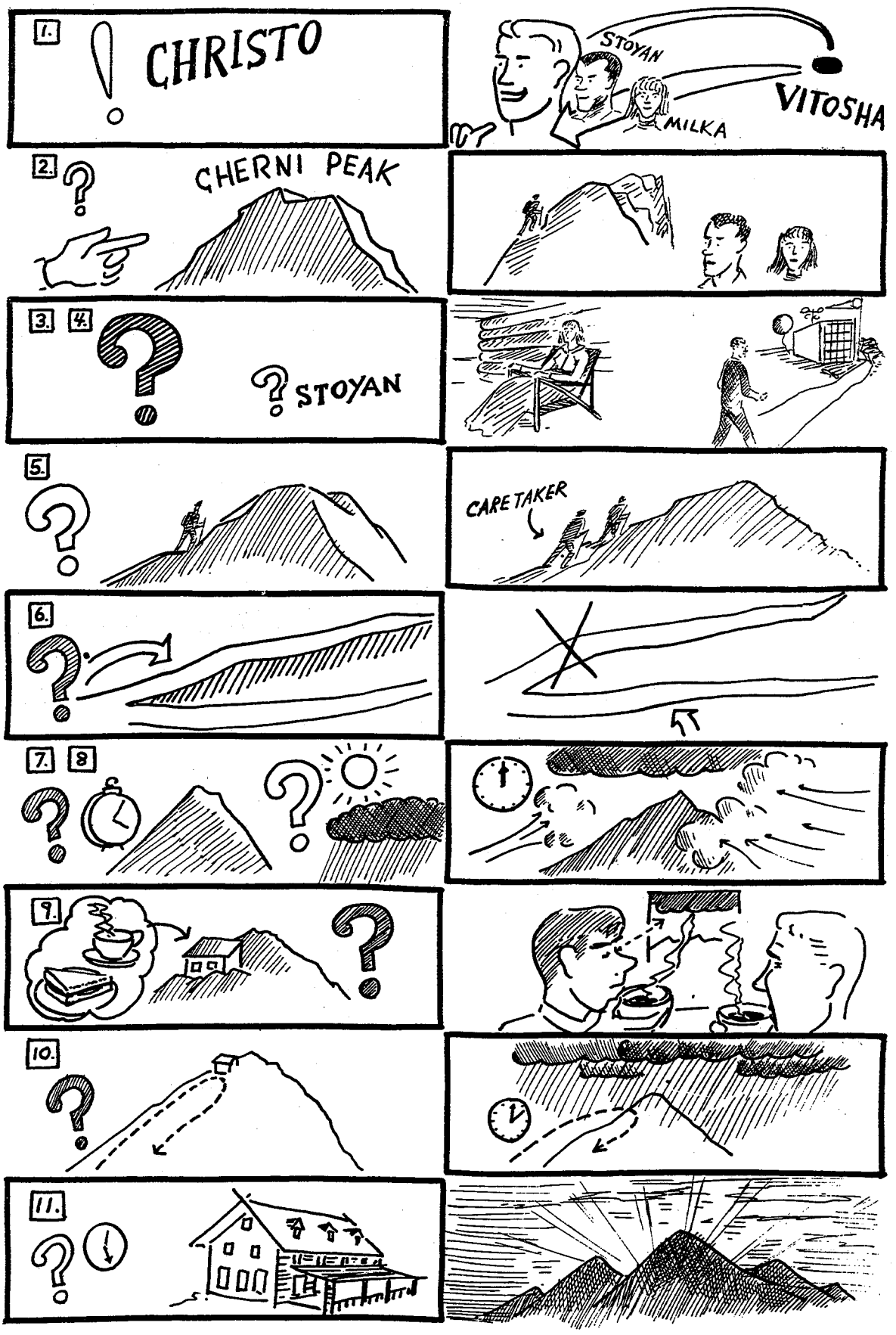

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

DIALOGUE

На екску́рзия /продължение/

On a Trip (continuation)

/Миналата седмица Александър срещна Христо на улицата и го разпита за екскурзията./

(Last week Alexander met Christo on the street and asked him about the trip.)

Алекса́ндър:
Ей, Хри́сто, чуде́сно изгле́ждаш!

Alexander:
Eh! Christo, you look wonderful.

Хри́сто:
Благодаря́! Току́-що се въ́рнах със Стоя́н и Ми́лка от Ви́тоша.

Christo:
Thank you. I just returned with Stoyan and Milka from Vitosha.

- Оти́дохте ли на Че́рни връх?
- Да, аз оти́дох, но те не дойдо́ха с мен.

- Did you go to Cherni Peak?
- Yes, I went, but they didn't come with me.

- Защо́?
- Ми́лка оста́на в хи́жата, поне́же бе́ше уморе́на.

- Why?
- Milka remained at the lodge because she was tired.

- Ами́ Стоя́н?
- Той оти́де до метеорологи́ческата ста́нция.

- What about Stoyan?
- He went to the meteorological station.

- Ти сам ли оти́де на Че́рни връх?
- Не, паза́чът на хи́жа "Поля́на" дойде́ с мен.

- Did you go to Cherni Peak alone?
- No, the caretaker of Polyana lodge went with me.

- По го́рната пъте́ка ли ми́нахте?
- Не, ми́нахме по до́лната.

- Did you take the high path?
- No, we took the low one.

- Кога́ сти́гнахте на върха́?

- When did you reach the summit?

- Сти́гнахме там към обя́д.

- We arrived there about noon.

- Ху́баво ли бе́ше вре́мето го́ре на планина́та?
- Ка́кто ви́наги бе́ше о́блачно и ветрови́то.

- Was the weather nice up on top of the mountains?
- As always it was cloudy and windy?

- Я́дохте ли на върха́?
- Ха́пнахме си набъ́рже.

- Did you eat on the summit?
- We had a bite in a hurry.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Защо́ не оста́нахте по́-дълго там?
- Сля́зохме почти́ ведна́га, поне́же по́чна да вали́ дъжд.

- Кога́ се прибра́хте в хи́жата?

- Прибра́хме се при за́лез сло́́нце.

- Why didn't you remain there for a longer time?
- We descended almost immediately because it started to rain.

- When did you get back to the lodge?
- We got back at sunset.

Дария Василянска
Прибиране на сено

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА- GRAMMAR ANALYSIS

FORMATION OF THE PAST TENSE

Verbs of Group 1 (continued)

1. Past tense with the vowel о.

There are 30 verbs of the 1st Group which take the vowel о before the endings for the 1st person singular and all persons in plural. The 2nd and the 3rd person singular end in the stem vowel е. Example:

		четá,е - to read			
		I read			
аз	чéт -ох		ние	чéт -охме	
ти	чéте		вие	чéт -охте	
той			те	чéт -оха	
тя	чéте				
то					

Notice that the accent changes its place. In the present tense, it is on the last syllable or on the next to the last. Examples: четá, четéме
In the past tense it is on the first. Examples: чéтох, чéтоха
This is the only difference existing between the forms of the 2nd person singular in the present and the past tense.

The most important verbs of this subgroup are:

a.	влекá	вля́кох	to drag
	влечé*	влéче*	

The two perfective verbs облека "to put on" and отвлека "to kidnap" are conjugated in the same way.

b.	дам	(perfective)	дáдох	to give
	дадé		дáде	

The following compound verbs (all perfective) form their past tense in the same way:

издáм	to edit, to betray	подáм	to hand
предáм	to deliver, to betray	раздáм	to distribute
продáм	to sell	създáм	to create

---

* About the change of К to Ч see Lesson 20, Grammar b.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

c.	до́йда	(perfective)	до́йдо́х	to come

Notice that two accents are possible in the past tense.

d.	кладá кладé		клáдох клáде	to build a fire
e.	крадá крадé		крáдох крáде	to steal
g.	занесá занесé		занéсох занéсох	to carry to
h.	отúда отúде		отúдох отúде	to go

Notice that this verb doesn't change its accent in the past tense.

i.	пекá печé		пéкох пéче	to bake
j.	плетá плетé		плéтох плéте	to knit
k.	рекá речé	(Perfective)	рéкох рéче	to say
l.	секá сечé		сéкох сéче	to cut
m.	текá течé		тéкох тéче	to flow

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. Disappearance of the Root Vowel

The following verbs lose their root vowel in the past tense:

a.	бера́: бере́:	брах бра	to pick (up)
b.	пера́: пере́:	прах пра	to wash clothes

3. Change of the Stem Vowel E to A

Some verbs change their stem vowel e into a in the past tense. Examples:

брѣ́сна, е — to shave

аз брѣ́сна -х ти брѣ́сна той тя брѣ́сна то	I shaved	ние брѣ́сна -хме вие брѣ́сна -хте те брѣ́сна -ха

The perfective verbs ле́гна, е "to lie down" and ста́на, е "to become", "to get up" are conjugated in the same way.

Франция победи България с 66:62 (30:27)

Нант, 8 февруари (По телефона). Днес в спортната зала „Шам де Мар" се състоя баскетболна среща между мъжките отбори на Франция и България.

Франция, при който резултат завърши първата част.

През второто полувреме и двата ри направиха смени. Българите ха натиска си и разликата

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ GRAMMAR DRILL

Grammar: Past Tense – First Group (cont.)

1.

Аз отидох на кино снощи.

той, вие, тя, те, ти, ние, аз, син ми, баща ми и майка ми, сержант Х...., и т.н.	Той отиде на кино снощи. и т.н.

Те отидоха на Черни връх вчера.
Ние отидохме на Витоша миналата събота.
Той отиде до метеорологическата станция вчера следобед.
Те отидоха до хижа "Поляна" преди два дена.
Аз отидох на върха тази сутрин. и т.н.
Брат ми отиде на екскурзия миналата седмица.
Децата отидоха на училище преди половин час.
Аз четох урока снощи.
четивото тази сутрин
вестници вчера
списания вчера следобед
Те ядоха кебапчета преди два дена. и т.н.
кюфтета
пържоли и т.н.
Те си хапнаха набързо преди няколко минути.
Тя остана в хижата тази сутрин.
Те се прибраха при залез слънце вчера.
Той се прибра в хижата преди един час. и т.н.
Аз Ви разбрах.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кога слязохте от върха? — Аз слязох от върха преди половин час

той, те, ти, тя, аз,
пазачът на хижата, вие,
младоженците, и т.н.

.....преди един час
преди два часа
преди няколко часа
преди час и половина
преди няколко дена
преди една година
преди две години
преди един месец
преди два месеца
миналата седмица
миналия месец

Кога отидоха курсистите на Витоша?
г-н..... на сватба?
вие на Черни връх?
ти на екскурзия?
аз на училище?
ние до метеороло-
гическата станция?

Кога се прибрахте в хижата? — и т.н.
в къщи
Кога си хапнахте?
Кога ядохте вие кюфтета?
той кебапчета?
те луканка?
тя сирене?
аз свински пържоли?
ние телешко месо?

Кога останахте вие в хижата? — и т.н.
те в къщи?
Кога стигнаха те на върха?
на хижата?
до реката?
Кога стана той тази сутрин?

Кога тръгнаха те за метеороло-
гическата станция?
Кога си легнахте снощи?

Кога настина ти? — и т.н.

Кога се върнаха младоженците?

Кога дойде ти в къщи?
те на училище?
Кога четохте романа?
Кога дадохте учебника на г-н....?
Кога продадохте къщата?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Кой отиде на Черни връх преди няколко дена?

на Витоша
на екскурзия
и т.н.....

Ние отидохме на Черни връх преди няколко дена.

аз, братовчед ми, те, вие, ти, сестра ми, младоженците, ние, и т.н.....

Кой остана в хижата тази сутрин?

в къщи
в училището

Тя.....ние.....те.....аз...и т.н.

Кой се прибра рано снощи? Аз.....ние.....вие.....и т.н.

Кой слезе от върха почти веднага? Ние....аз.....те.....и т.н.

Кой почна да учи български език преди няколко седмици? Ние....те.....аз.....и т.н.

Кой си хапна преди половин час?

Кой яде на върха днес?

Кой срещна Христо на улицата миналата седмица?

Кой се върна от Витоша снощи? и т.н.

Кой дойде тук преди няколко минути?

Кой мина по горната пътека миналия път?

Кой чете списанията снощи?

Кой настина миналата седмица? и т.н.

Кой си легна късно снощи?

Кой стана рано тази сутрин?

Кой даде книгите на студентите?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Аз не отидох на кино снощи,
отидох на гости у Христови.

той, ние, тя, вие, ти, те,
аз, брат ми, децата, и т.н.

Той не отиде на кино снощи,
отиде у Христови.

Те не дойдоха тази сутрин,
дойдоха снощи.
Ние четохме списанията вчера.
Ние не четохме вестниците.
Аз не разбрах учителя вчера
сутринта. Аз го разбрах
обаче тази сутрин.
Ние не минахме през село Бояна.
Ние минахме през Владая.
Той не яде кюфтета. Той яде
кебапчета вчера на обяд.
Ние не си хапнахме преди няколко
минути. Ние си хапнахме
преди няколко часа.
Аз не си легнах късно снощи.
Аз си легнах рано.
Вие не станахте рано тази сутрин.
Вие станахте късно.
Аз не дадох учебниците на учите-
лите. Аз дадох учебниците
на курсистите.
Ти срещна г-жа Иванова преди ня-
колко дена. Ти не срещна
г-жа Христова.
Те стигнаха на върха към обяд.
Те не стигнаха там следобед.
Той не продаде къщата миналата
седмица. Той продаде къщата
миналия месец.
Те тръгнаха за върха при изгрев
слънце. Те не тръгнаха в 8 ч.
Ние не почнахме да учим български
преди няколко седмици. Ние поч-
нахме да учим български преди
няколко месеца.
Вие не преминахте реката тук вчера.
Вие преминахте реката при моста.
Аз не донесох документите снощи;
Аз донесох парите.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Ние отидохме на Черни връх, а те отидоха до метеорологическата станция.

аз....., а той.....
вие....., а ние.....
той....., а те.....
тя....., а аз.....
ти....., а ние.....
те....., а вие.....
ние....., а ти.....

и т.н.

Аз отидох на Черни връх, а той отиде до метеорологическата станция.

и т.н.

Тази сутрин аз дойдох на училище в седем часа и четвърт, а той дойде в седем без четвърт.
Ние си хапнахме преди половин час, а те си хапнаха преди два часа.
Снощи ти се прибра рано, а те се прибраха късно.
Аз продадох едната къща за двайсет хиляди лева, а той продаде другата къща за десет.
Снощи вие си легнахте в девет часа и половина, а той си легна в полунощ.
Аз четох вестници снощи, а жена ми чете списания.
Ние тръгнахме при изгрев слънце, а те тръгнаха по-късно.
Вчера той яде сирене, а ти яде пържоли.
Аз разбрах урока вчера, а той разбра урока днес.
Той донесе парите преди няколко дена, а тя ги донесе вчера.
Те слязоха от върха веднага, а ние останахме там.
Когато тя се върна преди няколко дена, той настина.
Когато те стигнаха на върха, те срещнаха приятелите си там.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Къде отивате?
Къде ще отидете?
Нали отидохме на Черни връх
преди две седмици.
Често ли ходите на екскурзия?
Кога ще тръгнете?
Винаги ли тръгвате рано?
Не тръгнахме ли в 8 ч. миналия път?

Той ще дойде ли с вас този път?
От какво е болен?
Кога се разболя?
Той често ли се разболява?
Кога, мислиш, че ще оздравее?

Ядохте ли?
Какво ядохте?
Ти не ядеш ли луканка?
Какво ще ядете на хижата?
С фасул ли?
Кога ще стигнете на хижата?

Кога стигнахме там миналия път?
По коя пътека ще минете, когато
отивате на върха?
Вие винаги ли минавате по горната
пътека?
Не минахме ли по долната пътека
преди две седмици?
Ние прекарахме хубаво тогава.
Бяхте ли у Цаневи снощи?
Защо не дойде?
Играхте ли на карти?
Късно ли си легна?
А кога стана?
Кога си лягаш обикновено?
Спахте ли добре?
Милка беше ли у Цаневи?
Цаневи продадоха ли къщата?
Дадоха ли им парите?

Отиваме на екскурзия.
Ще отидем на Черни връх.
Да, но искаме да отидеме пак там.

Много често. Почти всяка неделя.
Ще тръгнем при изгрев слънце.
Да, ние винаги тръгваме рано.
Да. Миналия път тръгнахме късно,
понеже чакахме Христо.
Не, болен е.
Той е болен от плеврит.
Разболя се миналата седмица.
Да, често.
Мисля, че ще оздравее идущата
седмица.
Да, ядохме.
Аз ядох сирене, а те ядоха луканка.
Не, аз не ям луканка.
Ще ядем свински пържоли там.
Разбира се, че с фасул.
Обикновено стигаме там по обяд, но
този път ще стигнем там по-рано.
Стигнахме в десет часа сутринта.
Ще минем по горната пътека.

Ние минаваме често по нея.

Да, минахме по нея, понеже отидохме
и до метеорологическата станция.
Да, много хубаво.
Да, ние бяхме там, но Колю не дойде.
Беше на кино.
До полунощ.
Легнах си в три часа тази сутрин.
Станах в девет часа.
Обикновено аз си лягам в десет часа.
Не, не спах добре.
Да, и тя беше там.
Да, продадоха я за 20,000 лева.
Не още.

и т.н.....и т.н.....

и т.н.....и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО — READING TEXT

Еди́н ден Хри́сто реши́ да оти́де на Ви́тоша. Брат му Стоя́н и сестра́ му Ми́лка тръ́гнаха с не́го. Те го придружи́ха до хи́жа "Поля́на". Ми́лка бе́ше уморе́на и оста́на в хи́жата. Стоя́н и́скаше да ви́ди метеорологи́ческата ста́нция.

Паза́чът на хи́жата придружи́ Хри́сто до Че́рни връ́х. За върха́ и́ма две пъте́ки: го́рна и до́лна. Два́мата ми́наха по до́лната пъте́ка. Те вървя́ха мно́го бъ́рзо и сти́гнаха на върха́ към обя́д.

Ка́кто ви́наги вре́мето го́ре на върха́ бе́ше о́блачно и ветрови́то. По́чна да вали́ дъжд. Хри́сто и паза́чът на хи́жата не оста́наха дъ́лго вре́ме там. Те ха́пнаха набъ́рзо и тръгнаха към хи́жата. Прибра́ха се в хи́жата при за́лез сло́нце.

На дру́гия ден Хри́сто, Стоя́н и Ми́лка ста́наха ра́но. След като се ная́доха, те по́чнаха да сли́зат ба́вно от планина́та. Въ́рнаха се след обя́д.

Съ́щия ден вечерта́ Хри́сто сре́щна на у́лицата братовче́д си Алекса́ндър. Два́мата по́чнаха да говъ́рят за екску́рзията.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. Where are you going to meet Ivan next Saturday? I usually meet him at the restaurant Sofia, but this time I'll meet him in front of the movie theater.

2. Alexander is asking Hristo about the trip. He says that Hristo looks wonderful.

3. They always go on a trip on Sunday, but this time they'll go on Saturday, because they'll go to Cherni Peak. Milka will stay in the lodge, because she usually is very tired. Stoyan thinks that he'll go to the meteorological station. They sometimes take the upper path. This time, however, they'll take the lower path. They'll arrive at the summit at two o'clock in the afternoon. They won't stay there very long. They'll have a bite and will start down almost immediately. The weather there is always cloudy and windy. It often rains.

4. When will the children get back home tonight? Every day they get home early. Tonight, however, they'll get back home around midnight.

5. What does he sell? He sells houses. Will he sell your house? No, he won't. We'll sell it.

6. When do you usually leave for school? We usually leave for school at a quarter to seven. When will you leave for school tomorrow morning? We'll leave at a quarter past seven.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Къдé реши́ да оти́де Хри́сто?
   Той реши́ да оти́де на Ви́тоша.

2. Кой тръ́гна с не́го?
   Брат му Стоя́н и сестра́ му Ми́лка тръ́гнаха с не́го.

3. До къдé го придружи́ха те?
   Те го придружи́ха до хи́жа "Поля́на".

4. Защó Ми́лка не го придружи́ след това́?
   Тя не го придружи́, защóто бе́ше умóрена.

5. Какво́ напра́ви тя?
   Тя оста́на в хи́жата.

6. Какво́ и́скаше да ви́ди Стоя́н?
   Той и́скаше да ви́ди метеорологи́ческата ста́нция.

7. С кого́ оти́де Хри́сто на Че́рни връх?
   Той оти́де с паза́ча на хи́жата.

8. Кóлко пъте́ки и́ма за върха́?
   За върха́ и́ма две пъте́ки: гóрна и дóлна.

9. По коя́ пъте́ка ми́наха Хри́сто и паза́чът?
   Те ми́наха по дóлната пъте́ка.

10. Как вървя́ха те към върха́?
    Те вървя́ха мнóго бъ́рзо.

11. Кога́ сти́гнаха там?
    Те сти́гнаха към обя́д.

12. Какво́ бе́ше вре́мето гóре на върха́?
    Вре́мето бе́ше óблачно и ветрови́то.

13. Как си ха́пнаха те?
    Те си ха́пнаха набъ́рзо.

14. Защо не оста́наха дъ́лго вре́ме на върха́?
    Те не оста́наха дъ́лго вре́ме там, защóто заваля́ дъжд.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Кога́ се прибра́ха в хи́жата?
Те се прибра́ха при за́лез сл'н́це.

16. Кога́ ста́наха Хри́сто, Стоя́н и Ми́лка на дру́гия ден?
Те ста́наха ра́но сутринта́.

17. Какво́ напра́виха след това́?
Те я́доха и по́чнаха да сли́зат ба́вно от планина́та.

18. Кога́ се вър́наха от екску́рзията?
Те се вър́наха след обя́д.

19. Кого́ сре́щна Хри́сто вечерта́?
Той сре́щна братовче́д си Алекса́ндър.

20. Къде́ го сре́щна?
Той го сре́щна на у́лицата.

21. За какво́ по́чнаха да говорят два́мата братовче́ди?
Те по́чнаха да говорят за екску́рзията.

22. Какво́ ядо́хте с жена́ си на обя́д?
Я́дохме су́па и пъ́лнени пипе́рки.

23. Кога́ оти́де на учи́лище та́зи су́трин?
Оти́дох в 7 часа́.

24. Сам ли оти́де на учи́лище?
Не. Оти́дох с г-н Петро́в.

25. По коя́ у́лица ми́нахте?
Ми́нахме по у́лица "Васи́л Ле́вски".

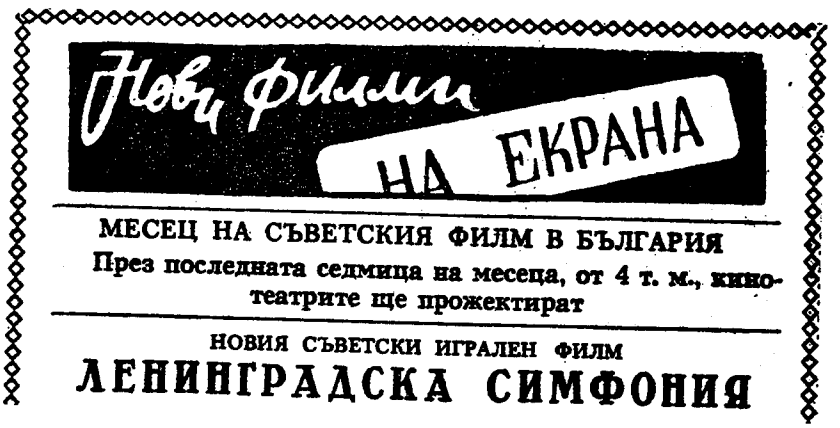

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 25

ДОМАШНА РАБОТА — HOMEWORK

Part I

Change the following sentences using the words: преди няколко дена, миналата неделя, вчера.

1. Сега те отиват на Витоша.
2. Те стоят в хижата няколко часа и след това тръгват за върха. Те обикновено стигат на върха към обяд. Времето на планината е облачно и ветровито. Те не ядат там. Те хапват и слизат почти веднага. Обикновено те се прибират в хижата рано.
3. Аз дохождам на училище в седем часа сутринта.

Part II

Translate into Bulgarian:

1. A few days ago I met my cousin in front of the Technical School. I asked him about the trip.

2. Did you go to the lodge? Yes, we went to the lodge. When did you come back? We came back a few hours ago.

3. What did you eat last night at the restaurant? I ate hamburgers, my daughter ate vegetable stew, and my wife and my son ate beans.

4. Did you pass through Boyana? No, we passed through Vladaya. Where did you cross the river? We usually cross the river at the pool, but this time we crossed the river by the bridge. When did you get to the meteorological station? We got there at noon.

5. Did you read the newspapers last night? No, I read a novel; my sister read the magazines and the children wrote letters.

Part III

Translate and answer in Bulgarian:

1. When do you usually go to bed?
2. When did you, your wife, and your children go to bed last night?
3. When do you get up in the morning?
4. When did you get up this morning?
5. Do you often go on a trip?
6. Did you go on a trip last Sunday?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Родник ГЕОРГИ ИВАНОВ

ВОИНИ

Ефрейтор МИСИЧОВ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
ами́	what about, how about
ба́вно adv.	slowly
вали́ imper.p.t. валя́	it rains
завали́ p.t. -ля́	
ветрови́т, -а, -о, -и	windy
вечерта́	in the evening
вре́ме n.	time; weather
дъ́лго вре́ме	(for) a long time
връх, върхъ́т, въ́рхове	summit, top peak (of a mountain)
го́ре adv.	up on top, up, on the top
го́рен, го́рна, -о, -и	upper, high
ден, m.	day
на дру́гия ден	on the following day; on the
до́лен, до́лна, -о, -и	low; lower / next day
дъжд m.	rain
дъ́лго adv.	(for) a long time
за́лез m.	sunset
при за́лез слъ́нце	at sunset
изгле́ждам	to look
ка́кто adv.	as
към prep.	around, about; toward
към обя́д	around noon
метеорологи́чески, -а, -о, -и	meteorological
мина́вам	to pass
ми́на, е, ах	
мина́вам по....	to take (a road), to walk along
му possessive	his
набъ́рже, набъ́рзо adv.	in a hurry, quickly
о́блачен, о́блачна, -о, -и	cloudy
оста́вам	to remain, to stay
оста́на, -е, -ах	
паза́ч m.	caretaker
планина́ f.	mountains
прибира́м се	to get back
прибера́ се, -е се, прибра́х се	
продълже́ние n.	continuation
пъте́ка f.	path
разпи́твам	to ask, to question (about)
разпи́там, -а, -ах	
реша́вам	to decide
ре́ша́, -и. -их	
сли́зам	to descend
сле́за / сля́за / сле́зе слязох	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ста́нция f.	station
сти́гам	to reach, to arrive
сти́гна, -е, -нах	
същ, -а, -о, -и	same
току́-що adv.	just
умóрен, -а, -о, -и	tired
ха́пвам си	to have a bite
ха́пна си, -е си, -ах си	
чéрен / чéрни / чéрна, -о, -и	black
Чéрни връх	the highest peak in Vitosha mountains, 2,200 meters
чудéсно adv.	wonderful, wonderfully

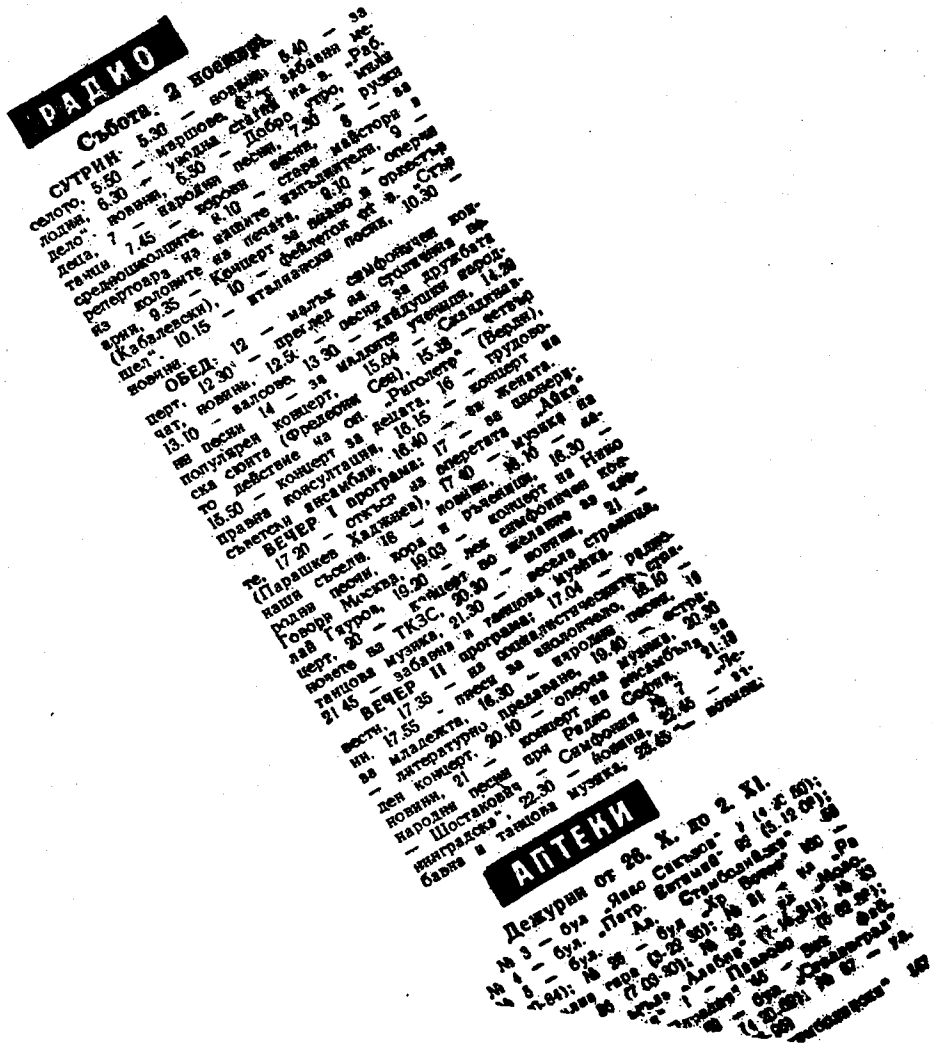

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И Ш Е С Т И У Р О К

L E S S O N 26

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: I. Past Tense - Second Group

II. Past Tense of " ВЗЕМА "

III. Masculine Nouns - Plural in " ОВЕ "

I. Past Tense - Second Group

А. ХОДЯ, И

АЗ	ХОДИ - Х
ТИ	ХОДИ
ТОЙ ТЯ ТО	ХОДИ
НИЕ	ХОДИ - ХМЕ
ВИЕ	ХОДИ - ХТЕ
ТЕ	ХОДИ - ХА

на кино снощи
на екскурзия преди три дена
на гости миналата седмица

1.

Аз ходя на кино често.
Аз ходих на кино снощи.

Вие ходите ли често на кино?
Вие ходихте ли на кино снощи?

ти, той, тя, то, ние, вие,
те, и т.н.....

Да, аз ходя често на кино.
Да, аз ходих на кино снощи.
Не, аз не ходих на кино снощи.
Аз ходих на гости снощи.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Ние ходихме на Витоша миналата
седмица.

той, аз, те, вие, ти, ние,
тя, младоженците, редникът,
и т.н.....

Той ходи на Витоша миналата седмица.

и т.н.

Аз говорих на г-н Мирев вчера.
Те служиха в пехотата преди
две години.
Той учи урока тази сутрин.
Вие работихте много вчера.
Неприятелят ни загради в гората
до селото преди два дена.
Те изостаниха картечницата.
Аз раних войника преди няколко
часа.
Те плениха един войник рано
тази сутрин.
Когато беше на гости снощи, той
свири на пиано.
Ти сложи одеалото в раницата
преди няколко минути.
Ти забрави да вземеш чай и захар.
Тя свари една дузина яйца преди
половин час.
Аз свърших вечерята преди четвърт
час.
Той купи кашкавал и масло вчера.
Войниците приготвиха облеклото си.
Аз му благодарих за това снощи.
Миналата неделя ние се изкачихме
на Черни връх.
Те продължиха пет стъпки преди
един час.
Миналия месец аз платих 18,000 лева
за къщата.
Аз поздравих госпожата от Вас.
Ние предположихме това.
Тя ги придружи до хижата вчера
следобед.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Сега аз уча урока.
Вчера...
Сега ние учиме урока.
Снощи...

вие, той, те, аз, тя,
ти, учениците, ние,
сержант Христов, и т.н.

Аз ходя често на екскурзия.
те, ние, той, вие, и т.н.

Вие винаги работите много.
аз, ние, той, те, и т.н.

Те ще сложат одеалата в ранците след няколко минути.
аз, вие, ние, тя, и т.н.

Той ще купи кашкавал и масло следобед.
Ние служиме в артилерията сега.

и т.н.

Вчера аз учих урока.

Снощи ние учихме урока.

Миналата седмица аз ходих.....
и т.н.

Миналия месец вие работихте ....
и т.н.

Преди няколко минути те.....

и т.н.

Тази сутрин той.....

Преди няколко години ние.....

и т.н.

4.

Кой ходи на Черни връх миналата неделя?

Кой говори на г-н Мирев вчера?
Кой пленя офицера тази сутрин?
Кой придружи г-жа Христова снощи?
Кой свари една дузина яйца?
Кой учи урока си вчера?
Кой загради войниците в гората преди два дена?
Кой купи кашкавал и масло?
Кой сложи одеалата на масата?
Кой изостави картечницата вчера?
Кой служи в пехотата миналата година?
Кой свири на пиано у Христови снощи?

и т.н.....и т.н.....

Аз ходих на Черни връх миналата неделя.

ние, те, вие, той, сестра ми,
аз, ти, тя, другарите Чипев
и Колев, и т.н.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Какво правихте вие вчера?	Вчера ние ходихме на гости.
снощи?	Снощи ние учихме урока.
тази сутрин?	Тази сутрин ние работихме.
той миналата седмица?	Миналата седмица той се изкачи на Черни връх.
те преди два дена?	Те приготвиха облеклото и раниците си преди два дена.
ти преди половин час?	Аз купих кашкавал и луканка за екскурзията преди половин час.
и т.н.	и ф.н.

6.

Кога свършихте вечерята?	Аз свърших вечерята преди четвърт час.
той, те, ние, тя, аз, ти, децата, и т.н.	.....преди няколко минути
	преди половин час
	преди един час
Кога придружихте г-жа Хитрова до киното?	преди няколко часа
	преди два часа
Кога предположихте това?	вчера
Кога поздрави той учителя?	тази сутрин
Кога платиха те парите за къщата?	вчера сутринта
Кога продължихте пеш от селото?	вчера следобед
Кога се изкачи ти на Черни връх?	вчера по обяд
Кога му благодарихте за това?	снощи
Кога приготвиха войниците раниците?	в събота
Кога купих аз кашкавала?	миналата събота
Кога сварихте яйцата?	в неделя
Кога свириха те на пиано?	миналата неделя
Кога ходиха те на Витоша?	миналата седмица
Кога служихте в пехотата?	миналата година
Кога работихте в завода?	миналия месец
Кога учи ти урока?	преди два дена
Кога ви загради неприятелят?	преди няколко дена
Кога изоставиха те картечницата?	

7.

Учихте ли урока вчера?	Да, ние учихме урока вчера.
той, те, аз, и т.н.	Не, ние не учихме урока вчера.
	Ние отидохме на танцова забава.
Платиха ли те парите за къщата?	и т.н.
и т.н.	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

В. ВИДЯ, И

АЗ	ВИДЯ - Х	
ТИ	ВИДЯ	
ТОЙ ТЯ ТО	ВИДЯ	г-н Мирев вчера г-жа Мирева миналата седмица филма преди два дена
НИЕ	ВИДЯ - ХМЕ	
ВИЕ	ВИДЯ - ХТЕ	
ТЕ	ВИДЯ - ХА	

1.

Аз ще видя г-н Мирев довечера.
Аз видях г-н Мирев вчера.

Вие ще видите ли г-н Мирев довечера? — Да, аз ще видя г-н Мирев довечера.
Вие видяхте ли г-н Мирев вчера? — Да, аз видях г-н Мирев вчера.
Не, аз не видях г-н Мирев вчера.

ти, той, тя, ние, вие, те, и т.н. — Аз видях г-жа Мирева вчера. и т.н.

2.

Ние видяхме филма снощи.

той, те, вие, тя, аз, ти, ние, жена ми, децата, курсистите, и т.н..... — Той видя филма снощи. и т.н.

Те стояха до късно.
Той вървя бързо.
Аз седях дълго време на стола.

3.
Кой видя филма снощи? — Аз видях филма снощи.
Кой вървя бързо? — той, ние, те, вие, и т.н.
Кой стоя до късно снощи?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С. СПЯ, И

АЗ	СПА - Х	
ТИ	СПА	
ТОЙ ТЯ ТО	СПА	до 6ч. вчера сутринта до 8 ч. тази сутрин до обяд миналата неделя
НИЕ	СПА - ХМЕ	
ВИЕ	СПА - ХТЕ	
ТЕ	СПА - ХА	

1.

Аз спя добре.
Аз спах добре снощи.

Как спите Вие?
Как спахте снощи?

ти, той, тя, ние, вие,
те, и т.н.

Аз спя добре.
Аз спах добре снощи.

и т.н.

2.

Ние спахме добре снощи.

аз, той, те, тя, вие,
ти, ние, и т.н....

Аз спах добре снощи.
и т.н.

3.

Кой спа дибре снощи?

Те спаха добре снощи.

той, аз, вие, ние, тя,
ти, те, и т.н....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. Past Tense of " ВЗЕМА "

ВЗЕМА, Е

АЗ	ВЗЕ - Х	
ТИ	ВЗЕ	
ТОЙ ТЯ ТО	ВЗЕ	телешко миналата събота свиноми пърколи вчера луканка преди два дена
НИЕ	ВЗЕ - ХМЕ	
ВИЕ	ВЗЕ - ХТЕ	
ТЕ	ВЗЕ - ХА	

1.

Аз ще взема телешко утре.
Аз взех луканка вчера.

Какво ще вземете утре?
Какво взехте вчера?

ти, той, тя, ние, вие,
те, аз, и т.н.

Аз ще взема телешко утре.
Аз взех луканка вчера.

и т.н.

2.

Аз взех кашкавал тази сутрин.

те, той, ние, ти, вие, тя,
аз, жена ми, и т.н.

Те взеха кашкавал тази сутрин.
и т.н.

3.

Кога взехте сирене?

той, те, аз, ти, ние,
тя, и т.н.

Ние взехме сирене преди два дена.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. Masculine Nouns – Plural in " ОВЕ "

1.

Това е стол.
Това са столове.

Какво е това?
Какво е това?

Това е стол.
Това са столове.
нож, ножове
вир, вирове
влак, влакове
лев, левове
мост, мостове

ред, редове

връх, върхове

2.

Това са столове.
Столовете са в стаята.

Какво е това?
Къде са столовете?

Това са столове.
Столовете са в стаята.
Това са ножове.
Ножовете са на масата.
Вировете са около селото.
Мостовете са в селото.
Левовете са на масата.
Влаковете са до София.

3.

Вали ли дъжд сега?
Валят ли много дъждове тук?
Кога почнаха дъждовете?
Какъв цвят има масата?
Какъв е цветът на масата?
Какви цветове имат дрехите?
Какви са цветовете на дрехите?
Син му добър ученик ли е?
Синовете му добри ученици ли са?

Не, сега не вали дъжд.
Да, тук валят много дъждове.
Дъждовете почнаха миналия месец.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

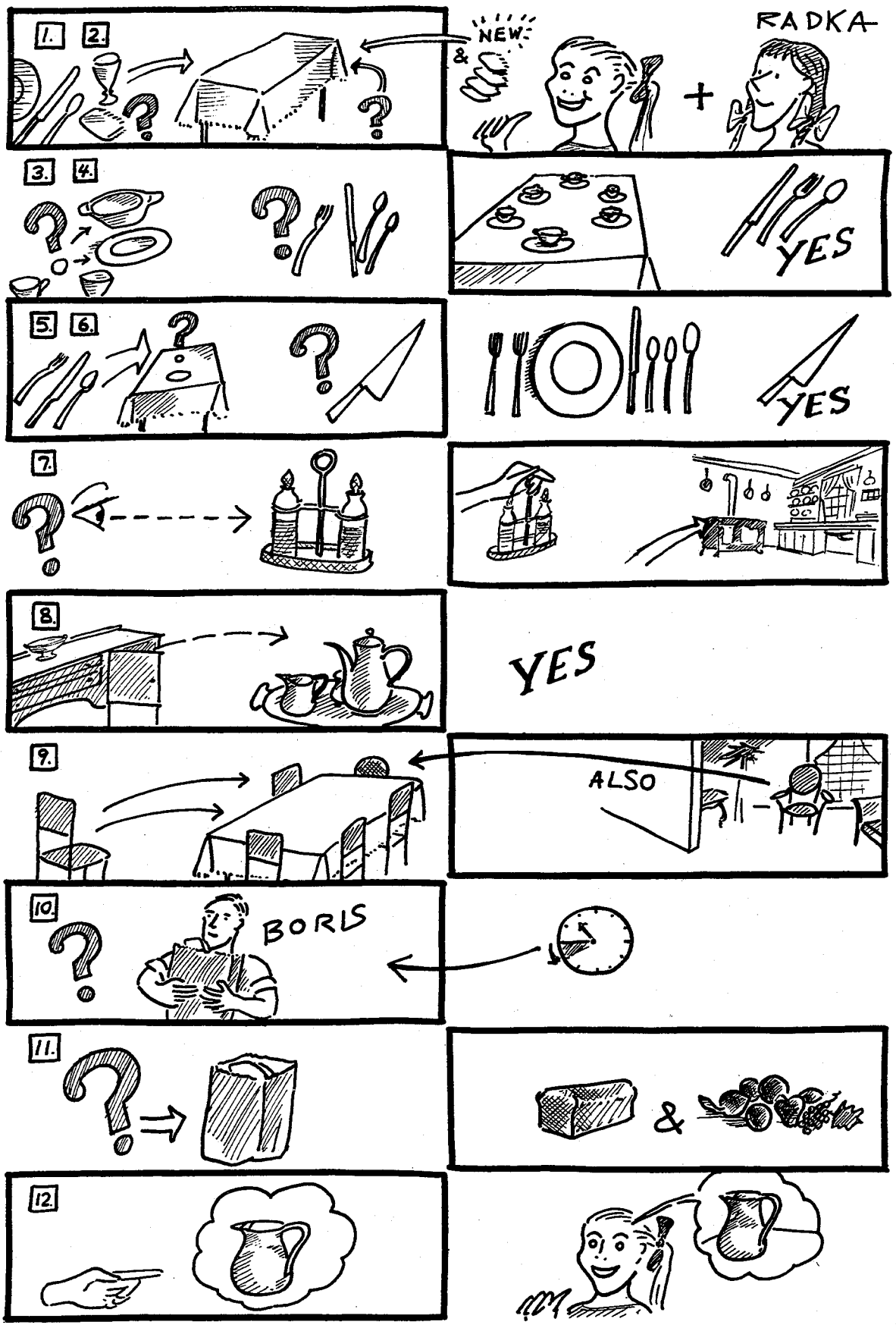

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

Сла́гане на ма́сата.

/Семе́йство Га́нчеви ще и́мат го́сти на обя́д. Г-жа Га́нчева гово́ри с дъщеря́ си Ири́на./

Г-жа Га́нчева:
Сло́жи ли ве́че ма́сата?
Ири́на:
Сло́жих я. Ра́дка ми помо́гна.

- Коя́ покри́вка сло́жихте?
- Сло́жихме но́вата покри́вка и кърпите.

- Какви́ чини́и поста́вихте?
- По една́ дълбо́ка и по една́ пли́тка.

- Поста́вихте ли вси́чки при́бори?
- Да, поста́вихме ги.

- Как ги нареди́хте?
- Наре́дихме ви́лиците отля́во, а но́жовете и лъжи́ците отдясно.

- Ту́ри ли нож за ря́зане на месо́то?
- Да, ту́рих.

- Видя́ ли солни́цата ня́къде?

- Държа́х я преди́ ма́лко в ръце́те си. Си́гурно е в ку́хнята.

- Изва́ди ли от бюфе́та серви́за за кафе́?
- Да, изва́дих го.

- Нареди́ ли сто́лове за вси́чки о́коло ма́сата?
- Да. Взех и еди́н стол от го́стната.

DIALOGUE

Setting the Table

(Gantchev's family is going to have guests for lunch. Mrs.Gantchev is talking with her daughter Irina.)

Mrs. Gantcheva:
Did you set the table yet?
Irina:
I did. Radka helped me.

- Which table cloth did you put on?
- We put on the new tablecloth and the napkins.

- What kind of plates did you set?
- We set one soup and one dinner plate for each person.

- Did you set all the silverware?
- Yes, we did.

- How did you arrange it?
- We arranged the forks on the left side and the knives and the spoons on the right side.
- Did you put out the carving knife?

- Yes, I did.

- Did you see the salt shaker anywhere?
- I held it in my hands a little while ago. Surely it is in the kitchen.

- Did you take the coffee service out of the buffet?
- Yes. I took it out.

- Did you arrange chairs around the table for everyone?
- Yes. I also took a chair from the drawing room.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Вѣ́рна ли се Бори́с от паза́р?
- Вѣ́рна се преди́ ня́колко мину́ти.

- Каквó донéсе?
- Донéсе хля́б и плодовé.

- Добрé. Не забра́вяй да поста́виш и ка́на с вода́!
- Ня́ма да забра́вя, ма́мо.

- Did Boris return from shopping?
- He returned a few minutes ago.

- What did he bring?
- He brought bread and fruit.

- Good. Don't forget to put out a water pitcher, too.
- I won't forget, Mama.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 26

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

I. FORMATION OF THE PAST TENSE

Verbs of Group II

The verbs of the Second Group form the past tense in the following way:

1. The greatest number of verbs keep their stem vowel и in the past tense.
   Examples:

пу́ша,и - to smoke

аз	пу́ши́ -х	I smoked	ние	пу́ши́ -хме
ти	пу́ши́		вие	пу́ши́ -хте
той			те	пу́ши́ -ха
тя	пу́ши́			
то				

The following verbs are conjugated in the same way:

варя́, и	вари́х	to boil
вла́ча, и	вла́чи́х	to drag
га́зя, и	га́зи́х	to step; to ford
греша́, и	греши́х	to sin
душа́, и	души́х	to strangle
ду́ша, и	ду́ши́х	to smell
кла́тя, и	кла́ти́х	to shake
кроя́, и	кроя́х	to plan
мра́зя, и	мра́зи́х	to hate
мо́ля, и	мо́ли́х	to ask
мърмо́ря, и	мърмо́рих	to mutter
но́ся, и	но́си́х	to wear; to carry
ва́дя, и	ва́ди́х	to water
сви́ря́, и	сви́ри́х	to play (an instrument)
садя́, и	сади́х	to plant
светя́, и́	свети́х	to light
соля́, и	соли́х	to salt
суша́, и	суши́х	to dry
твърдя́, и	твърди́х	to assert
о́стря́, и	о́стри́х	to sharpen
хо́дя, и	хо́ди́х	to walk

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. Some verbs change their stem vowel и to я or а . Examples:

a. и to я

вървя́,и - to walk

аз	вървя -х	I walked	ние	вървя́	-хме
ти	вървя́		вие	вървя́	-хте
той			те	вървя́	-ха
тя	вървя́				
то					

The following verbs are conjugated in the same way:

ви́дя, и	видя́х	to see
горя́, и	горя́х	to burn* (oneself)
гърмя́, и	гърмя́х	to thunder
смърдя́, и́	смърдя́х	to stink
скърбя́, и	скърбя́х	to sorrow
търпя́, и́	търпя́х	to stand; to suffer
цъвтя́, и	цъвтя́х	to blossom

b. и to а

лежа́,и - to lie (somewhere)

аз	лежа́ -х	I lay	ние	лежа́	-хме
ти	лежа́		вие	лежа́	-хте
той			те	лежа́	-ха
тя	лежа́				
то					

The following verbs are conjugated in the same way:

дължа́, и́	дължа́х	to owe
държа́, и́	държа́х	to keep; to hold
мълча́, и́	мълча́х	to be silent
спя, и	спах	to sleep

II. PAST TENSE OF THE PERFECTIVE VERB ВЗЕ́МА "to take"

The perfective verb взе́ма "to take" has an irregular past tense. It is as follows:

аз	взе -х	I took	ние	взе́	-хме
ти	взе		вие	взе́	-хте
той			те	взе́	-ха
тя	взе				
то					

* гори́х - I burned something

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. PLURAL OF MONOSYLLABIC MASCULINE NOUNS

1. Monosyllabic masculine nouns form their plural in -ове. These nouns are divided into two groups according to their accent in the plural.

Group I. In the plural the nouns of this group preserve the accent of the singular, i.e., they are stressed on the initial syllable. Example:

нож	a knife	но́жове	knives

The following nouns form the plural in the same way:

ад	hell	кмет	mayor
вкус	taste	къс	piece
влак	train	под	floor
вол	ox	полк	regiment
вход	entrance	праг	threshold
дом	home	срок	term
дъб	oak	стол	chair
дял	part	хляб	bread, loaf
знак	sign	хълм	hill

Group II. The nouns of this group are stressed on the last syllable in the plural. Example:

плод	fruit	плодове́	fruits

The following nouns form their plural in the same way:

бог	god	клас	class
век	century	лед	ice
враг	enemy	плат	material
глас	voice	ред	row
град	city	род	kind; gender
дух	spirit	студ	cold
дъжд	rain	час	hour

2. The monosyllabic masculine nouns have the same article for singular and plural as the rest of the masculine nouns, which have more than one syllable. (Compare Grammar, Lesson 17). Examples:

но́ж	a knife	но́жът, но́жа	the knife	но́жовете	the knives
хляб	a loaf of bread	хля́бът, хля́ба	the loaf	хля́бовете	the loaves

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Some of these nouns have in the singular the accent on the article.
Examples:

град	a city	градъ́т, града́	the city
клас	a class	класъ́т, класа́	the class
час	an hour	часъ́т, часа́	the hour

IV. CHANGE OF Я TO Е IN MONOSYLLABIC MASCULINE NOUNS

1.
There are a number of monosyllabic masculine nouns which change the stem vowel я to е, when the singular article or the plural ending is added. This change takes place only in these mouns which change their accent. Examples:

Singular

Without Article		With Article	
свят*	world	светъ́т света́	the world
сняг	snow	снегъ́т снега́	the snow
цвят	color	цветъ́т цвета́	the color

Plural

световé	worlds	световéте	the worlds
снеговé	snows	снеговéте	the snows
цветовé	colors	цветовéте	the colors

Pronunciation note
In the Western dialect цвят, сняг, etc. are pronounced as цвет, снег, etc.

* The following are additional examples of nouns in this class:

бяс	бесъ́т	беса́	бесовé	rage
бряг	брегъ́т	брега́	беговé	shore; bank
грях	грехъ́т	греха́	греховé	sin
сняг	снегъ́т	снега́	снеговé	snow
смях	смехъ́т	смеха́	смеховé	laugh

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.
In the following nouns the я does not change to е because the accent does not change.
Example:

хляб*	хля́бът	хля́ба	хля́бове	хля́бовете	bread

Pronunciation note
In the western dialects the я is pronounced in all forms as е as in group 1.

хлеб	хле́бът	хле́ба	хле́бове	хле́бовете	bread

---

* Additional examples:

	бряст	бря́стът	бря́ста	бря́стовете	elm
	бяг	бя́гът	бя́га	no pl.	run; course
	дял	дя́лът	дя́ла	дя́ловете	share
	звяр	звя́рът	звя́ра	звя́ровете	beast
also:	звер	зверъ́т	звера́	зверове́те	beast

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ GRAMMAR DRILL

Grammar: I. Past Tense - Second Group

II. Past Tense of " ВЗЕМА "

III. Masculine Nouns - Plural in " ОВЕ "

1.

Аз ходих на гости у Христови
преди три дена.

те, той, ние, ти, вие, тя,
аз, баща ми и майка ми,
Кольо, и т.н.

Те ходиха на гости у Христови
преди три дена.
и т.н.

Той говори на студентите тази
сутрин.
Те служиха във въздушните войски
миналата година.
Ние учихме урока снощи.
Те работиха в един тракторен
завод миналия месец.
Те заградиха неприятеля в гората
вчера следобед.
Ти придружи жена си до църквата
вчера сутринта.
Той поздрави г-жа Чипева на
площада преди няколко минути.
Ние свършихме вечерята преди
четвърт час.
Тя забрави да вземе кашкавал.
Аз предположих това.
Миналата седмица той плати
двайсет лева за книгите.
Ние продължихме пеш от селото.
Войниците изоставиха картечницата
тази сутрин.
Те раниха офицера преди половин
час.
Ние пленихме един полковник вчера.
Те сложиха покривката и кърпите
на масата.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кога сложихте масата? — Сложихме я преди половин час.

те, той, Ирина, ти, ние, аз, вие, децата, и т.н. — и т.н.

Кога постави приборите на масата?
Кога наредихте масата?
Кога извади сервиза за кафе от бюфета?
Кога тури ти ножовете в бюфета?
Кога взеха те столовете от гостната?
Кога донесе той хляб и плодове?
Кога се върна ти от пазар? — и т.н.
Кога купихте свинските пържоли?
Кога свършихте вечерята?
Кога приготвиха войниците оръжието си?
Кога сварих яйцата?

и т.н.

3.

Кой сложи масата? — Аз сложих масата.

Ирина и Радка, той, ние, ти, вие, аз, тя, и т.н.

Кой говори с учениците тази сутрин? — Учителите....учителят....аз...ние..
Кой сложи новата покривка и кърпите на масата? — Аз....ние.....те.....вие....тя....
Кой постави ножовете на столовете преди пет минути? — Ние...те....аз....вие....той.....
Кой видя синовете на г-н Хитров миналата събота? — Те....чичо Ангел....те....ние...вие
Кой държа солницата в ръцете си преди няколко минути? — Тя....те....ние....аз....ти.....
Кой тури нова за рязане на месото на масата в кухнята? — Радка....децата....аз....ние....вие
Кой извади плодовете от раницата вчера? — Вие....аз....ние....те....тя....той
Кой забрави да постави каната за вода на масата? — Ирина....вие....те....аз...ние.....
Кой взе столовете от гостната тази сутрин? — Те....ние.....аз.....вие...тя....ти

и т.н.....и т.н.... — и т.н.....и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Аз не сложих масата преди пет минути. Аз сложих масата преди един час.

тя, ние, Ирина и Радка, ти, вие, аз, той, те, и т.н.

Тя не сложи масата преди пет минути. Тя сложи масата преди половин час.

Те видяха вировете миналата неделя. Те не видяха мостовете.
Миналия месец ние свършихме курсовете във Военното училище за езици. Ние не ги свършихме миналата седмица.
Те не наредиха вилиците отдясно, а ножовете отляво. Те наредиха ножовете отдясно, а вилиците отляво.
Тя постави само плитки чинии. Тя не постави дълбоки чинии.
Преди половин час аз взех ножа за рязане на месо от кухнята и го турих на масата в гостната.
Той не донесе чай и захар. Той донесе хляб и плодове.
Вие не забравихте да поставите кана за вода. Вие забравихте да поставите другите прибори.
Аз не държах кърпите в ръцете си преди малко. Аз държах солницата.
Ние не учихме урока снощи. Ние го учихме тази сутрин.
Той не поздрави г-н Христов. Той поздрави само г-жа Христова.
Ние не работихме в Тракторния завод миналата година. Ние работихме в Захарната фабрика.
Те не раниха офицера вчера. Те раниха един ефрейтор и един редник.
Те не служиха във въздушните войски миналата година. Те служиха в пехотата.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Тя сложи масата, а аз наредих столовете.

ние....., а те.....
той....., а вие.....
аз....., а ти.....
ти....., а те.....
вие....., а ние.....
тя....., а те.....
те....., а аз.....

Ние сложихме масата, а те наредиха столовете.

и т.н.

Миналата неделя аз ходих на Черни връх, а те ходиха на танцова забава.
Аз извадих сервиза за кафе, а той взе столовете от кухнята.
Тя постави чиниите, а той нареди вилиците, лъжиците и ножовете.
Аз забравих да поставя кана за вода, а той забрави да тури нож за рязане на месо.
Той видя солницата преди малко, а аз видях новата покривка.
Те продължиха пеш, а ние продължихме с влак.
Преди малко аз учих урока, а той свири на пиано.
Миналата година ние служихме в пехотата, а те служиха в артилерията.
Ти купи каишкавал, а аз купих сирене.
Той взе свински пържоли, а те взеха телешко.
Миналия месец той работи в Народната банка, а аз работих в Тракторния завод.

и т.н.

и т.н.

6.

Аз отидох при месаря, купих телешко и се върнах преди малко.

той, тя, ние, те, вие, аз, ти, и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Тя видя солницата, все я и я сложи в бюфета.

аз, те, ние, ти, той, и т.н.л

Аз видях солницата, всех я и я сложих в бюфета.

Те поставиха чиниите, наредиха вилиците, лъжиците и ножовете, и турика нож за рязане на месото.
Ние заградихме неприятеля в гората, ранихме офицера и пленихме войниците.
Той продължи пеш от хижата и се изкачи на върха.
Аз видях г-н Мирев, поздравих го и говорих с него.

и т.н.

и т.н.

7.

Кога слагате масата за вечеря?

Ние обикновено слагаме масата за вечеря към 7 часа.

Кога сложихте масата снощи?
Кой нареди приборите.
Тя ли ги нарежда обикновено?

Сложихме я в 8 часа.
Радка.
Не, Ирина ги нарежда, но тя беше на кино снощи.

С кого беше на кино?
Донесе ли чай и сирене?
Вие всехте ли месо от месаря?
Сварихте ли месото.

С братовчедка си.
Не. Забрави да купи чай и сирене.
Да, всех.
Да, сварих го и го поставих на масата.

Приготвихте ли яйцата?
Виждате ли солницата някъде?

Да.
Не, не я виждам. Мисля, че е в кухнята.

Видяхте ли Кольо снощи?

Не, не го видях. Ще го видя довечера.

Кога ще отидете пак заедно на екскурзия?
Какво взимате обикновено за ядене?
Какво всехте миналия път?
Какво ще вземете в неделя?
Кой приготвя раниците обикновено?
Какво туря тя в раниците?

В неделя.

Обикновено ние взимаме сирене, хляб и плодове.
Всехме кашкавал и луканка.
Ще вземем свински пържоли.
Сестра ми ги приготвя обикновено.
Тя поставя в раниците одеала, кърпи, вилици, лъжици и ножове.

и т.н.....и т.н.....

и т.н.....и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

READING TEXT

Семе́йство Га́нчеви и́мат мно́го че́сто го́сти. Та́зи съ́бота го́стите оста́наха на обя́д. Ири́на сло́жи ма́сата. Не́йната сестра́ Ра́дка помо́гна.

На́й-напред те сло́жиха на ма́сата но́вата покри́вка и но́вите къ́рпи за я́дене. След това́ поста́виха по една́ дълбо́ка чини́я за су́па и по една́ пли́тка чини́я. Не забра́виха да поста́вят но́вите при́бори. Ви́лиците нареди́ха отля́во, а но́жовете и лъжи́ците отдя́сно. Ту́риха и нож за ря́зане на месо́.

Ири́на изва́ди от бюфе́та серви́за за кафе́. В среда́та на ма́сата тя поста́ви ка́на с вода́. След това́ нареди́ сто́лове за вси́чки о́коло ма́сата. Взе и еди́н стол от го́стната. Тя забра́ви оба́че да поста́ви солницата. Ра́дка видя́ солни́цата в ку́хнята. Тя зане́се солни́цата в го́стната.

В това́ вре́ме брат ѝ се въ́рна от паза́р. Той доне́се хляб и плодове́ за обя́да. След ня́колко мину́ти го́стите вля́зоха в ста́ята и се́днаха на ма́сата. Обя́дът по́чна в еди́н часа́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. What are you taking out from the buffet? I am taking out the coffee set. Why don't you take out the soup plates? All right, I'll take them out.

2. He is holding the water pitcher in his hands.

3. Don't you drink wine or beer? No, I drink only water and milk.

4. Are you buying grapes now ? No, I'm buying cheese, yellow cheese, and dry salami. Are you going on a trip again? Yes, of course. Why don't you buy a bottle of whisky? I have a small bottle already.

5. When is she going to set the table? The guests will come in an hour. She usually sets the table half an hour before we eat.

6. Put the knives on the right side and the forks on the left side. Don't put the spoons on the table yet.

7. Sit down at the table, please. Don't sit down on this chair.

8. Don't take the salt shaker to the kitchen now. Take the spoons there.

9. Is Radka going to arrange the silverware? No, she isn't. Irina usually arranges the silverware.

10. Put the bread and butter on the table. Don't put them on the chairs.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Кога́ и́маха го́сти на обя́д Га́нчеви?
   Те и́маха го́сти на обя́д в съ́бота.

2. Кой сло́жи ма́сата?
   Ири́на сло́жи ма́сата.

3. Кой ѝ помо́гна?
   Не́йната сестра́ Ра́дка ѝ помо́гна.

4. Какво́ сло́жиха те на́й-напред на ма́сата?
   На́й-напред те сло́жиха но́вата покри́вка и но́вите къ́рпи за я́дене.

5. Какво́ поста́виха на ма́сата след това́?
   След това́ те поста́виха до една́ дълбо́ка чини́я за су́па и по една́ пли́тка чини́я.

6. Кои́ при́бори поста́виха?
   Те поста́виха но́вите при́бори.

7. Къде́ нареди́ха ви́лиците?
   Те нареди́ха ви́лиците отля́во на чини́ите.

8. Къде́ нареди́ха но́жовете и лъжи́ците?
   Те нареди́ха но́жовете и лъжи́ците отдя́сно на чини́ите.

9. Какво́ бе́ше ту́риха на ма́сата?
   Те ту́риха нож за ря́зане на месо́.

10. Откъде́ изва́ди Ири́на серви́за за кафе́?
    Тя изва́ди серви́за за кафе́ от бюфе́та.

11. Къде́ поста́ви тя ка́на с вода́?
    Тя поста́ви ка́на с вода́ в среда́та на ма́сата.

12. Какво́ напра́ви тя след това́?
    Тя нареди́ сто́лове за вси́чки.

13. От коя́ ста́я взе тя еди́н стол?
    Тя взе еди́н стол от го́стната.

14. Какво́ забра́ви да поста́ви тя?
    Тя забра́ви да поста́ви соли́ците.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Къдé бéше солни́цата?
Тя бéше в бюфéта.

16. Какво́ напра́ви Ра́дка тога́ва?
Тя взе солни́цата от бюфéта и я занéсе на ма́сата.

17. Откъдé се въ́рна брат ѝ?
Той се въ́рна от паза́р.

18. Какво́ донéсе той?
Той донéсе хляб и плодове́ за обя́да.

19. Кога́ вля́зоха го́стите в ста́ята за обя́д?
Те вля́зоха там след ня́колко мину́ти.

20. Какво́ напра́виха след това́?
Те сéднаха на ма́сата.

21. В ко́лко часа́ по́чна обя́дът?
Обя́дът по́чна в 1 часа́.

22. Пома́гаш ли на жена́ си в къ́щи?
Да. Пома́гам ѝ. / Не. Не ѝ пома́гам./

23. Кой ѝ пома́га?
Дъщеря́ ми ѝ пома́га.

24. Тя ли сло́жи ма́сата вчéра?
Да. Тя я сло́жи.

25. За ко́лко ду́ши я сло́жи?
За дéсет ду́ши.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА — HOMEWORK

Part I

Translate into Bulgarian:

1. Who sets the table at Gantchev's? I think Irina usually sets the table. Did she set the table this time? Yes, she did. Who helps Irina? Radka helps Irina. Radka helped this time, too.

2. Did they put on the new tablecloth and the napkins? They did.

3. They saw the pools of the river last week. They did not see the bridges.

4. She did not set the soup plates. She set only the dinner plates.

5. Then they arranged the forks, the knives and the spoons.

6. Half an hour ago she took the meat slicer from the kitchen and put it on the table. I arranged the chairs around the table.

7. When did they return from shopping. They returned a little while ago. What did they buy? They bought bread, fruit and meat.

8. I forgot to tell you. They surrounded the enemy, killed and wounded many soldiers, and captured one officer.

Part II

Translate and answer in Bulgarian:

1. Do you set the table when you have guests?
2. Did you set the table last night?
3. Do you help you mother and father?
4. Did you help your mother yesterday?
5. What do you usually buy when you go shopping?
6. What did you buy when you went shopping a few days ago?

Part III (Tape recording assignment)

1. Record the dialogue to lesson 26.

2. Translate the questions in part III; record them and record the answers.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
бюфе́т m.	buffet
ва́дя	to take out
изва́дя, -и, -и́х	
ве́че	yet (in questions)
вода́ f.	water
вси́чки	everyone
дълбо́к, -а, -о, -и	deep
дълбо́ка чини́я	soup plate
държа́, -и́, -а́х	to hold
зана́сям	to take to, to carry to
занеса́, -е, занёсох	
ка́на f.	pitcher
ка́на за вода́	water pitcher
кафе́ n.	coffee
ку́хня f.	kitchen
кърпа / за я́дене / f.	napkin
ма́ма f.	mother
ма́мо!	mother!(voc.)
на́й-напред	first, at first
наре́ждам	to arrange
наредя́, -и́, -и́х	
не́ин, не́йна, -о, -и	her, hers
ня́къде adv.	somewhere; (in questions) anywhere
о́коло́ prep.	around
отдя́сно adv.	on the right side
отля́во adv.	on the left side
паза́р m.	market
от паза́р	from shopping
оти́де на паза́р	he went shopping
пли́тък, пли́тка, -о, -и	shallow
пли́тка чини́я	dinner plate
плод m.pl. плодове́	fruit
покри́вка f.	tablecloth
пома́гам	to help
помо́гна, -е, -ах	
поста́вям	to set on, to put on
поста́вя, -и, -их	
при́бор m.	set, service
при́бори pl.	silverware
ръка́ f.pl. ръце́	hand, arm
ря́зане n.	cutting, slicing
семе́йство n.	family
серви́з m.	set
серви́з за кафе́	coffee set
си́гурно adv.	surely, certainly
сла́гам	to set, to put, to put on
сло́жа, -и, -их / ма́сата /	to set the table

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

сла́гане n.	setting
сла́гане на маса	setting a table
солни́ца f.	salt shaker
среда́ f.	middle
ся́дам	to sit down
се́дна, -е, -ах	
ся́дам на ма́сата	to sit down at the table
ту́рям	to put, to put out
ту́ря, -и, -их	
хляб m.pl. хля́бове	bread, loaf of bread

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И С Е Д М И У Р О К

L E S S O N 27

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: I. Past Tense - Third Group

II. Present and Past of " МОГА "

I. Past Tense - Third Group

А. ТАНЦУВАМ, А

АЗ	ТАНЦУВА - Х	
ТИ	ТАНЦУВА	
ТОЙ ТЯ ТО	ТАНЦУВА	снощи миналата неделя преди два дена
НИЕ	ТАНЦУВА - ХМЕ	
ВИЕ	ТАНЦУВА - ХТЕ	
ТЕ	ТАНЦУВА - ХА	

1.

Аз танцувам сега.
Аз танцувах снощи.

Какво правите сега?
Какво правихте снощи?

Аз танцувам сега.
Аз танцувах снощи.

ти, той, тя, ние, вие,
те, и т.н.....

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Ние обядвахме вчера в 12 часа
и половина.

аз, той, те, вие, тя, ти,
ние, децата, и т.н.

Аз обядвах вчера в 12 часа и
половина.

Аз прекарах много хубаво у
Цаневи снощи.
Те гледаха два хубави филма
миналата събота.
Той чака жена си до 9 ч. снощи.
Вие поръчахте пържено пиле
преди малко.
Аз телефонирах на г-н Мирев
преди половин час.
Тя хареса много къщата, когато
я видя вчера.
Той пътува с влак за София
миналата седмица.

и т.н.

3.

Кога обядвахте?

те, той, ние, ти, аз,
тя, вие, и т.н....

Ние обядвахме преди малко.
преди един час.
и т.н.

Кога гледаха те този филм?
Кога пътува ти за София?
Кога телефонирах аз на Христо?
Кога поръчахме гювеч?
До кога чакахте Вие жена си снощи?

4.

Кой гледа този филм?
Кой телефонира на сестра ми вчера?
Кой хареса къщата?
Кой танцува миналата неделя?
Кой пътува с влак за София
миналата седмица?
Кой прекара хубаво у Мареви снощи?
Кой поръча кебапчета преди малко?

Аз гледах този филм.

той, ние, те, ти, вие,
тя, студентите, и т.н...

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

В. ВЕЧЕРЯМ, Я

АЗ	ВЕЧЕРЯ – Х	
ТИ	ВЕЧЕРЯ	
ТОЙ ТЯ ТО	ВЕЧЕРЯ	в къщи снощи в ресторант преди два дена у Цаневи миналата събота
НИЕ	ВЕЧЕРЯ – ХМЕ	
ВИЕ	ВЕЧЕРЯ – ХТЕ	
ТЕ	ВЕЧЕРЯ – ХА	

1.

Аз вечерям в къщи обикновено.
Аз вечерях в ресторант снощи.

Къде вечеряш обикновено?
Къде вечеря снощи?

Аз вечерям в къщи обикновено.
Аз вечерях в ресторант снощи.

те, тя, аз, той, ние, ти, вие, и т.н.

и т.н.

2.

Той стреля с пистолет вчера.

аз, те, ние, тя, вие, и т.н.

Аз стрелях с пистолет вчера.
и т.н.

3.

Кога вечеряхте в ресторант?

Аз вечерях в ресторант снощи.

тя, ние, те, ти, той, вие, аз, и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Какво правихте	вчера?	Аз стрелях с пушка вчера.
	снощи?	Аз вечерях в ресторант снощи.
	вчера следобед?	Аз гледах един хубав филм вчера следобед.
	миналата неделя?	Ние танцувахме миналата неделя.
	преди малко?	Аз телефонирах на баща си преди малко.
	преди един час?	Ние обядвахме преди един час.

той, те, ние, ти, аз, тя, вие, и т.н. и т.н.

5.

Аз не стрелях с пушка вчера.
Стрелях с пистолет.

ние, те, той, ти, вие, тя, аз, войниците, офицерът, и т.н. — Ние не стреляхме с пушка вчера. Стреляхме с пистолет. и т.н.

Ние не вечеряхме в къщи снощи.
Вечеряхме в ресторант.
Те не гледаха един филм миналата събота. Гледаха два филма.
Вие не танцувахте преди два дена.
Вие танцувахте преди три дена.
Аз не обядвах преди половин час.
Аз обядвах преди един час.
Той телефонира на майка си преди малко. Той не телефонира на майка си тази сутрин. и т.н.
Те не поръчаха кебапчета преди малко. Те поръчаха кюфтета.
Той не чака жена си до 10 ч. снощи.
Той я чака до полунощ.
Тя хареса кухнята. Тя не хареса гостната.
Те не прекараха хубаво у Мареви миналата неделя. Те прекараха много хубаво у Цаневи снощи.
Ние не пътувахме с влак до Владая преди два дена. Ние отидохме там пеш.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. Present and Past of " МОГА "

1.

Аз мога да тръгна за казармата сега.
Ти можеш да тръгнеш за казармата сега.

Ти можеш ли да тръгнеш за казармата сега?
Аз мога ли да тръгна за казармата сега?

Да, аз мога да тръгна за казармата сега.
Да, ти можеш да тръгнеш за казармата сега.

Той може да тръгне за казармата сега.
Ние можеме да тръгнеме за казармата сега.

Той може ли да тръгне за казармата сега?
Вие можете ли да тръгнете за казармата сега?

Да, той може да тръгне за казармата сега.
Да, ние можеме да тръгнеме за казармата сега.

Вие можете да тръгнете за казармата сега.
Те могат да тръгнат за казармата сега.

Ние можеме ли да тръгнеме за казармата сега?
Те могат ли да тръгнат за казармата сега?

Да, вие можете да тръгнете за казармата сега.
Да, те могат да тръгнат за казармата сега.

2.

Аз мога да чета български.

той, ние, те, ти, аз, тя, те, вие, аз, и т.н.

Той може да чете български.

Аз мога да танцувам.
Тя може да свири на пиано.
Ти можеш да пееш.
Те могат да наредят масата.
Той може да чака до обяд.

и т.н.

и т. н.....и т.н....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Кой може да стреля с пушка? — Аз мога да стрелям с пушка.

Кой може да пише на български? — ние, те, той, аз, вие, войниците, и т.н.
Кой може да танцува?
Кой може да пее?
Кой може да свири на пиано?
Кой може да сложи масата?
Кой може да ме чака тук?
Кой може да работи в тракторен завод?
Кой може да донесе списанията?
Кой може да плати 10,000 лева за тази къща? — и т.н.
Кой може да дойде тук утре рано?
Кой може да отиде там след малко?
Кой може да придружи г-жа Цанева до Народната банка?
и т.н.

4.

Аз можах да купя сирене вчера.
Ти можа да купиш луканка вчера.

Какво можа да купиш вчера? — Аз можах да купя луканка вчера.
Какво можах да купя аз вчера? — Ти можа да купиш сирене вчера.

Той можа да купи чай вчера.
Те можаха да купят захар вчера.

Какво можа да купи той вчера? — Той можа да купи чай вчера.
Какво можаха да купят вчера? — Те можаха да купят захар вчера.

Ние можахме да купиме пържоли вчера.
Вие можахте да купите грозде вчера.

Какво можахте да купите вчера? — Ние можахме да купиме грозде вчера.
Какво можахме да купиме ние вчера? — Вие можахте да купите пържоли вчера.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Миналата седмица ние можахме да
се изкачим на Черни връх.

аз, той, те, ти, вие, тя,
ние, капитан Вичев, сержантите,
и т.н.

Миналата седмица аз можах да се
изкача на Черни връх.

Преди малко аз можах да говоря
с учителя.
Те можаха да преминат реката
при вира.
Ние можахме да тръгнем рано
тази сутрин.
Тя можа да сложи масата навреме.
Аз можах да пиеня един ефрейтор
вчера следобед.
Те можаха да вземат оръжието си.
Снощи аз не можах да ям в къщи.
Вчера той не можа да отиде на
училище навреме.
Аз можах да му дам 18 лева преди
два дена.
и т.н.

6.

Кой можа да дойде с теб на Витоша
миналата неделя?

Стоян и Минка можаха да дойдат
с мен на Витоша миналата неделя.

Христо, ефрейторите Чипев и Колев,
Г-жа Христова, и т.н.

Кой можа да се изкачи на Черни връх
миналия месец?

Ние можахме да се изкачим на Черни
връх миналия месец.

аз, той, те, тя, вие, ти, и т.н.

Кой можа да премине реката при
вира тази сутрин?
Кой можа да отиде на сватбата?
Кой можа да се върне навреме?
Кой можа да обядва в ресторант
вчера?
Кой можа да придружи г-жа Христова
до театъра снощи?

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

1. 2.

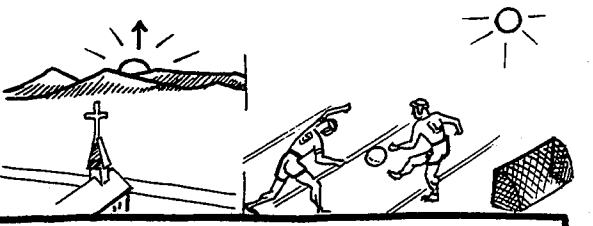

3.

WHICH ?

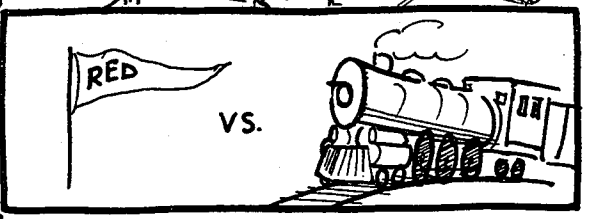

4.

FIELD ?

5.

GAME ?

VASIL LEVSKY

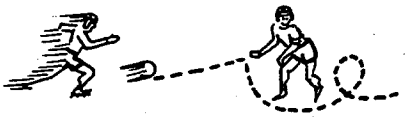

6. 7.

WHO ?

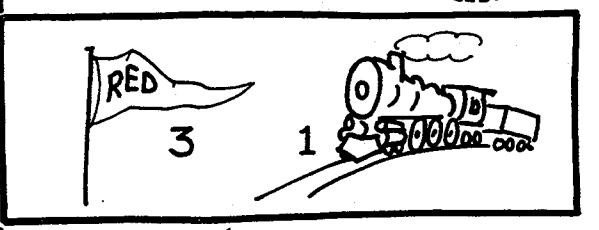

8.

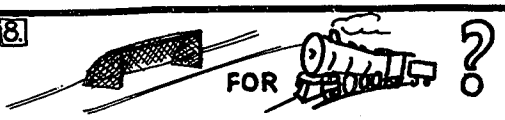

9.

HOW ?

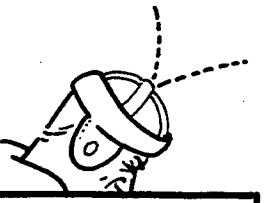

10. 11.

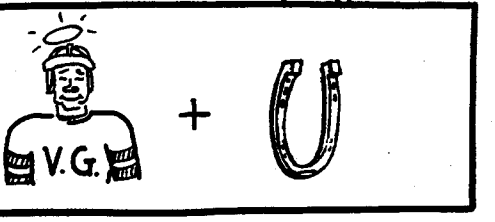

12.

ALONE ?

~~ALONE~~ ⇒ IVAN

13.

AFTER THAT ?

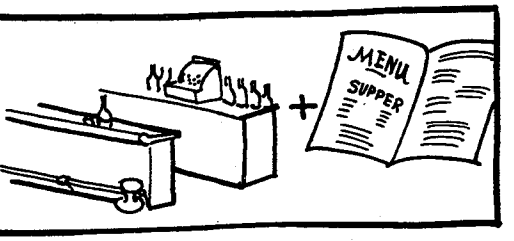

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

На фу́тболен мач

Бори́с:
Как прека́ра на Вели́кден?
Хри́сто:
Прека́рах мно́го добре́.

- Какво́ пра́ви?
- Сутринта́ оти́дох на че́рква, а следо́бед-на мач.

- На кой мач?
- На ма́ча между́ отбо́рите на "Черве́но зна́ме" и "Локомоти́в".

- На кое игри́ще игра́ха те?
- На стадио́н "Васи́л Ле́вски".

- Каква́ бе́ше игра́та?
- Мно́го бъ́рза и интере́сна.

- Кой би?
- Отбо́рът на "Черве́но зна́ме".

- Какъ́в бе́ше резулта́тът?
- Три на еди́н за "Черве́но зна́ме".

- Кой вка́ра го́ла за "Локомоти́в"?
- Ля́вото крило́.

- Как вка́ра го́ла той?
- Той уда́ри то́пката с глава́.

- Кой отбеля́за го́ловете за "Черве́но зна́ме"?
- Це́нтър напада́телят Стоя́нов.

- Брей, как мога́ той да вка́ра и три́те го́ла!
- Той е мно́го добъ́р игра́ч. Има́ и голя́м късме́т то́зи пъ́т.

DIALOGUE

At a Soccer Game

Boris:
How did you spend Easter?
Christo:
I spent it very well. (I had a good time).
- What did you do?
- In the morning I went to church and in the afternoon - to a game.

- To which game?
- To the game between the "Red Flag " and the "Locomotive ".

- On which field did they play?
- At Vasil Levsky Stadium.

- How was the game?
- Very fast and interesting.

- Who won?
- The "Red Flag ".

- What was the score?
- Three to one for the "Red Flag ".

- Who scored (drove in) the goal for the "Locomotive "?
- The left wing.

- How did he score the goal?
- He hit the ball with his head.

- Who scored the goals for the "Red Flags"?
- The center forward, Stoyanov.

- Say! But how was he able to score the three goals?
- He is a very good player and also had a lot of luck this time.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Ти сам ли бе́ше на ма́ча?
- Не, бях с Ива́н.

- Хо́дихте ли ня́къде след това́?
- Да. Отби́хме се в еди́н рестора́нт и вече́ряхме.

- Were you at the game alone?
- No, I was with Ivan.

- Did you go anywhere after that?

- Yes. We stopped at a restaurant and had supper.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА- GRAMMAR ANALYSIS

I. PAST TENSE OF THE VERBS OF THE III GROUP

The verbs of the third group add the ending for the past tense to their present stem, which ends in а or я.
Examples:

гле́дам, -а	to look at	стре́лям, -я	to shoot

Past Tense

гле́да -х	I looked at	стре́ля́ -х	I shot
гле́да		стре́ля́	
гле́да		стре́ля́	
гле́да -хме		стре́ля́ -хме	
гле́да -хте		стре́ля́ -хте	
гле́да -ха		стре́ля́ -ха	

Notice that the 2nd and the 3rd person singular coincide with the 3rd person for the present tense. The context shows which tense and which person is used.

II. ACCENT OF THE PAST TENSE

As a general rule the accent of the past tense is on the same syllable as in the present tense of the verb. (Exception: the verbs of the 2nd group under 2 have their accent in past tense always on the last syllable.)* Examples:

1st Group

пи́ша, пи́ше	- I write	пе́я, пе́е	- I sing
пи́са -х	I wrote	пя -х	I sang
пи́са		пя	
пи́са		пя	
пи́са -хме		пя́ -хме	
пи́са -хте		пя́ -хте	
пи́са -ха		пя́ -ха	

---

* See Lesson 26, Grammar.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2nd Group

у́ча, у́чи -	I study	мо́ля, мо́ли -	I pray
у́чи -х	I studied	мо́ли -х	I prayed
у́чи		мо́ли	
у́чи		мо́ли	
у́чи -хме		мо́ли -хме	
у́чи -те		мо́ли -хте	
у́чи -ха		мо́ли -ха	

3rd Group

гле́дам, гле́да	I look at	стре́лям, стре́ля -	I shoot
гледа -х	I looked at	стре́ля -х	I shot
гледа		стре́ля	
гледа		стре́ля	
гледа -хме		стре́ля -хме	
гледа -хте		стре́ля -хте	
гле́да -ха		стре́ля -ха	

This rule is observed in the literary language, as well as in the dialect of the Eastern Bulgaria and the Rhodopa area (е, я; я areas). In Western Bulgaria (е area) the accent is almost always on the last syllable. This accent is also used in the literary language. Examples:

Eastern Bulgaria	Western Bulgaria
пи́са -х	писа́ -х
у́чи -х	учи́ -х
мо́ли -х	моли́ -х
стре́ля -х	стреля́ -х

However, in Western Bulgaria the compound verbs (simple verb and preposition) have their accent on the next to the last syllable:

Simple verb:		Compound verb:
писа́х	but	напи́сах
учи́х	but	нау́чих

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. THE VERB МОГА "can", "to be able to", "may"

The verb мога "can" "to be able to" changes г to ж in 2nd and 3rd person singular and 1st and 2nd person plural present tense, and in all persons in the past tense.

	Present Tense		Past Tense	
аз	мо́га	I can	можа́х	I could
ти	мо́жеш	I am able to	можа́	I was able to
той				
тя	мо́же		можа́	
то				
ние	мо́жеме		можа́хме	
вие	мо́жете		можа́хте	
те	мо́гат		можа́ха	

Notice the change of the accent in the past tense.

The verb мога, no matter in which tense it is, is always followed by another verb in the present tense, which is in the same person and number as мога. Both verbs are connected with the conjuction да, "to" Examples:

Аз мога да пиша.	I can write.
Той може да говори български.	He can speak Bulgarian.
Ние можем да пием вино.	We can drink wine.
Тя може да пее хубаво.	She can sing beautifully.
Вие можете ли да играете футбол?	Can you play soccer?
Те могат ли да спят тук?	Can they sleep here?

Аз можах да спя хубаво.	I was able to sleep well
Ти можа ли да видиш майка си?	Were you able to see your mother?
Те можаха ли да донесат хляба?	Could they bring the bread?
Можахте ли да говорите с г.Мирев?	Were you able to talk with Mr. Mireff?
Те можаха да купят всичко.	They were able to buy everything.
Ние не можахме да дойдем у вас снощи.	We could not come to you last night.
Как можа той да вкара и трите гола?	How was he able to score the three goals?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

IV. THE PERFECTIVE VERB отбеле́жа /отбеля́звам/ "to mark".

The verb отбеле́жа "to mark" changes ж to з in the past tense (compare Lesson 24, Grammar III, 4 a), but besides that, it changes е to я in the following way:

		Past Tense			
аз	отбеля́за -х	I marked	ние	отбеля́за	-хме
ти	отбеля́за		вие	отбеля́за	-хте
той			те	отбеля́за	-ха
тя	отбеля́за				
то					

The verb /забеля́звам/ забеле́жа, "to notice" is conjugated the same way.

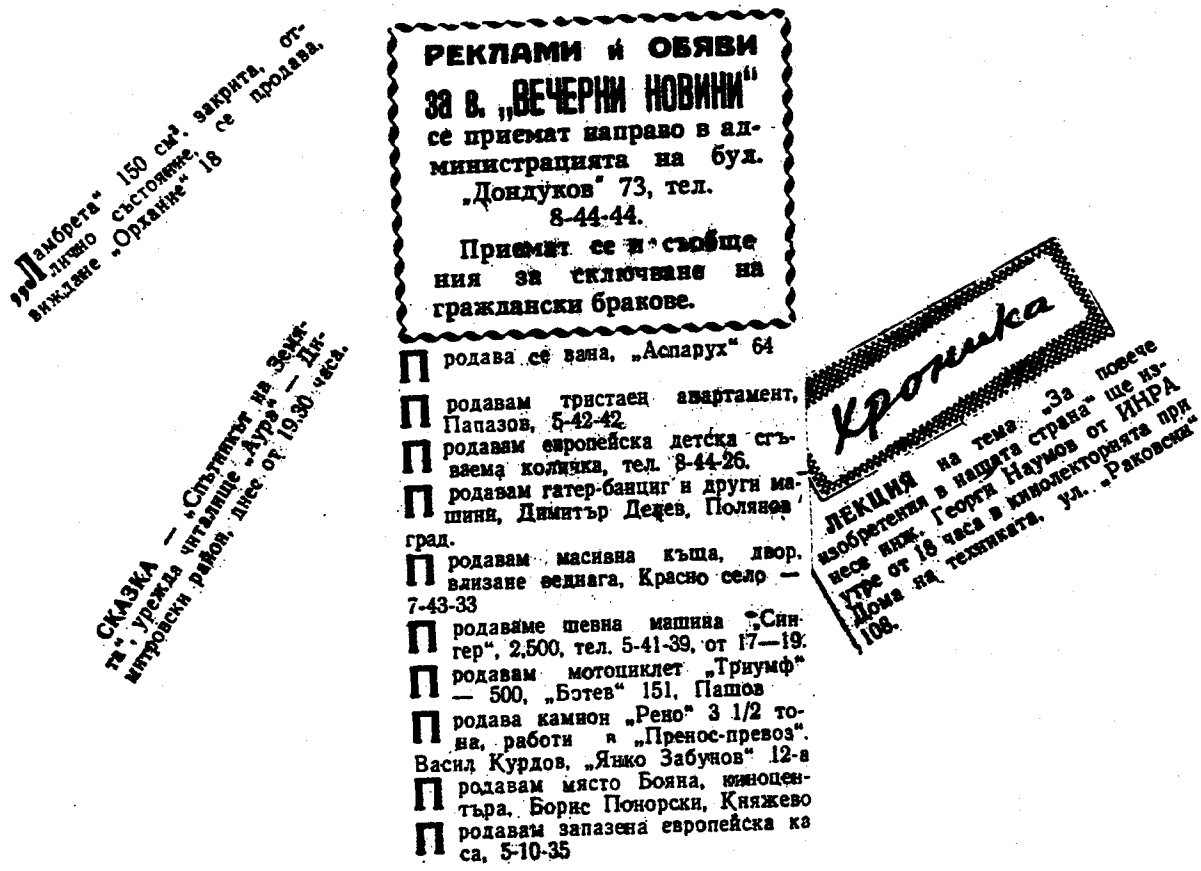

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: I. Past Tense - Third Group

II. Present and Past of " МОГА "

III. The Irregular Verb " ОТБЕЛЯЗВА "

1.

Той отбелязва головете за "Червено знаме" в неделя.

аз, лявото крило, център-нападателят и дясното крило, ние, вие, ти, и т.н. — Аз отбелязах головете за "Червено знаме" в неделя.

Те вкараха головете за "Локомотив" вчера. — и т.н.

Ние се отбихме в една кръчма снощи.

аз, те, той, вие, тя, ние, учениците, ти, и т.н. — Аз се отбих в една кръчма снощи.

Ние вечеряхме в една кръчма преди два дена.
Той има голям късмет миналия път.
Те удариха топката с глава преди малко.
Аз бих вчера.
Ние прекарахме много добре на Великден.
Вие отидохте на мач вчера следобед.
Той беше на мач миналата събота. — и т.н.
Аз мога да пиша на български.
Аз можах да дойда на училище в 7ч. тази сутрин.
Той може да тръгне сега.
Ти можа да отбележиш два гола.
Ние срещнахме г-жа Цанева преди малко.
Тя сложи масата преди половин час.

и т.н.....и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кой отбеляза головете за "Локомотив" миналата неделя?

Кой вкара головете за "Червено знаме" вчера?
Кой би в събота?
Кой се отби в кръчмата на дядо Георги снощи?
Кой има голям късмет този път?
Кой прекара много хубаво на Великден?
Кой беше на мача миналата събота?
Кой ходи на черква тази сутрин?
Кой удари топката с глава и вкара гола за "Локомотив"?
Кой игра на стадиона "Васил Левски" миналата неделя?
Кой може да отиде на мача вчера?
Кой може да дойде с мен утре?
Кой служи в пехотата миналата година?
Кой може да стреля с миномет?
Кой може да се изкачи на Черни връх вчера следобед?
Кой сложи масата преди малко?
Кой ряза дърва преди няколко минути?
Кой се напи снощи?
Кой умря миналия месец?
Кой учи урока тази сутрин?
Кой пя на сватбата миналата събота?
Кой каза това?
Кой постави ножовете на столовете?
Кой тури нож за рязане на месо в раницата?
Кой остана в къщи?
Кой премина реката при вира вчера?
Кой се прибра късно снощи?
Кой взе книгите от масата преди малко?
Кой яде кюфтета и пи вино на обяд?
Кой купи сирене и луканка тази сутрин?

и т.н.

Център-нападателят и дясното крило отбелязаха головете за "Локомотив" миналата неделя.

аз, лявото крило, ние, ти, вие, център-нападателят, те, и т.н..

Те....дясното крило...ние...аз....

Ние....те.....аз....."Локомотив"...
Аз.....вие....ние....той...те.....

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Той отбеляза два гола, а аз вкарах само един гол.

ние....., а те.....
аз....., а той.....
те....., а ти.....
вие....., а аз.....
ти....., а ние.....
той....., а вие.....

Ние отбелязахме два гола, а те вкараха само един.

и т.н.

Вчера сутринта аз отидох на черква, а той отиде на мач.
Той прекара Великден на Витоша, а ние останахме в къщи.
Ние бихме миналата неделя, а те биха преди няколко седмици.
Той беше на мач, а тя беше на черква.
Аз влязох в ресторант "София", а те се отбиха в една кръчма.
Вчера аз обядвах и вечерях в къщи, а те обядваха и вечеряха в ресторант.
Той танцува много на сватбата в неделя, а тя игра хоро и ръченица.
Тя поръча пържено пиле, а ти поръча свински пърколи.
Те сложиха покривката и кърпите, а аз поставих чиниите.
Тя нареди вилиците, лъжиците и ножовете, а той взе нова за рязане на месо от бюфета и го сложи на масата.
Ние сварихме яйцата и ги турихме в ракицата, а те приготвиха одеалата.
Тя извади сервиза за кафе от бюфета, а аз поставих каната за вода на масата.
Преди малко тя отиде при месаря, а той се върна от пазар и донесе хляб, чай, захар и плодове.
Те се прибраха в хижата при залез слънце, а той се върна в полунощ.
Ние ядохме гювеч, а те си хапнаха набързо хляб и сирене.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Лявото крило удари топката с глава
и вкара гол.

той, аз, те, ти, ние, вие, и т.н. Той удари топката с глава и вкара гол.

Аз се отбих в една кръчма, вечерях,
пих сливовица и се прибрах към
9 ч. в къщи.
Вчера той влезе в един ресторант,
седна на една маса и поръча
свински пържоли.
Снощи той можа да купи евтини билети
и да отиде на театър с жена си.
Снощи си легнахме късно, но тази сутрин
станахме рано, защото учихме урока и
писахме домашната работа.
Миналата неделя ние тръгнахме с влака
за Владая, стигнахме там в 8ч.
сутринта и оттам продължихме пеш.
Вървяхме покрай реката до вира, там
преминахме реката и се изкачихме
по билото до хижа "Поляна".
Той отиде в "Наркоп", купи яйца, върна
се в къщи и свари яйцата преди малко.
Тя извади сервиза за кафе от бюфета,
донесе го в гостната и го тури на
масата.

и т.н.

5.

Какво правихте вчера?
В къщи ли обядвахте?
Какво ядохте?

Сутринта отидохме на черква.
Не. Обядвахме в ресторант "София".
Аз ядох свински пържоли с фасул,
жена ми яде пържено пиле, а
децата ядоха агнешко печено.

Пихте ли червено вино?

Жена Ви не пие ли ракия?

Бяхте ли на мача между отборите
на "Червено знаме" и "Локомотив"?
Играта беше ли интересна?

Жена ми пи червено вино. Аз пих
ракия, а децата пиха мляко.
Не, не пие.

Да, бяхме.
Да. Играта беше много интересна.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Братовчед Ви игра ли?
Мога ли да отбележи гол?
Какво правихте след мача?
Често ли се отбивате там?

Кога се прибрахте в къщи?
Защо?
Кои бяха там?
Сестра ти беше ли там?
Какво правихте?

Хубаво ли прекарахте?
Кой пя?
Тя пее ли хубаво?
Играхте ли на карти?
Кой би?
Кой бие обикновено, когато играете на карти?
Добър играч ли е?
Какво правихте тази сутрин?
Какво купихте?

Гости ли ще имате довечера?

Къде живеят те сега?
Как са те сега?
Майка ти не беше ли болна от плеврит миналия месец?
Брат ти оздравя ли?
Има ли температура?
Кога настина той?
Ти как си?
Кога ще отидеме пак на Витоша?
Идущата неделя?
Какво да взема за ядене?
Нали взехме кашкавал миналия път?
Да взема свински пържоли този път?

През къде ще минем?
Нали винаги минаваме през Бояна.
Ще се изкачим ли на Черни връх?
Колко дена ще останем на хижата?

Мисля, че ще прекараме много хубаво.

Да, той игра.
Отбеляза един гол.
Вечеряхме в кръчмата на чичо Коньо.
Не. След мача децата бяха уморени и гладни, затова се отбихме там.
Прибрахме се късно в къщи.
Защото отидохме на гости у Хитрови.
Много роднини, приятели и познати.
Да, беше.
Ядохме, пихме, пяхме, танцувахме и играхме хоро и ръченица.
Много хубаво.
Братовчедка ми Ирина пя.
Да, но трябва да учи още.
Аз играх, но жена ми не игра.
Този път аз бих.

Чичо Коньо, разбира се.
Много добър.
Бях на пазар.
Купих сирене, кашкавал, луканка, чай и захар.
Да. Майка ми и баща ми ще дойдат да ни видят довечера.
Те живеят на площад "Победа" сега.
Благодаря, добре са.

Да, но оздравя преди няколко дена.
Не още.
Да, има.
Миналата седмица.
Благодаря, добре съм.
Когато искате.
Добре, свободен съм.
Нека да взема кашкавал и луканка.
Да, взехме.
Добре. Аз ще взема пържолите, а ти вземи фасул и хляб.
Ще минем през село Бояна.
Да минем през Владая тогава.
Разбира се.
Този път ще можеме да останем там три дена.
Защо не. Ще отидем и до метеорологическата станция.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО READING TEXT

Братовчéдите Борúс и Хрúсто прекáраха мнóго добрé на Велúкден. Сутринтá те бя́ха на чéрква. Следóбед отúдоха на мач.

Мáчът се състоя́ на стадиóн „Васúл Лéвски". Игрáха отбóрите на „Червéно знáме" и „Локомотúв". Игрáта запóчна в три часá и 30 минýти. Тя бéше мнóго бъ́рза и интересна. Отбóрът на „Червéно знáме" бéше мнóго добър. Той би отбóра на „Локомотúв" с три на едúн.

Цéнтър-нападáтелят на „Червéно знáме" игрá мнóго добрé, имá и голя́м късмéт и отбеля́за и тритé гóла. Едúн от добрúте игрáчи на „Локомотúв" бéше ля́вото крилó. Той вкáра с главá гóла на „Червéно знáме". Мáчът свъ́рши в пет и чéтвърт следóбед.

След мáча Борúс и Хрúсто мúнаха по ýлица „Граф Игнáтиев". Отбúха се в едúн ресторáнт. Сéднаха на еднá мáса и се навечéряха. Прибráха се в къ́щи къ́сно вечертá.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД

TRANSLATION

1. Do you often stop at Ivan's tavern? Yes, we do. Why don't we stop at the tavern now? Do you know what there is to eat? I think we can order pork chops and beans or fried chicken. I want fried eggs and cheese. And I feel like drinking. Let's order some red wine.

2. Do you know Ivan's cousin? No, I don't know him. He is the right wing of the soccer team, "Locomotive". Are you going to the game on Sunday? No, I'm going to a dancing party. Why don't you come with me? O.K., I'll come.

3. Which team, do you think, will win? The "Red Flags". And the center forward will score a few goals. He always scores one or two goals.

4. You always go to bed late. Why don't you go to bed early tonight? And why don't you get up early tomorrow morning. Sometimes you get up very late.

5. The school starts at a quarter to eight in the morning and finishes at four o'clock in the afternoon. Tomorrow, however, it'll start at seven-thirty and finish at a quarter to four.

6. Don't leave at nine o'clock. Leave at ten.

7. They usually pass through Boyana. Why don't they pass through Vladaya this time? They don't have much time. And the weather is cloudy and windy. It will rain.

8. Bring me the magazines. Don't bring me the newspapers. And take the books to the drawing room. But don't take this novel there. I'm reading it now.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Как прекáраха на Велúкден братовчéдите Борúс и Хрúсто?
   Те прекáраха мнóго добрé.

2. Къде бя́ха те сутринтá?
   Те бя́ха на чéрква.

3. Къдé отúдоха след обя́д?
   Отúдоха на мач.

4. На кой стáдион се състоя́ мáчът?
   Мáчът се състоя́ на стáдиона "Васúл Лéвски".

5. В кóлко часá запóчна игрáта?
   Игрáта запóчна в три часá и 30 минýти.

6. Кои́ отбóри игрáха?
   Отбóрите на "Червéно знáме" и "Локомотúв".

7. Каквá бéше игрáта на двáта тúма?
   Тя бéше мнóго бъ́рза и интерéсна.

8. Кой отбóр бéше добър?
   Отбóрът на "Червéно знáме" бéше добър.

9. Какъ́в бéше резултáтът от мáча?
   Три на едúн за "Червéно знáме".

10. Кой отбеля́за трúте гóла?
    Цéнтър-нападáтелят на "Червéно знáме".

11. Как можá той да направи трúте гóла?
    Той е мнóго добъ́р игрáч, а имá и голя́м късмéт.

12. Кой вкáра гóла на "Червéно знáме"?
    Ля́вото крилó на "Локомотúв".

13. Как го вкáра?
    Удáри тóпката с главá.

14. В кóлко часá свъ́рши игрáта?
    Игрáта свъ́рши в пет часá сл. об. /след обя́д/.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. По коя́ у́лица ми́наха Бори́с и Хри́сто след ма́ча?
Те ми́наха по у́лица "Граф Игнатиев".

16. Къде́ се отби́ха те?
Те се отби́ха в една́ кръ́чма.

17. Какво́ напра́виха, сле́д като́ се отби́ха в кръ́чмата?
/Те/ се́днаха на една́ маса́.

18. Какво́ пи́ха?
Те пи́ха би́ра и раки́я.

19. Кога́ се прибра́ха в къ́щи?
Те се прибра́ха в къ́щи къ́сно вечерта́.

20. Ти хо́ди ли на ма́ча в неде́ля?
Да, хо́дих.

21. Сам ли оти́де?
Не. Оти́дохме с Ива́н.

22. Кой тим игра́ хубаво?
"Черве́но зна́ме".

23. Кой бе́ше един от добрите играчи?
Це́нтър напада́телят на "Черве́но зна́ме".

24. По коя́ у́лица ми́нахте след ма́ча?
Ми́нахме по у́лица "Граф Игнатиев".

25. Кога́ се прибра́хте в къ́щи?
Прибра́хме се в де́вет ч. /часа́/ вечерта́.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА HOMEWORK

Part I

Translate into Bulgarian:

1. I had a lot of luck a little while ago.

2. Last Sunday we were at a soccer game. The game was fast, lively,and interesting. The right wing of one of the teams was able to score two goals.

3. Do you understand the teacher? Yes, I understand him. I couldn't understand him this morning. Did you understand him yesterday? Yes, I understood him very well yesterday.

4. What did you do yesterday? We went to church in the morning. Did you have lunch at home? No, we stopped at Evan's tavern. We often stop there. What did you order? We usually order fried chicken, but this time we ordered pork chops and beans.

5. Were you at the dancing party last Saturday? Yes, I was there and I had a wonderful time. I danced a lot.

Part II

Translate and answer in Bulgarian:

1. Where do you usually have lunch?
2. Where did you eat supper last night?
3. What did you eat this morning?
4. What did you do yesterday?

Part III

1. Record the dialogue to Lesson 27.

2. Tell us what you did yesterday (5 minutes)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

VOCABULARY

брей! interj.	say! you don't say!
би́я, е, бих	to win; to beat
бърз / бръз/ бе́рза, -о, -и	fast
вка́рвам	to drive in
вка́рам, -а, -ах	
вка́рвам гол	to score a goal
глава́ f.	head
гол m.	goal
запо́чвам	to start, to begin
запо́чна, -е, -ах	
зна́ме, знамена	flag
игра́ f.	game
игра́ч m.	player
игри́ще n.	field (soccer, athletic, etc.)
интере́сен, инте́ресна, -о, -и	interesting
крило́ n.pl. крила́ и криле́	wing
кръ́чма f.	tavern
късме́т m.	luck
локомоти́в m.	locomotive
ляв, -а, -о, ле́ви	left
мач m.pl. ма́чове	game; match
между́ prep.	between
напада́тел m.	aggressor
це́нтър напада́тел	center forward
осве́н това́	besides
отбеля́звам	to score; to mark
отбеле́жа, -и, отбеля́зах	
отби́вам	to drop by, to stop by
отби́я, -е, отбих	
отбо́р m.	team
пет	five
прека́рвам	to spend, to pass the time
прека́рам	
резулта́т m.	score, result
стадио́н m.	stadium
състоя́ се, -и́ се,-ях се	to take place, to be held
то́пка f.	ball
три	three
три́десет	thirty
трите́	the three
у́дрям	to hit
уда́ря, -и, -их	
фу́тболен, лна, лно, лни adj.	pertaining to soccer
це́нтър	center
че́рква	church
че́твърт	quarter

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И О С М И У Р О К

L E S S O N 28

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: Adjectives

1.

Моливът е жълт.
Какъв е моливът?
панталонът?
романът?
билетът?

Масата е жълта.
Каква е масата?
униформата?
книгата?

Списанието е жълто.
Какво е списанието?
виното?
кепето?

Моливите са жълти.
Какви са моливите?
масите?
кепетата?
книгите?
панталоните?

Моливът е жълт.
Панталонът е кафяв.
Романът е зелен.
Билетът е червен.

Масата е жълта.
Униформата е зелена.
Книгата е червена.
кафява

Списанието е жълто.
Виното е червено.
Кепето е зелено.
кафяво

Моливите са жълти.
Масите са жълти.
Кепетата са зелени.
Книгите са червени.
Панталоните са кафяви.

2.

Моливът жълт ли е?
Моливът зелен ли е?

Жълта ли е масата?
Кепето кафяво ли е?
Книгите зелени ли са?
Виното червено ли е?

и т.н.

Да, моливът е жълт.
Не, моливът не е зелен.
Моливът е жълт.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Хубава ли е г-жа Иванова?

Да, г-жа Иванова е хубава.
Не, г-жа Иванова не е хубава.

Учителят млад ли е?
Стар ли е баща ти?...майка ти?
са майка ти и баща ти?
Кисело ли е гроздето?
Скъпи ли са билетите?
Евтин ли е фасулът?
Студентът женен ли е?
Началникът на училището строг ли е?
Чиста ли е стаята?
Строги ли са офицерите?
Учителите справедливи ли са?
Булката весела ли е?
Кепето ново ли е?
Чиниите дълбоки ли са?
и т.н.

4.

Аз съм болен.
Тя е болна.
То е болно.
Те са болни.

Кой е болен?

Аз съм болен.
Тя е болна.
То е болно.
Те са болни.

Кой е гладен?

Аз съм гладен.
Децата са гладни.

тя, детето, ти, ние, аз,
жена ми, те, и т.н.

Кой е сериозен?
Кой е свободен днес?
Кой е цивилен?

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Фасулът е едър.
Ябълката е едра.
Гроздето е едро.
Крушите са едри.

Какъв е фасулът?	Фасулът е едър.
Каква е ябълката?	Ябълката е едра.
Какво е гроздето?	Гроздето е едро.
Какви са крушите?	Крушите са едри.

6.

Едър ли е фасулът?	Да, фасулът е едър.
Дребен ли е фасулът?	Не, фасулът не е дребен.
	Фасулът е едър.

Дребна ли е ябълката?
Гроздето дребно ли е?
Крушите дребни ли са?
Добър ли е студентът?
Студентите добри ли са?
Добро ли е детето?
Жена му добра ли е?
Малък ли е той?
Чекмеджето малко ли е?
Малки ли са чекмеджетата?
Светъл ли е цветът?
Светла ли е стаята?
Стаите светли ли са?
Тежка ли е масата?
Аз тежък ли съм?
Чинията плитка ли е?
Вкусен ли е гювечът?
Вкусна ли е крушата?
Гроздето вкусно ли е?
Интересен ли беше мачът?
Интересна ли беше играта?
Сочни ли са крушите?
Времето облачно и ветровито ли беше?
Черна ли е черната дъска?
Учениците цивилни ли са?
Банката държавна ли е?
Държавен ли е заводът?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

Плодът е зрял.
Крушата е зряла.
Гроздето е зряло.
Ябълките са зрели.

Какъв е плодът?
Каква е крушата?
Какво е гроздето?
Какви са ябълките?

Плодът е зрял.
Крушата е зряла.
Гроздето е зряло.
Ябълките са зрели.

8.

Зрял ли е плодът?
Зелен ли е плодът?

Да, плодът е зрял.
Не, плодът не е зелен.
Плодът е зрял.

Крушата зелена ли е?
Зрели ли са крушите?
Зряло ли е гроздето?
Голям ли е столът?
Столът малък ли е?
Големи ли са столовете?
Малки ли са столовете?
Училището голямо ли е?
Заводът голям ли е?
Голяма ли е фабриката?
Големи ли са заводите до София?

9.

Панталонът е военен.
Униформата е военна.
Кепето е военно.
Кепетата са военни.

Какъв е панталонът?
Каква е униформата?
Какво е кепето?
Какви са кепетата?

Панталонът е военен.
Униформата е военна.
Кепето е военно.
Кепетата са военни.

Военна ли е униформата?
Цивилен ли е панталонът?
Кепетата военни ли са?
Кепето военно ли е?

Да,.....
Не,.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

10.

Аз.....болен
Аз съм болен.

кръгли.....дребен
Кръглите са дребни.

тя.....болен
ябълки.....зрял
чиния.....плитък
студенти...добър
кепе.....военен
столове....голям
жена.....хубав
време.....облачен
дрехи.....военен
стая.....светъл
кръгли.....дребен
грозде.....сладък
те.....болен
тя.....свободен
те.....цивилен

Тя е болна.
Ябълките са зрели.
Чинията е плитка.
Студентите са добри.
Кепето е военно.
Столовете са големи.
Жената е хубава.
Времето е облачно.
Дрехите са военни.
Стаята е светла.
Кръглите са дребни.
Гроздето е сладко.
Те са болни.
Тя е свободна.
Те са цивилни.

и т.н.

11.

Той е добър баща.
Тя е добра майка.
То е добро дете.
Те са добри деца.

Какъв баща е той?
Каква майка е тя?
Какво дете е то?
Какви деца са те?

Той е добър баща.
Тя е добра майка.
То е добро дете.
Те са добри деца.

Добри деца ли са те?
Добър баща ли е той?
Той добър ученик ли е?
Какъв ученик е той?
Какви ученици са те?
Запасен офицер ли е той?
Действуващи офицери ли са те?
Тя весела жена ли е?
Хубаво дете ли е то?

Да,.....
Не,.....

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

12.

Моливът е син.
Униформата е синя.
Списанието е синьо
Книгите са сини.

Какъв е моливът?
Каква е униформата?
Какво е списанието?
Какви са книгите?

Моливът е син.
Униформата е синя.
Списанието е синьо.
Книгите са сини.

Книгата синя ли е?
Книгата червена ли е?

Да, книгата е синя.
Не, книгата не е червена.
Книгата е синя.

Синьо ли е кепето?
Синя ли е униформата?
и т.н.

13.

Аз имам жълт молив.
синя книга.
зелено кепе.
цивилни дрехи.

Какъв молив имам аз?
Каква книга имам аз?
Какво кепе имам аз?
Какви дрехи имам аз?

Вие имате жълт молив.
Вие имате синя книга.
Вие имате зелено кепе.
Вие имате цивилни дрехи.

Какви билети купихте вчера?
Какво ядохте снощи?

Аз купих евтини...скъпи билети.
Аз ядох пържено пиле...пълнени пиперки...кисело мляко.....
Пих червено вино...сливова ракия.
Ние имаме дълбоки....питки чинии.
Носим военни....цивилни дрехи.

Какво пихте?
Какви чинии имате?
Какви дрехи носите?...имате?
Имате ли сладки и сочни круши?
Ходихте ли на танцова забава снощи?
Ядете ли кисело грозде?
Имате ли нови книги?
Има ли добри ученици тук?
Той има ли едри ябълки?
Вие имате ли строг началник?
Имате ли домашна работа за утре?
Има ли захарна фабрика в София?

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

14.

Моливът е жълт.
Жълтият молив е на масата.

Какъв е моливът?	Моливът е жълт.
Къде е жълтият молив?	Жълтият молив е на масата.
Какъв е фасулът?	Фасулът е дребен.....едър.
Къде е дребният фасул?	Дребният фасул е в кухнята.
едрият фасул?	Едрият фасул е на масата.
Какъв е панталонът?	Панталонът е военен.
Къде е военният панталон?	Военният панталон е на закачалката.
Какъв е плодът?	Плодът е зрял.
Къде е зрелият плод?	Зрелият плод е в кухнята.
Голям ли е заводът?	Да, заводът е голям.
Къде е големият завод?	Големият завод е до София.
Студентът болен ли е?	Да, той е болен.
Къде е болният студент?	Болният студент е в къщи.
Винен кебап ли ядете?	Да, аз ям винен кебап.
Хубав ли е виненият кебап?	Да, виненият кебап е много хубав.
Женен ли е студентът?	Да, студентът е женен.
Какво прави жененият студент?	Жененият студент чете вестник.
Има ли тракторен завод в София?	Да, в София има тракторен завод.
Голям ли е тракторният завод?	Да, тракторният завод е голям.
Има ли Народен театър в София?	Да, в София има Народен театър.
Голям ли е Народният театър?	Да, Народният театър е голям.

15.

Моливът е жълт.	Жълтият молив е на масата.
Панталонът е военен.	Военният панталон е на закачалката.
Студентът е болен.	Болният студент е в къщи.
Плодът е зрял.	Зрелият плод е на масата.
Заводът е голям.	Големият завод е до София.
Аз ям винен кебап.	Виненият кебап е много вкусен.
В София има тракторен завод.	Тракторният завод е в София.
Учителят е женен.	Жененият учител говори на ученика.
Фасулът е дребен.	Дребният фасул е в кухнята.
Фасулът е едър.	Едрият фасул е на масата.
В София има Народен театър.	Народният театър е на площад "Победа".
Гювечът е вкусен.	Вкусният гювеч е на печката.
Младоженецът е весел.	Веселият младоженец пие.
Ученикът е добър.	Добрият ученик учи.
Началникът е строг.	Строгият началник е в училището.
и т.н.	и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

16.

Книгата е зелена.
Зелената книга е на масата.

Каква е книгата?
Къде е зелената книга?
Каква е чинията?
Къде е плитката...дълбоката чиния?

Бабата болна ли е?
Къде е болната баба?
Има ли Държавна банка в София?
Къде е Държавната банка?
Скъпа ли е къщата?
Хубава ли е скъпата къща?

и т.н.

Книгата е зелена.
Зелената книга е на масата.
Чинията е плитка.....дълбока.
Плитката чиния е на масата.
Дълбоката чиния е в бюфета.
Да, бабата е болна.
Болната баба е в къщи.
Да, в София има Държавна банка.
Държавната банка е на улица....
Да, къщата е скъпа.
Да, скъпата къща е хубава.

17.

Книгата е зелена.
Жената е болна.
Вие имате зелена униформа.
Той има сливова ракия.
На масата има плитка чиния.
В бюфета има дълбока чиния.
Аз имам домашна работа.
Крушата е сочна.
Той има лична карта.
Булката е весела.
Картечницата е тежка.
В стаята има черна дъска.
Книгата е синя.
Униформата е военна.
и т.н.

Зелената книга е на масата.
Болната жена е в къщи.
Зелената униформа е хубава.
Сливовата ракия е в кухнята.
Плитката чиния е на масата.
Дълбоката чиния е в бюфета.
Домашната работа е за утре.
Сочната круша е вкусна.
Личната карта е на масата.
Веселата булка играе хоро.
Те изоставиха тежката картечница.
Черната дъска е зелена.
Синята книга е на масата.
Военната униформа е хубава.

18.

Кепето е зелено.
Зеленото кепе е на закачалката.

Какво е кепето?
Къде е зеленото кепе?
червеното вино?
киселото мляко?
и т.н.....

Кепето е зелено.
Зеленото кепе е на закачалката.
Червеното вино е в бюфета.
Киселото мляко е в кухнята.
и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

19.

Кепето е зелено.
Детето е болно.
Списанието е жълто.
Ние ядохме пържено пиле снощи.
Ние пихме червено вино.
Това е военно училище.
Кюфтето е пържено.
В стаята има голямо огледало.
Детето е добро.
На масата има малко вино.
Сиренето е вкусно.
Пианото е голямо.
и т.н.

Зеленото кепе е на закачалката.
Болното дете е в къщи.
Жълтото списание е на масата.
Пърженото пиле беше много вкусно.
Червеното вино беше кисело.
Военното училище е голямо.
Пърженото кюфте е на печката.
Голямото огледало е на стената.
Доброто дете пише писмо.
В малкото вино има ракия.
Аз ям от вкусното сирене.
Аз свиря на голямото пиано.

20.

Моливите са жълти.
Жълтите моливи са на масата.
Сините книги
Зелените кепета

Какви са моливите?
Къде са жълтите моливи?
Къде са сините книги?
Къде са зелените кепета?
Къде са болните деца?
Къде са едрите ябълки?
Къде са пържените кюфтета?
и т.н.

Моливите са жълти.
Жълтите моливи са на масата.

21.

Моливите са жълти.
Книгите са сини.
Кепетата са зелени.
Децата са болни.
Крушите са едри.
Ние ще ядем пържени кюфтета.
Той има военни дрехи.
Младоженците са весели.
Плодовете са зрели.
Ябълките са дребни.
Чиниите са дълбоки.
и т.н.

Жълтите моливи са на масата.
Сините книги са на масата.
Зелените кепета са на закачалката.
Болните деца са в къщи.
Едрите круши са в кухнята.
Пържените кюфтета са на масата.
Довечера той ще носи военните дрехи.
Веселите младоженци играят ръченица.
Зрелите плодове са сочни.
Дребните ябълки са евтини.
Дълбоките чинии са в бюфета.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

22.

Жълтият молив е на масата.
Аз пиша с жълтия молив.

Къде е жълтият молив?
С какво пишете Вие?
пише той?
пиша аз?

Болният студент е в къщи.
Къде отиде учителят вчера?

Добрият ученик говори с учителя?
С кого говори учителят?

Големият завод е до София.
Къде работи той?

Едрият фасул е хубав.
От кой фасул ще купите?

Строгият началник е в училището.
Кого видяхте в училището?

Виненият кебап е на масата.
Къде ще сложите вино?

Старият вестник е на масата.
Къде е романът?

Хубавият апартамент е на втория етаж.
Къде живеем?

Българският отдел е тук.
Къде е курсист редник Стоянов?

Народният театър е на площада.
Къде отивам аз сега?

и т.н.

Жълтият молив е на масата.
Аз пиша с жълтия молив.
синия
червения

Учителят отиде при болния студент.

Учителят говори с добрия ученик.

Той работи в големия завод.

Ще купя от едрия фасул.

Аз видях строгия началник в училището.

Ще сложа вино в виненния кебап.

Романът е на стария вестник.

Живея в хубавия апартамент на втория етаж.

Редник Стоянов е курсист в Българския отдел на училището.

Вие отивате в Народния театър.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

23.

Народният театър е стар.
Старият Народен театър е на улица..

Народният театър е стар.
Тракторният завод е голям.
Едрият фасул е хубав.
Военният панталон е зелен.

и т.н.

Старият Народен театър е на улица...
Големият тракторен завод е до София.
Хубавият едър фасул е в кухнята.
Зеленият военен панталон е на закачалката.

24.

Народната банка е стара.
Старата Народна банка е на улица...

Народната банка е стара.
Хълтата маса е голяма.
Военната униформа е зелена.

Едрата круша е сочна.
Плитката чиния е синя.
Черната дъска е зелена.

и т.н.

Старата Народна банка е на улица...
Голямата хълта маса е в стаята.
Зелената военна униформа е на закачалката.
Сочната едра круша е на масата.
Синята плитка чиния е в бюфета.
Зелената черна дъска е на стената.

25.

Военното кепе е зелено.
Зеленото военно кепе е на масата.

Военното кепе е зелено.
Едрото грозде е вкусно.
Старото училище е голямо.

и т.н.

Зеленото военно кепе е на масата.
Вкусното едро грозде е скъпо.
Голямото старо училище е на улица...

26.

Военните кепета са зелени.
Зелените военни кепета са на закачалката.
Военните кепета са зелени.
и т.н.

Зелените военни кепета са на закачалката.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

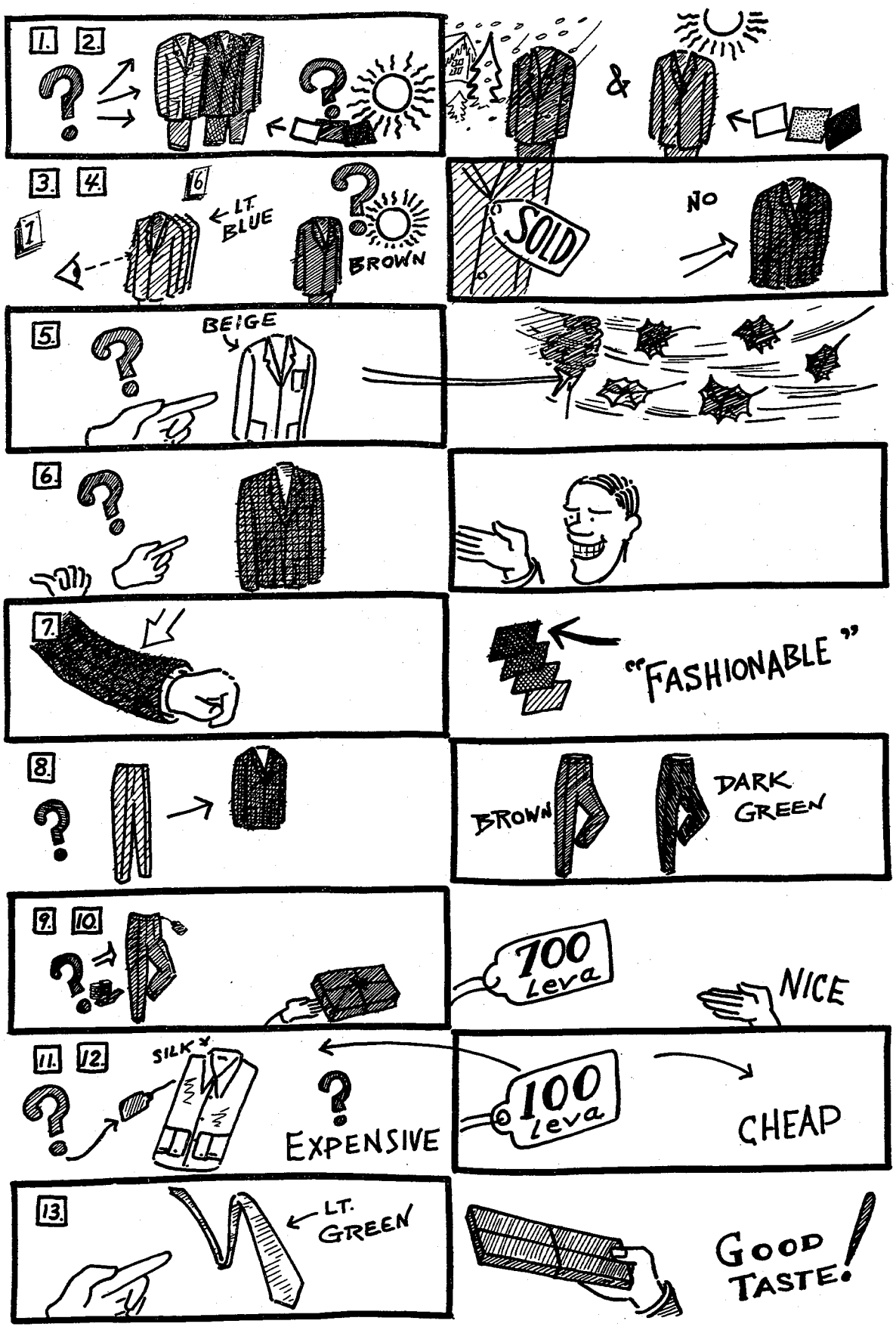

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

DIALOGUE

Драга́н си купу́ва облекло́. Dragan buys himself clothes.

Драган:
Каква́ костю́ми и́мате?
Продавачът:
Зи́мни и ле́тни.

Dragan:
What kind of suits do you have?
The Salesman:
Winter and summer ones.

- Каква́ цветове́ и́мат ле́тните костю́ми?
- Те са бе́ли, си́ви и си́ни.

- What colors are the summer suits?
- They are white, grey, and blue.

- Вче́ра аз видя́х тук светло-си́ни костю́ми.
- Продадо́хме ги ве́че.

- Yesterday I saw some light blue suits here.
- We sold them already.

- Ня́мате ли кафя́в ле́тен костю́м?
- Не. И́маме са́мо едно́ ля́тно кафя́во сако́.

- Don't you have a brown summer suit?
- No. We only have a brown summer jacket.

- А това́ бе́жово сако́?
- То е подходя́що за хла́дно, е́сенно вре́ме.

- How about this beige jacket?
- It is suitable for cool, fall weather.

- Мо́же ли да преме́ря кафя́вото сако́?
- Разби́ра се.

- May I try on the brown jacket?
- Of course.

- Цветъ́т му е мно́го тъ́мен.
- Вя́рно. Сако́то не е мно́го све́тло, но е моде́рно.

- Its color is very dark.
- True. The jacket isn't too light, but it's fashionable.

- Имате ли ня́какъв све́тъл пантало́н за това́ сако́?
- Да, и́мам. Ето, то́зи кафя́в и́ли то́зи тъмнозеле́н.

- Have you some kind of light trousers for this jacket?
- Yes, I have. Here, this brown one or this dark green one.

- Ко́лко стру́ва кафя́вият пантало́н?
- Той стру́ва **седемна́десет ле́ва.**

- How much do the brown trousers cost?
- They cost 17 leva.

- Ще взе́ма кафя́вия.
- Ня́ма да сбъ́ркате. Ху́бав е.

- I'll take the brown ones.
- You won't go wrong. They are nice.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Ко́лко стру́ва та́зи бя́ла копри́нена ри́за?
- Бя́лата копри́нена ри́за стру́ва два́десет ле́ва.

- Не е́ ли мно́го скъ́па?
- Напро́тив, е́втина е.

- Да́йте ми и та́зи све́тло-зеле́на връ́зка!
- Заповя́дайте! Личи́ си, че и́мате добъ́р вку́с.

- How much does this white silk shirt cost?
- The white silk shirt costs 20 leva.

- Isn't it very expensive?
- On the contrary, it is cheap.

- Give me also this light green tie.
- Here you are. It is evident that you have good taste.

ДП „РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ФИЛМИ"

Кинопреглед № 43/1957 съдържа следните обекти:

Дванадесет години Организация на обединените нации
Парламентарна делегация на ГДР в България
55 години в-к „Земеделско знаме
Събор на младежите — първенци от Хасковски окръг
Град в тундрата
Изложба на съветската книга
Откриване Завода за огнеупорни материали
Село Гурмазово—Софийско, начело на есенната сеитба
Двадесет години от смъртта на Йордан Йовков
Мачът ЦДНА — „Левски"
Есен в София
Зоологическа градина в Коломбо
Реже върху леда

ДСБ „БАЛКАНТУРИСТ" — клон „България"
бар „А С Т О Р И Я"
бул. „Р У С К И" 16, тел. 8-01-26
У Р Е Ж Д А
ВСЯКА НЕДЕЛЯ И ПРАЗНИЧНИ ДНИ ОТ 16 — 21 Ч.
Т А Н Ц О В И [illegible]
Артистична програма: джазови [illegible] — изпълнява оркестърът на Васко Алипиев, солист Ал. Куманова.
Цени намалени, задължителен купарт — 10 лв. на лице.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 28

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

I. THE ADJECTIVES

An adjective is a word which describes or limits a noun. Examples: nice soldier, beautiful uniform, small button, clean clothing.

1. Change in Gender and Number.

The adjective in Bulgarian changes according to the gender and number of the noun it modifies:

m.	nice pencil	хýбав мóлив
f.	nice uniform	хýбава униформа
n.	nice button	хýбаво кóпче
pl.	nice clothes	хýбави дрéхи

Пóдът е кафя́в.	The floor is brown.
Мáсата е жълта.	The table is yellow.
Това учи́лище е голя́мо.	This school is large.
Пагóните са хýбави.	The shoulder-pieces are nice.

Most adjectives have the following endings according to their gender and number:

	Singular		Plural
Masculine	Feminine	Neuter	All genders
a consonant (no ending)	-А /-Я/	-О /-ЬО/	-И

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The following are a few of the most common adjectives that belong to this category:

M.S.	F.S.	N.S.	Pl.	
дебе́л	дебе́ла	дебе́ло	дебе́ли	thick
жълт	жъ́лта	жъ́лто	жъ́лти	yellow
син	си́ня	си́ньо	си́ни	blue
сив	си́ва	си́во	си́ви	grey

2. Omission of ъ and е

Some adjectives ending in -ъл, -ър, -ък, and ен lose ъ and е before taking the ending for feminine, neuter and plural: Examples:

M.S.	F.S.	N.S.	Pl.	
зъл	зла	зло	зли	malicious
добър	добра́	добро́	добри́	good
хи́тър	хи́тра	хи́тро	хи́три	cunning
тъ́нък	тъ́нка	тъ́нко	тъ́нки	thin
зла́тен	зла́тна	зла́тно	зла́тни	golden
те́жък	те́жка	те́жко	те́жки	heavy
ме́ден	ме́дна	ме́дно	ме́дни	(of) copper
сре́бърен	сре́бърна	сре́бърно	сре́бърни	(of) silver
оло́вен	оло́вна	оло́вно	оло́вни	(of) lead
длъ́жен	длъ́жна	длъ́жно	длъ́жни	indebted
зи́мен	зи́мна	зи́мно	зи́мни	winterly
ле́тен	ле́тна	ле́тно	ле́тни	summery
про́летен	про́летна	про́летно	про́летни	springlike
сме́шен	сме́шна	сме́шно	сме́шни	ridiculous
успе́шен	успе́шна	успе́шно	успе́шни	successful
гре́шен	гре́шна	гре́шно	гре́шни	sinful
вино́вен	вино́вна	вино́вно	вино́вни	guilty
отличи́телен	отличи́телна	отличи́телно	отличи́телни	distinctive
цивили́ен	цивили́на	цивили́но	цивили́ни	civilian
забележи́телен	-жи́телна	-жи́телно	-жи́телни	notable

Note. The following adjectives do not drop the е:

M.S.	F.S.	N.S.	Pl.	
дъ́рвен	дъ́рвена	дъ́рвено	дъ́рвени	wooden
зеле́н	зеле́на	зеле́но	зеле́ни	green
кала́ен	кала́ена	кала́ено	кала́ени	(of) tin
ме́ден	ме́дена	ме́дено	ме́дени	(of) honey
черве́н	черве́на	черве́но	черве́ни	red

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. Double н

The adjectives ending in masculine in -енен, -янен, -анен, form feminine, neuter and plural in -енна /-янна, -анна/, -енно /-янно, -анно/

M.S.	F.S.	N.S.	Pl.	
вре́менен	вре́менна	вре́менно	вре́менни	temporary
вое́нен	вое́нна	вое́нно	вое́нни	military
е́сенен	е́сенна	е́сенно	е́сенни	(of) fall
не́ви́нен	неви́нна	неви́нно	неви́нни	innocent
пла́менен	пла́менна	пла́менно	пла́менни	ardent
и́менен	и́менна	и́менно	и́менни	(of) name
ка́менен	ка́менна	ка́менно	ка́менни	(of) stone
постоя́нен	постоя́нна	постоя́нно	постоя́нни	constant
стра́нен	стра́нна	стра́нно	стра́нни	strange

II. DEFINITE ARTICLE FOR ADJECTIVES

1. As we have seen already, the adjectives have the following endings:

	Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Neuter	All Genders	
Consonant	-А	-О	-И	
стар	ста́ра	ста́ро	ста́ри	old
ху́бав	ху́бава	ху́баво	ху́бави	nice
добър	добра́	добро́	добри́	good
че́рен	че́рна	че́рно	че́рни	black
зъл	зла	зло	зли	malicious

The definite article is:

	Singular		Plural
Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
-ЯТ (long form)	-ТА	-ТО	-ТЕ
-Я (short form)	--	--	--

This article is added to the adjectives in the following way:

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

a. Masculine

The form of the adjective for masculine gender is enlarged by adding an и Then the article is added to this stem. Examples:

ста́р - и - ят	the old	(long form of the article)
ста́р - и - я	the old	(short form of the article)
ху́бав - и - ят	the nice	(long form of the article)
хубав - и - я	the nice	(short form of the article)

Examples:

Кафя́вият панталóн е е́втин.	The brown trousers are cheap.
Аз не харе́свам кафя́вия панталóн.	I don't like the brown pants.

b. Feminine, Neuter and Plural

In feminine, neuter and plural the article is added directly to the forms for these genders and the plural without any change:

Feminine	ста́ра - та	the old	ху́бава - та	the nice
Neuter	старо - то	the old	ху́баво - то	the nice
Plural for 3 genders	ста́ри - те	the old	ху́бави - те	the nice

Examples:

Копри́ненатa ри́за е жъ́лта.	The silk shirt is yellow.
Че́рното сакó е моде́рно.	The black jacket is fashionable.
Ле́тните костю́ми са тъ́нки.	The summer suits are thin.

2. The adjectives ending in -ър,-ъл and -ък lose the ъ before taking for masculine the -и and the article. Examples:

Without Article

добъ́р	добра́	добрó	добри́	good

With Article

добри́ - ят	добра́ -та	добрó - то	добри́ -те	the good

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Without article

зъл	зла	зло	зли	bad
мáлък	мáлка	мáлко	мáлки	small

With article

злú -ят	злá -та	злó -то	злú -те	the bad
мáлки -ят	мáлка -та	мáлко -то	мáлки -те	the small

3. Some adjectives ending in -ен lose е before taking in masculine -и and the article. Examples:

Without article

чéрен	чéрна	чéрно	чéрни	black
дóлен	дóлна	дóлно	дóлни	low; down

With article

чéрни -ят	чéрна -та	чéрно -то	чéрни -те	the black
дóлни -ят	дóлна -та	дóлно -то	дóлни -те	the low the down

but

зелéн	зелéна	зелéно	зелéни	green
зелéни -ят	зелéна -та	зелéно -то	зелени -те	the green

III. POSITION OF THE ADJECTIVES

The adjective always precedes the noun (substantive). Examples:

стáр учúтел	an old teacher
добър човéк	a good man
свéтло сакó	a light jacket
зло кýче	a malicious dog
хýбава къща	a nice house
чéрни дрéхи	black clothes

In poetical language the adjective sometimes follows the noun (substantive). Examples:

човéк добър кýче зло къща хýбава дрéхи чéрни

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5. When the adjective precedes the noun, only the adjective can have an article, if necessary. Examples:

добри́ят чове́к	зло́то ку́че	ху́бавата къ́ща	че́рните дре́хи

When the adjective follows the noun (in the poetical language), only the noun can have an article. Examples:

чове́кът добъ́р	ку́чето зло	къ́щата ху́бава	дре́хите че́рни

6. When more than one adjective precedes the noun, only the first of them can have an article. Examples:

Голя́мата бя́ла къ́ща. The big white house.

Notice that the English does the same.

7. When more than one adjective modify the noun, the same happens. In that case the last of the adjectives is usually linked with the other adjectives by the conjunction и. Examples:

Голя́мата, бя́ла и ху́бава къ́ща е нова. The big, white and nice house is new.

IV. ADJECTIVES CHANGING я to е

There is a group of adjectives which change я to е when я is followed by и sound. This happens in two cases:

1. When the ending for plural и is added. Examples:

бял	бя́ла	бя́ло	бе́ли	white
голям	голя́ма	голя́мо	голе́ми	big,large
зрял	зря́ла	зря́ло	зре́ли	ripe
пряк	пря́ка	пря́ко	пре́ки	direct
ря́дък	ря́дка	ря́дко	ре́дки	rare
сляп	сля́па	сля́по	сле́пи	blind

2. When the articles for masculine gender are added. Examples:

бя́л	white	бе́лият, бе́лия	the white
голя́м	large big	голе́мият, голе́мия	the large the big
зря́л	ripe	зре́лият, зре́лия	the ripe

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Pronunciation Note This is the spelling and pronunciation of the literary language as well as of the Northeastern Dialect. In the Western Dialect the я in these adjectives is pronounced like е : Examples:

бел, бе́ла, бе́ло, бе́ли, бе́лият, бе́лия

In the Southeastern Dialect on the opposite. The я is maintained everywhere. Examples:

бя́л, бя́ла, бя́ло, бя́ли, бя́лият, бя́лия

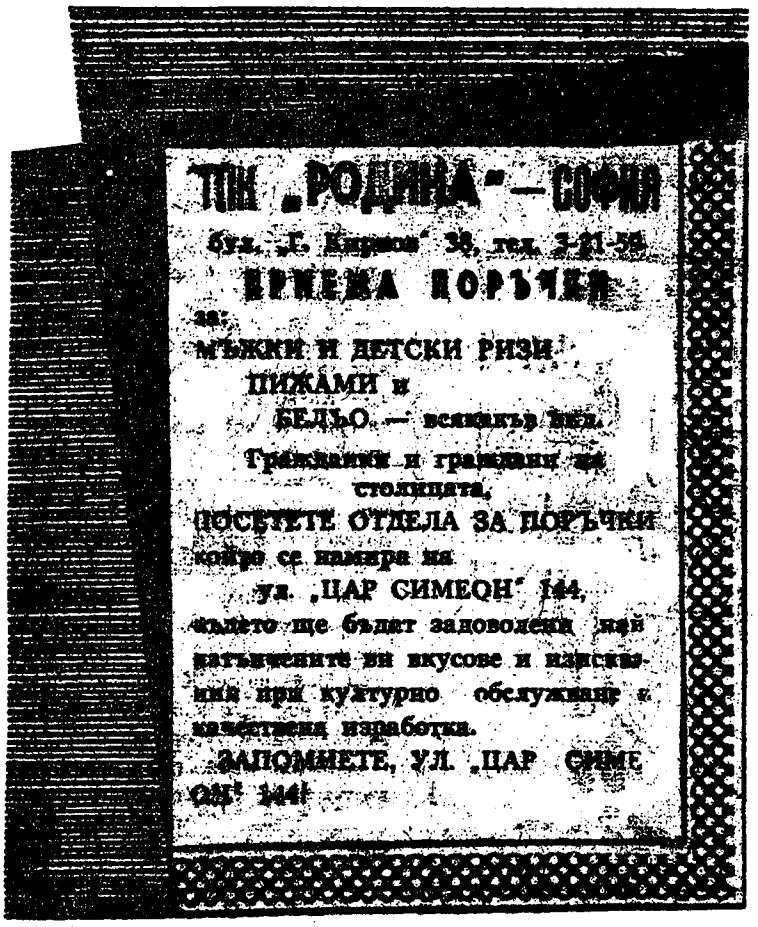

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: Adjectives

1.

Какъв е моливът? — Моливът е жълт.
Каква е масата? — Масата е жълта.
Какво е списанието? — Списанието е жълто.
Какви са масите? — Масите са жълти.

Какъв е костюмът? — Костюмът е бял....летен....зимен...
син....модерен....кафяв....сив..
есенен....светлосин....бежов....

Каква е ризата? — Ризата е бяла....лятна....синя.....
модерна....копринена....сива....
светлосиня....светлозелена.....

Какво е сакото? — Сакото е бяло....лятно....зимно....
модерно....бежово....синьо.....
светлокафяво....тъмнозелено.....

Какви са връзките? — Връзките са бели....летни....зимни.
сини....светложълти....кафяви...
модерни....копринени....хубави..

Какво е времето тук? — Времето тук е ветровито....облачно,
хубаво....хладно.....

2.

Летен ли е костюмът? — Да, костюмът е летен.
Не, костюмът не е летен.
Костюмът е зимен.

Лятно ли е сакото?
Ризите летни ли са?
Хладно ли е времето тук?
Хубаво ли е времето тук?
Облачно ли е времето на Черни връх?
Сива ли е връзката?
Копринена ли е ризата?
Модерен ли е костюмът?
и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Кой е болен? — Аз съм болен.

тя, ние, детето, те, жена ми,
то, вие, г-жа Стоянова, и т.н.

Кой е гладен?
Кой е свободен утре?
Кой е голям?
Кой е малък?
Кой е сериозен?
Кой е жив?
Кой е весел?
Кой е женен?
Кой е тежък?
Кой е добър?
Кой е хубав?
Кой е млад?
Кой е стар?
Кой е сам в къщи?

4.

Аз имам летен костюм.

риза, сако, костюми, костюм — Аз имам лятна риза. и т.н.

Той има бял костюм.

риза, ризи, сако, костюми — Той има бяла риза. и т.н.

Ти имаш военен панталон.

кепе, дрехи, униформа, панталон — Ти имаш военно кепе. и т.н.

Аз имам син костюм.

сако, риза, връзки, връзка — Аз имам синьо сако. и т.н.

Той има зимни дрехи.

костюм, шапка, сако, дрехи — Той има зимен костюм.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Костюмът е зимен.
Костюмите са.....

Костюмите са зимни.

Сакото е лятно.
Цветът е тъмен.
Костюмът е модерен.
Ризата е бяла.
Панталонът е военен.
Кръшата е зряла.
Сакото е голямо.
Връзката е светлозелена.
Костюмът е светъл и модерен.
и т.н.

Саката са летни.
Цветовете са тъмни.
Костюмите са модерни.
Ризите са бели.
Панталоните са военни.
Кръшите са зрели.
Саката са големи.
Връзките са светлозелени.
Костюмите са светли и модерни.

6.

Костюмите са зимни.
Саката са летни.
Цветовете са тъмни.
Костюмите са модерни.
Ризите са бели.
Панталоните са военни.
Кръшите са зрели.
Саката са големи.
Връзките са светлозелени.
Костюмите са светли и модерни.
и т.н.

Костюмът е зимен.
Сакото е лятно.
Цветът е тъмен.
Костюмът е модерен.
Ризата е бяла.
Панталонът е военен.
Кръшата е зряла.
Сакото е голямо.
Връзката е светлозелена.
Костюмът е светъл и модерен.

7.

Масата е къта.
Моливът е къс.
Сакото е лятно.
Костюмите са зимни.
Връзката е светлозелена.
Костюмът е модерен.
Панталонът е кафяв.
Кепето е военно.
Ризата е копринена.
Младоженецът е весел.
Фасулът е бял.
Заводът е голям.
и т.н.

Къстата маса е в стаята.
Къстият молив е на масата.
Лятното сако е на закачалката.
Зимните костюми са хубави.
Светлозелената връзка е хубава.
Модерният костюм е скъп.
Кафявият панталон е военен.
Военното кепе е на закачалката.
Копринената риза е бяла.
Веселият младоженец играе хоро.
Белият фасул е дребен.
Големият завод е до София.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8.

Летните сака са хубави.	Лятното сако е хубаво.
Тъмнозелените костюми са зимни.	Тъмнозеленият костюм е зимен.
Белите ризи са копринени.	Бялата риза е копринена.
Белите копринени ризи са скъпи.	Бялата копринена риза е скъпа.
Кафявите сака са летни.	Кафявото сако е лятно.
Кафявите летни сака са големи.	Кафявото лятно сако е голямо.
Светлите стаи са хубави.	Светлата стая е хубава.
Жълтите плодове са зрели.	Жълтият плод е зрял.
Добрите ученици учат всеки ден.	Добрият ученик учи всеки ден.
Модерните кафяви панталони са много хубави.	Модерният кафяв панталон е много хубав.
Големите тракторни заводи са до София.	Големият тракторен завод е до София.
Новите военни кепета са зелени.	Новото военно кепе е зелено.
Пържените пилета са много вкусни.	Пърженото пиле е много вкусно.
Строгите началници са обикновено справедливи.	Строгият началник е обикновено справедлив.
Летните униформи са светлозелени.	Лятната униформа е светлозелена.
Светлосините костюми са летни.	Светлосиният костюм е летен.
Летните светлосини костюми са малки.	Летният светлосин костюм е малък.
Зелените ябълки са кисели.	Зелената ябълка е кисела.
Големите червени ябълки са сладки.	Голямата червена ябълка е сладка.
Болните студенти спаха в светлите стаи миналата седмица.	Болният студент спа в светлата стая миналата седмица.

и т.н.

9.

Лятното сако е хубаво.	Летните сака са хубави.
Тъмнозеленият костюм е зимен.	Тъмнозелените костюми са зимни.
Бялата риза е копринена.	Белите ризи са копринени.
Бялата копринена риза е скъпа.	Белите копринени ризи са скъпи.
Кафявото сако е лятно.	Кафявите сака са летни.
Лятното кафяво сако е голямо.	Летните кафяви сака са големи.
Светлата стая е хубава.	Светлите стаи са хубави.
Добрият ученик учи всеки ден.	Добрите ученици учат всеки ден.
Големият тракторен завод е до София.	Големите тракторни заводи са до София.
Новото военно кепе е зелено.	Новите военни кепета са зелени.
Летният светлосин костюм е малък.	Летните светлосини костюми са малки.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

10.

Хубав ли е Народният театър?
Къде отивате сега?

На масата ли е жълтият молив?
С какво пиша аз сега?

Колко струва кафявият костюм?
Кой костюм ще вземете?

Болният войник говори ли с лекаря?
С кого говори лекарят?

Евтин ли е дребният фасул?
От кой фасул ще купите?

На втория етаж ли е светлият апартамент?
Къде живееш ти?

Голям ли е Тракторният завод?
Къде работи брат ти?

и т.н.

Да, Народният театър е хубав.
Сега аз отивам в Народния театър.

Да, жълтият молив е на масата.
Вие пишете с жълтия молив сега.

Кафявият костюм струва 700 лева.
Ще взема кафявия костюм.

Да, болният войник говори с лекаря.
Лекарят говори с болния войник.

Да, дребният фасул е евтин.
Ще купя от дребния.

Да, светлият апартамент е на втория етаж.
Аз живея в светлия апартамент на втория етаж.
Да, Тракторният завод е голям.
Брат ми работи в Тракторния завод.

и т.н.

11.

Военното кепе е зелено.
Жълтата маса е голяма.
Едрият фасул е бял.
Бялата риза е копринена.
Едрото грозде е сладко.
Военните кепета са зелени.
Кафявото сако е лятно.
Дълбоката чиния е бяла.
Едрите круши са сочни.
Тъмният костюм е зимен.
Тракторният завод е голям.
Военните кепета са зелени.
Голямата стая е светла.

и т.н.

Зеленото военно кепе е на закачалката.
Голямата жълта маса е до прозореца.
Белият едър фасул е скъп.
Бялата копринена риза е скъпа.
Сладкото едро грозде е скъпо.
Зелените военни кепета са хубави.
Аз ще взема кафявото лятно сако.
Бялата дълбока чиния е в бюфета.
Сочните едри круши са вкусни.
Тъмният зимен костюм е модерен.
Големият тракторен завод е до София.
Зелените военни кепета са на масата.
Светлата голяма стая е хубава.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

READING TEXT

Драга́н и́ма ня́колко ле́тни костю́ма, но те са ве́че мно́го ста́ри. Затова́ той и́ска да си ку́пи но́в костю́м. Той оти́ва в еди́н магази́н за дре́хи. Там и́ма зи́мни и ле́тни костю́ми с разли́чни цветове́.

Драга́н и́ска да ви́ди са́мо ле́тните костю́ми. Продава́чът му пока́зва мно́го костю́ми. Те са бе́ли, си́ви и си́ни. Драга́н не ги харе́сва. Той и́ска кафя́ви или бе́жови костю́ми. В магази́на ня́ма кафя́ви и бе́жови костю́ми. Затова́ продава́чът му пока́зва едно́ ля́тно кафя́во сако́. Сако́то е мно́го ху́баво, но е тъ́мно.

След това́ Драга́н ви́жда едно́ бе́жово сако́, кое́то му харе́сва мно́го. То, оба́че, не е ля́тно. То подхо́жда за хла́дно, е́сенно вре́ме. Тога́ва той преме́рва кафя́вото сако́. То му стои́ добре́. Освен това́ е моде́рно. Затова́ той реша́ва да го ку́пи.

На това́ сако́ подхо́жда све́тъл пантало́н. Драга́н преме́рва еди́н светлокафя́в и един тъмнозеле́н пантало́н. Той взи́ма светлокафя́вия пантало́н. Купу́ва си бя́ла ри́за и светлозеле́на вра́зка. Личи́ си, че Драга́н и́ма вкус.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. Where were you last night? We were at Ivanov's. What did you do there? We played cards, sang a lot of songs, drank red wine and plum brandy,and danced both the horo and the ratchenitsa.

2. What are they doing now? They are showing the house to my father. Didn't they show the house to your father a few days ago? Yes, but he wants to see it again.

3. Did the children get well? No, they still have a temperature. When did they get sick? Last week when they went on a trip along the river.

4. They killed a colonel and a private first class.

5. Didn't you hear? Your uncle died a few days ago.

6. This store sells jackets, shirts, ties, and summer and winter suits.

7. Don't you want to try this beige jacket on? I am trying on the light blue one now.

8. Who gave Evan injections? The doctor.

9. The "Locomotive " won.

10. Do you like this white silk shirt? No, I don't like it. I like the blue one.

11. Where do you live now? We live near the sugar factory now. Didn't you live on the Victory Square last month? Yes, we lived there.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Какви́ костю́ми и́ма Драга́н?
   Той и́ма ле́тни костю́ми.

2. Защо́ и́ска той да си ку́пи нов ле́тен костю́м?
   Защо́то не́говите ле́тни костю́ми са мно́го ста́ри.

3. Къде́ оти́ва той за дре́хи?
   Той оти́ва в еди́н магази́н за дре́хи.

4. Какви́ костю́ми и́ма в магази́на?
   Там и́ма зи́мни и ле́тни костю́ми с разли́чни цветове́.

5. Кои́ костю́ми и́ска да ви́ди той?
   Той и́ска да ви́ди са́мо ле́тните костю́ми.

6. Кой му пока́зва мно́го ле́тни костю́ми?
   Продава́чът му пока́зва мно́го ле́тни костю́ми.

7. Какъ́в е цветъ́т на ле́тните костю́ми?
   Те са бе́ли, си́ви и си́ни.

8. Защо́ не купу́ва той от те́зи костю́ми?
   Защо́то той не харе́сва цвета́ им.

9. Какви́ костю́ми и́ска той?
   Той и́ска кафя́в или бе́жов костю́м.

10. И́ма ли в магази́на кафя́ви и бе́жови костю́ми?
    В магази́на ня́ма кафя́ви и бе́жови костю́ми.

11. Какво́ сако́ му пока́зва продава́чът след това́?
    Той му пока́зва ля́тно кафя́во сако́.

12. Защо́ не харе́сва той ля́тното кафя́во сако́?
    Той не го харе́сва, защо́то е тъ́мно.

13. Какво́ сако́ харе́сва след това́?
    Той харе́сва едно́ бе́жово сако́.

14. Защо́ не купу́ва той бе́жовото сако́?
    Той не купу́ва това́ сако́, защо́то то не е ля́тно.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. За какво́ вре́ме подхо́жда бе́жовото сако́?
То подхо́жда за хла́дно е́сенно вре́ме.

16. Кое́ сако́ преме́рва той?
Той преме́рва кафя́вото сако́.

17. Как му стои́ кафя́вото сако́?
То му стои́ ху́баво.

18. Защо́ реша́ва да го ку́пи той?
Защо́то то е моде́рно.

19. Каки́в пантало́н подхо́жда на кафя́вото сако́?
На това́ сако́ подхо́жда све́тъл пантало́н.

20. Какви́ пантало́ни преме́рва Драга́н?
Той преме́рва еди́н светлокафя́в и еди́н тъмнозеле́н пантало́н.

21. Кой пантало́н взи́ма той?
Той взи́ма светлокафя́вия пантало́н.

22. Какво́ дру́го си купу́ва той?
Той си купу́ва бя́ла ри́за и светлозеле́на връ́зка.

23. От какво́ личи́, че Драга́н и́ма добъ́р вкус?
Това́ си личи́ от дре́хите, кои́то си купу́ва.

24. Ко́лко пъ́ти в годи́ната си купу́вате облекло́?
Аз си купу́вам облекло́ два пъ́ти вся́ка годи́на.

25. Откъде́ си купу́вате ле́тни костю́ми?
Аз си купу́вам ле́тни костю́ми от магази́на за дре́хи на у́лица "Ва́шингтон".

26. Какво́ пра́вите в магази́на за дре́хи, преди́ да реши́те да си купи́те костю́м?
Аз го преме́рвам.

27. Скъ́пи ли са костю́мите в магази́на на у́лица "Ва́шингтон"?
Да, скъ́пи са. / Не, е́втини са./

28. Видя́хте ли вче́ра но́вия ми зи́мен костю́м?
Да, видя́х го.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

29. Харе́сахте ли но́вия ми костю́м?
Да, харе́сах го. / Не, не го харе́сах, защо́то е мно́го тъ́мен./

30. Какви́ ри́зи но́сят студе́нтите в учи́лище?
Те но́сят зеле́ни ри́зи в учи́лище.

ГРАЖДАНИ, ГЛЕДАЙТЕ ВИСОКОХУДОЖЕСТВЕНИТЕ СЪВЕТСКИ ФИЛМИ през МЕСЕЦА НА СЪВЕТСКИЯ ФИЛМ В БЪЛГАРИЯ

Програма на столичните кинотеатри за четвъртата седмица 28. X.—3. XI. 1957 г.

Ще се прожектират игралните филми:	В КИНОТЕАТРИТЕ:
ПЪТЕШЕСТВИЕ В МЛАДОСТТА	„Ц. Церковски“, Мл. гвардия“, „Севастопол“, „Левски“ и „Освобождение“
ПОВЕСТ ЗА ПЪРВАТА ЛЮБОВ	„Москва“, „Г. Димитров“, „Македония“, „Балкан“ (Центъра)
СТРЪМНИ СТЪПАЛА	„Д. Благоев“, „Отдих и култура“
СИНЪТ НА РИБАРЯ	„Ас. Златаров“, „Влайкова“
ЛИА ТРЪНЧЕТО	„П. Берон“
НЕРАЗДЕЛНИ	„Ив. Вазов“, „Г. С. Раковски“
ЕКАТЕРИНА ВОРОНИНА	„Кр. село“
ПАВЕЛ КОРЧАГИН	„Княжево“
НА ДОБЪР ЧАС	„Ст. Пешев“
ПЕЙ, СЪРЦЕ!	„Кирил и Методий“
СЪПЕРНИЦИ НА КОРМИЛОТО	„Солун“
ЗРЕЛОСТНО СВИДЕТЕЛСТВО (от 14 до 16 ч.) МАЗУРКА НА ЛЮБОВТА	„Зах. фабрика“
ЗАРАДИ ЧЕСТТА	„От. Пансий“ — от 28 до 30. X. „Горна баня“ — от 1 до 3. XI.
АДМИРАЛ УШАКОВ — от 28 до 30. X.	„Бояна“
ЛЕГЕНДА ЗА ЛЮБОВТА	„Горна баня“ — от 28 до 31. X. „Бояна“ — от 1 до 3. XI.
БАГДАДСКИЯТ КРАДЕЦ — от 28 до 30. X. ИЗГУБЕНА СЛЕДА — от 1 до 3. XI.	„Малашевци“

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 28

ДОМАШНА РАБОТА — HOMEWORK

Part I

Change to singular:

1. Новите военни кепета са зелени.
2. Белите копринени ризи са хубави, но скъпи.
3. Добрите ученици учат всеки ден.
4. Летните светлосини костюми са евтини.
5. Болните войници спят в големите стаи.
6. Кафявите летни сака са големи.

Part II

Translate into Bulgarian:

1. Yesterday I bought a white silk shirt. The white silk shirt was very expensive.

2. He sold a white summer suit. The white summer suit is very nice.

3. The doctor is talking to the sick soldier. The sick soldier is wearing a green military uniform.

4. My cousin lives in the big apartment on the second floor.

5. He gave me some big, juicy, yellow pears. The big, juicy, yellow pears were very tasty.

Part III

Translate and answer in Bulgarian:

1. What kind of suits do you wear?
2. Did you wear your civilian clothes last Sunday?
3. What is the color of your suits, shirts and ties?
4. Do you have a light blue tie?

Part IV (Tape recording assignment)

1. Record the dialogue to lesson 28.

2. Translate the questions in part III; record them and record the answers.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

VOCABULARY

а	how about
бе́жов, а,о,и	beige
бъ́ркам	to go wrong, to err
сбъ́ркам, -а, -ах	
бял, -а, -о, бе́ли	white
вкус m.	taste
вку́сен, -а, -о, -и adj.	tasty
връ́зка	tie
вто́ри, -а, -о, -и	second
вя́рно adv.	true, truly
е́сенен, е́сенна, -о, -и	fall, autumn
зи́мен, зи́мна, -о, -и	winter
копри́нен, -а, -о, -и	silk
костю́м m.	suit
купу́вам си	to buy for oneself
ку́пя си, -и си, -их си	
лев, ле́ва	lev Bulgarian currency unit.
ле́тен, ля́тна, ле́тно, ле́тни	summer, summery
личи́ / си/	to be evident
магази́н m.	store
моде́рен, моде́рна, -о, -и	fashionable
мо́же	may; it is all right, it is
напро́тив	on the contrary / possible
ня́какъв, ня́каква, -о, -и	some kind of
панталóн	trousers
подходя́щ, -а, -о, -и	suitable
подхо́ждам	to suit, to be suitable
преме́рвам	to try on
преме́ря, -и, -их	
продава́ч m.	salesman
разли́чен, разли́чна, -о, -и	different
ри́за f.	shirt
сако́ n.	jacket
све́тлозеле́н, -а, -о, -и	light green
све́тлокафя́в, -а, -о, -и	light brown
светлоси́н, -я, -ьо, -и	light blue
се́демстотин	seven hundred
сив, -а, -о, -и	grey
сто	hundred
стоя́, -и	to suit
тъ́мен, тъ́мна, -о, -и	dark
тъ́мнозеле́н, -а, -о, -и	dark green
хла́ден, хла́дна, -о, -и	cool

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Д В А Д Е С Е Т И Д Е В Е Т И У Р О К

L E S S O N 2 9

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 29

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: I. Degrees of Comparison

II. Adjectives Ending in -И, -А, -О, -И

I. Degrees of Comparison

1.

Червеният молив е хубав.
Жълтият молив е по-хубав от червения молив.

Кой молив е хубав?
Кой молив е по-хубав от червения молив?
Жълтият молив по-хубав ли е от червения?
Червеният молив по-хубав ли е от жълтия?

Червеният молив е хубав.
Жълтият молив е по-хубав от червения молив.
Да, жълтият молив е по-хубав от червения.
Не, червеният не е по-хубав от жълтия. Жълтият е по-хубав от червения.

Червената книга е хубава.
Жълтата книга е по-хубава от червената книга.

Коя книга е хубава?
Коя книга е по-хубава от червената?
Жълтата книга по-хубава ли е от червената книга?
Червената книга по-хубава ли е от жълтата?

Червената книга е хубава.
Жълтата е по-хубава от червената.

Да, жълтата книга е по-хубава от червената.
Не, червената книга не е по-хубава от жълтата. Жълтата е по-хубава от червената.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Червеното вино е хубаво.
Бялото вино е по-хубаво от червеното вино.

Кое вино е хубаво?
Кое вино е по-хубаво от червеното?
Бялото вино по-хубаво ли е от червеното?
Червеното вино по-хубаво ли е от бялото?

Червеното вино е хубаво.
Бялото е по-хубаво от червеното.
Да, бялото вино е по-хубаво от червеното.
Не, червеното вино не е по-хубаво от бялото. Бялото е по-хубаво от червеното.

Червените моливи са хубави.
Жълтите моливи са по-хубави от червените моливи.

Кои моливи са хубави?
Кои моливи са по-хубави от червените?
Жълтите моливи по-хубави ли са от червените моливи?
Червените по-хубави ли са от жълтите?

Червените моливи са хубави.
Жълтите моливи са по-хубави от червените.
Да, жълтите са по-хубави от червените.
Не, червените не са по-хубави от жълтите. Жълтите са по-хубави от червените.

2.

Крушите са по-сочни от ябълките.

Кои са по-сочни: крушите или ябълките?
Крушите по-сочни ли са от ябълките?
Ябълките по-сочни ли са от крушите?

Крушите са по-сочни от ябълките.

Да, крушите са по-сочни от ябълките.
Не, ябълките не са по-сочни от крушите. Крушите са по-сочни от ябълките.

Христо е по-добър студент от Иван.

Кой е по-добър студент от Иван?
Христо ли е по-добър студент от Иван?
Иван по-добър студент ли е от Христо?

и т.н.

Ябълката е по-сладка от крушата.
Коя е по-сладка: ябълката или крушата?
и т.н.
Колю е по-гладен от Борис.
Кой е.... и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Бялото грозде е по-дребно от червеното.
Кое грозде е по-дребно: бялото или червеното?
и т.н.
Американката е по-весела от българката.
Българинът е по-жив от американеца.
Билетите за театър са по-скъпи от билетите за кино.
Техническото училище е по-голямо от Смесената гимназия.
Смесената гимназия е по-малка от Техническото училище.
Бековото сако е по-евтино от синьото.
Свинските пържоли са по-вкусни от телешките.
Новите стаи са по-чисти от старите.
Голямата стая е по-светла от малката стая.
Полковникът е по-строг от подполковника.
Учителят Хитров е по-справедлив от учителя Цочев.
Белите копринени ризи са по-хубави от светлосините.
Жълтата круша е по-зряла и по-сочна от зелената.
Иванов е по-стар от Стоянов.
Аз съм по-млад от него.
Той е по-сериозен от мен.
Сиренето е по-вкусно от кашкавала.
Бековото сако е по подходящо за хладно време от кафявото.
Този панталон е по-светъл от другия.
Кафявата връзка е по-модерна от светлосинята.
Масите са по-тежки от столовете.
Зимните дрехи са по-скъпи от летните.
Г-жа Иванова е по-хубава от г-жа Петрова.
Тракторният завод е по-голям от Захарната фабрика.
Захарната фабрика е по-малка от Тракторния завод.
и т.н.

Бялото грозде е по-дребно от червеното.
и т.н.
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Бялото грозде е по-скъпо от червеното.

дребен, едър, евтин, кисел, вкусен, сладък, хубав, зрял

Бялото грозде е по-дребно от червеното.
и т.н.

Синият зимен костюм е по-скъп от кафявия летен костюм.

хубав, евтин, модерен, нов, малък, голям

Синият зимен костюм е по-хубав от кафявия летен костюм.
и т.н.

Тя е по-стара от него.

млад, весел, жив, строг, справедлив, болен, чист, гладен, малък, голям

Тя е по-млада от него.
и т.н.

Крушите са по-скъпи от ябълките.

дребен, едър, евтин, кисел, сочен, вкусен, зрял, сладък

Крушите са по-дребни от ябълките.
и т.н.

4.

Виното е по-евтино от ракията.
Виното е по-евтино, отколкото е ракията.

Виното е по-евтино от ракията.

Виното е по-евтино, отколкото е ракията.

Кашкавалът е по-скъп от сиренето.

Кашкавалът е по-скъп, отколкото е сиренето.

Беловото сако е по-модерно от светлосиньото.

Беловото сако е по-модерно, отколкото е светлосиньото.

Светлозелената връзка е по-подходяща от тъмнозелената.

Светлозелената връзка е по-подходяща, отколкото е тъмнозелената.

Свинските пържоли са по-вкусни от телешките.

Свинските пържоли са по-вкусни, отколкото са телешките.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Скъп ли е кашкавалът?
Сега кашкавалът е по-скъп, отколкото беше по-рано.

Скъп ли е кашкавалът?
Сега кашкавалът е по-скъп, отколкото беше по-рано.

Евтино ли е сиренето?
Сега сиренето е по-евтино, отколкото беше по-рано.

Зрели ли са крушите?
Сега крушите са по-зрели, отколкото бяха по-рано.

Строг ли е началникът?
Сега началникът е по-строг, отколкото беше по-рано.

Чиста ли е стаята?
.....отколкото беше вчера

Добър студент ли е Хаджиев?
.....отколкото преди един месец

Хубава ли е Радка?
.....отколкото беше преди една година.

и т.н.

и т.н.

6.

Хубава ли е Ирина?
Тя е по-хубава, отколкото предполагах.
мислех

Хубава ли е Ирина?
Ирина е по-хубава, отколкото мислех.

Хубави ли са децата?...той?,.тя?
Те са по-хубави, отколкото предполагах.

Ти болен ли си?..той..те..тя..аз
Аз съм по-болен, отколкото мислиш.

Модерен ли е костюмът?..сакото?
ризата?..връзките?
Костюмът е по-модерен, отколкото предполагаш.

Ветровито ли е на Черни връх?
На Черни връх е по-ветровито, отколкото предполагах.

Облачно ли е времето тук?
Тук времето е по-облачно, отколкото ние предполагахме.

Строг ли е началникът?
Началникът е по-строг, отколкото ние мислехме.

Подходяща ли е връзката?
Тя е по-подходяща, отколкото мислех.

Весела ли е булката?
Булката е по-весела, отколкото предполагаха.

Добър студент ли е Христов?
те
ние
аз
Той е по-добър студент, отколкото предполагах.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

Иван е едър.
Христо е по-едър от Иван.
Георги е най-едър от всички.

Кой е едър?
Кой е по-едър от Иван?
Кой е най-едър от всички?
Георги ли е най-едър от всички?
Христо ли е най-едър от всички?

Иван е едър.
Христо е по-едър от Иван.
Георги е най-едър от всички.
Да, Георги е най-едър от всички.
Не, Христо не е най-едър от всички.
Георги е най-едър от всички.

Ти ли си най-едър от всички?
Кой е най-дребен от всички?
Кой е най-стар от всички?
Кой е най-млад от всички?
Кой е най-гладен от всички?
Кой е най-голям от всички?
Кой е най-малък от всички?
Кой е най-сериозен от всички?
Кой е най-весел от всички?
Кои круши са най-сочни?
Кой е най-добър ученик?
Коя стая е най-чиста?
Кое сако е най-модерно?
Коя връзка е най-подходяща за тази риза?
Кое сирене е най-хубаво?
Ти най-едър ли си от всички?
От всички връзки тази връзка ли е най-подходяща за това сако?

8.

Той е най-добрият ученик от всички.
Най-добрият ученик от всички учи всеки ден.
Аз говоря с най-добрия ученик сега.

Кой е най-добрият ученик от всички?
Какво прави най-добрият ученик всеки ден?
С кого говоря аз сега?
Това ли е най-хубавото сирене?
Тези ли са най-сочните круши?
Най-скъпото сако ли ще купите?
Тази ли е най-подходящата връзка?
Тя ли е най-хубавата жена от всички?
и т.н.

Той....ти....аз.....Вие.....
Най-добрият ученик учи всеки ден.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. Adjectives Ending in -И, -А, -О, -И

1.

Костюмът е работнически.
Ризата е работническа.
Палтото е работническо.
Дрехите са работнически.

Какъв е костюмът? — Костюмът е работнически.
Каква е ризата? — Ризата е работническа.
Какво е палтото? — Палтото е работническо.
Какви са дрехите? — Дрехите са работнически.

Работническа ли е ризата? — Да,.....
Не,.....

Работнически ли е костюмът?
вестникът?
Работническа ли е кооперацията?
Агнешки ли е гювечът?
Български ли е кашкавалът?
Какъв е кашкавалът?
Сиренето българско ли е?
Телешки ли са пържолите?
и т.н.

2.

Аз уча български език.
Той чете българска книга.
Аз имам българско списание.
Ние четеме български книги.

Кой език учите? — Аз уча български език.
Каква книга четете? — Аз чета българска книга.
Какво списание имате? — Аз имам българско списание.
Какви книги четете? — Ние четеме български книги.

Вие учите ли български език?
Кой чете този български роман?
Той ли чете българския роман?
Къде е българският роман?
Къде е българският работнически вестник?
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

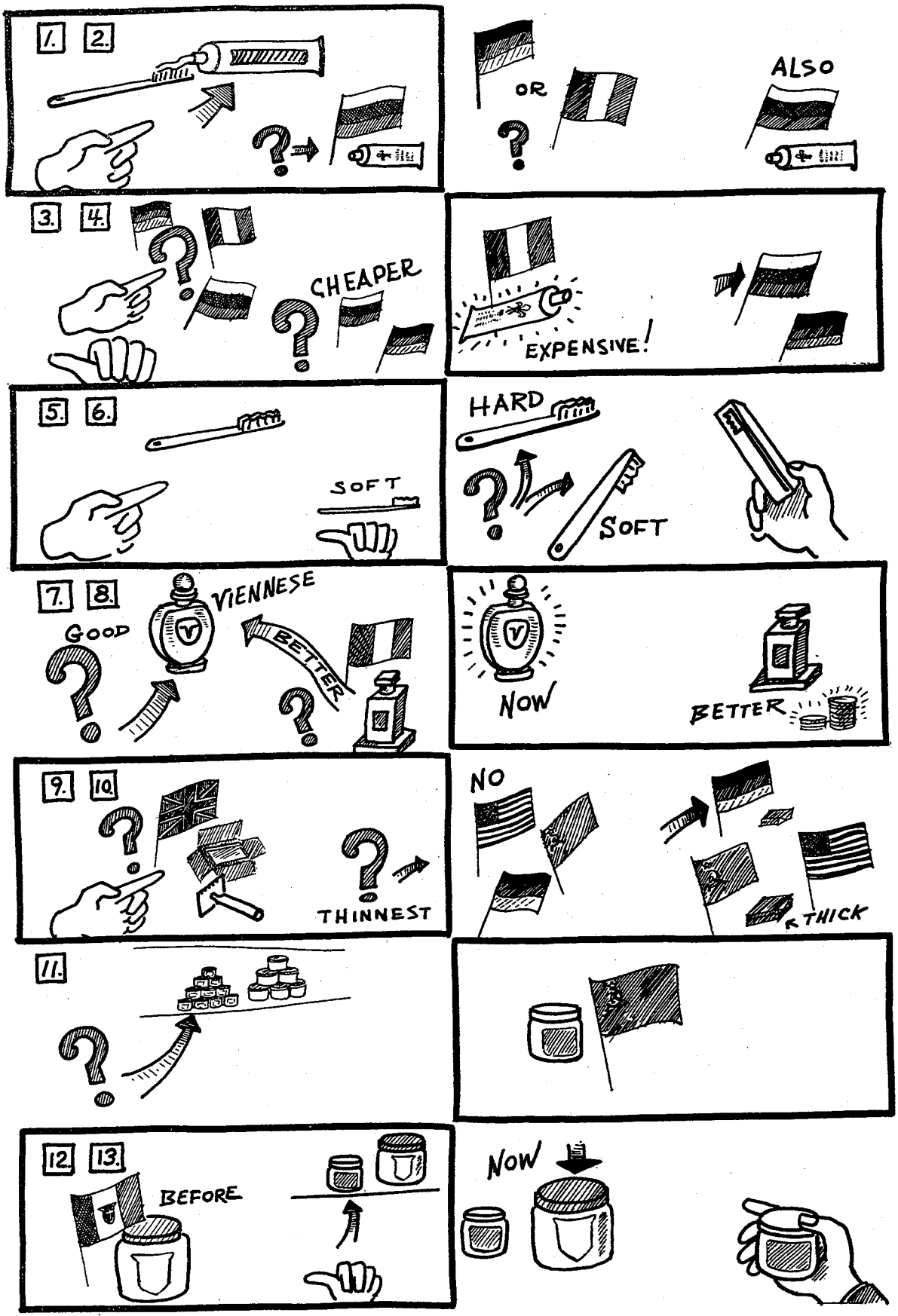

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

Драган си купува тоалетни принадлежности в "Наркоп".

Драган:
Да́йте ми една́ па́ста за зъ́би мо́ля!
Продавачът:
Каква́ и́скате: не́мска или фре́нска?

- Ня́мате ли бъ́лгарска па́ста?
- Да, разби́ра се. И́маме и бъ́лгарска.

- Коя́ ще ми препоръ́чате?

- Фре́нската. Тя е мно́го ху́бава, но е на́й-скъ́па.

- Коя́ е по́-е́втина: бъ́лгарската или не́мската?
- Бъ́лгарската е по́-е́втина от не́мската.

- Искам и една́ че́тка за зъ́би.
- Каква́ и́скате: твъ́рда или ме́ка?

- Дайте ми една́ ме́ка че́тка.
- Заповя́дайте!

- Ху́бав ли е то́зи ви́енски одеколо́н?
- Той е по́-ху́бав сега́, отко́лкото бе́ше по́-ра́но.

- Францу́зкият не е ли по́-ху́бав от ви́енския?
- Да, то́й е по́-ху́бав от ви́енския, но е по́-скъп.

- И́мате ли англи́йски но́жчета за бръ́снене?
- Не. И́маме америка́нски, ру́ски и герма́нски.

DIALOGUE

Dragan buys himself toilet articles at "Narcop".

Dragan:
Give me a tube of toothpaste, please.
The Salesman:
What kind do you want, German or French?

- Don't you have Bulgarian toothpaste?
- Yes, of course. We also have some Bulgarian.

- Which one will you recommend to me?
- The French one. It is very good, but it's most expensive.

- Which is cheaper, the Bulgarian one or the German one?
- The Bulgarian one is cheaper than the German one.

- I also want a toothbrush.
- What kind do you want, hard or soft?

- Give me a soft brush.
- Here you are.

- Is the Viennese Eau-de-Cologne good?
- It is better now than it was before.

- Isn't the French one better than the Viennese?
- Yes, it is better than the Viennese, but it is more expensive.
- Do you have English razor blades?
- No. We have American, Russian, and German ones.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Кои́ са на́й-тъ́нки?
- Герма́нските. Ру́ските и америка́нските но́жчета са дебе́ли.

- Какъ́в е кре́мът в ма́лките бурка́нчета?
- Той е произво́дство на Съве́тския съю́з.

- Ви́е и́махте по́-ра́но италиа́нски крем.
- И сега́ и́маме, но в голе́ми бурка́ни.

- Да́йте ми тога́ва едно́ от ма́лките!
- Заповя́дайте!

- Which ones are thinnest?
- The German ones. The Russian and the American blades are thick.

- What kind of cream is in the small jars?
- It is a USSR product.

- You had Italian cream before.
- We also have it now, but in big jars.

- Then give me one of the small ones.
- Here you are.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

I. ADJECTIVES ENDING IN -И,-А,-О,-И

The form of many adjectives for masculine gender ends in и (instead of ending in a consonant - see Lesson 28, Grammar). The endings of these adjectives for feminine, neuter, and plural are the same. Examples:

Singular			Plural	
Masculine	Feminine	Neuter	All Genders	
бъ́лгарски	бъ́лгарска	бъ́лгарско	бъ́лгарски	Bulgarian
търго́вски	търго́вска	търго́вско	търго́вски	commercial
софи́йски	софи́йска	софи́йско	софи́йски	of Sofia
мо́рски	мо́рска	мо́рско	мо́рски	maritime
вълчи	вълча	вълчо	вълчи	wolfish

To this group belong adjectives referring to:

1. National origin

америка́нски,а,о,и	American	не́мски,а,о,и	German
англи́йски,а,о,и	English	румъ́нски,а,о,и	Rumanian
брита́нски,а,о,и	British	ру́ски, а,о,и	Russian
герма́нски,а,о,и	Germanic	сръ́бски,а,о,и	Serbian
гръ́цки, а,о,и	Greek	ту́рски,а,о,и	Turkish
евре́йски,а,о,и	Jewish	ци́гански, а,о,и	Gypsy
испа́нски,а,о,и	Spanish	холандски, а,о,и	Dutch

Notice that these adjectives are not capitalized in Bulgarian.

2. Various professions:

аптека́рски	apothecary's	обуща́рски	shoemaker's
кръчма́рски	innkeeper's	профе́сорски	professor's
ле́карски	physician's	търго́вски	commercial
меса́рски	butcher's	учени́чески	student's
шива́шки	tailor's	учи́телски	teacher's

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3. Geographic names

австрали́йски /Австра́лия/	Australian	ню-йо́ркски /Ню-Йорк/	New Yorker
азиа́тски /Азия/	Asiatic	пари́жки /Пари́ж/	Parisian
африка́нски /Африка/	African	пле́венски /Пле́вен/	
берли́нски /Берли́н/	of Berlin	пло́вдивски /Пловдив/	
бурга́ски /Бурга́с/		ра́домирски /Радомир/	
ва́рненски /Ва́рна/		ри́мски /Рим/	of Rome
ви́дински /Ви́дин/		ру́сенски /Ру́се/	
вра́чански /Вра́ца/		сили́стренски /Сили́стра/	
европе́йски /Евро́па/	European	старо-заго́рски /Стара-Загора/	
калифорни́йски /Калифо́рния/	Californian	тръ́нски /Трън/	
ло́мски /Лом/		чирпа́нски /Чирпа́н/	
малоази́йски /Ма́ла Азия/	of Asia Minor	шу́менски /Шумен/	
монтере́йски /Монтере́й/	of Monterey		

алпи́йски /Алпи/	Alpine	мо́рски /море́/	maritime
горски /гора́/	forest	плани́нски/планина́/	mountainous
лива́дски /лива́да/	meadow	по́лски /поле́/	field
ми́тнически /ми́тница/	custom's	риба́рски /ри́ба/	fisherman's

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. ARTICLE FOR ADJECTIVES ENDING IN -И,-А,-О,-И

The definite article for all adjectives is as follows:

Singular			Plural
Masculine	Feminine	Neuter	All Genders
-ЯТ	-ТА	-ТО	-ТЕ
-Я	--	--	--

It is added directly to the adjectives. Examples:

Singular			Plural	
Masculine	Feminine	Neuter	All Genders	
бъ́лгарски-ят бъ́лгарски-я	бъ́лгарска-та --	бъ́лгарско-то --	бъ́лгарски-те --	the Bulgarian the Bulgarian
търго́вски-ят търго́вски-я	търго́вска-та --	търго́вско-то --	търго́вски-те --	the commercial the commercial
софи́йски-ят софи́йски-я	софи́йска-та --	софи́йско-то --	софи́йски-те --	(of the) Sofia (of the) Sofia
мо́рски-ят морски-я	мо́рска-та --	мо́рско-то --	мо́рски-те --	the maritime the maritime
въ́лчи-ят вълчи-я	въ́лча-та --	въ́лчо-то --	въ́лчи-те --	the wolfish the wolfish
гръ́цки-ят гръ́цки-я	гръ́цка-та --	гръ́цко-то --	гръ́цки-те --	the Greek the Greek
сръ́бски-ят сръ́бски-я	сръ́бска-та --	сръ́бско-то --	сръ́бски-те --	the Serbian the Serbian

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. DEGREES OF COMPARISON

1. Comparative Degree

In English the comparative degree is formed in two ways:

a. By adding -er to the adjective. Examples:

cheap	cheaper

b. By prefixing the particle more to the adjective. Example:

beautiful	more beautiful

Your house is more beautiful than mine.

In Bulgarian the comparative degree is formed by prefixing по- "more" to the adjective. In its written form по- is connected to the adjective by a dash. Examples:

е́втин	cheap	по́-е́втин	cheaper
е́втина		по́-е́втина	
е́втино		по́-е́втино	
е́втини		по́-е́втини	
Мо́ят костю́м е по́-евтин от не́говия.		My suit is cheaper than his.	
краси́в	beautiful	по́-краси́в	more beautiful
краси́ва		по́-краси́ва	
краси́во		по́-краси́во	
краси́ви		по́-краси́ви	
Ва́шата къ́ща е по́-красива от мо́ята.		Your house is more beautiful than mine.	

The word "than" may be translated by (1) от or (2) отко́лкото

(1) от "than"

От is the more common translation for "than". The Bulgarian sentence construction differs from the English when this word is used in a comparison.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Since от is a preposition which literally means "of", the pronoun that follows it must always be in the accusative case in Bulgarian. Examples:

Той е по́-висо́к от мен.	He is taller than I.
Брат ѝ е по́-млад от не́я.	Her brother is younger than she.
Хри́сто е по́-у́мен от него.	Christo is smarter than him.
Ни́кой не е по́-бърз от тя́х.	Nobody is faster than they.

(2) отко́лкото "than"

When "than" is followed by a clause, отко́лкото must be used. The construction of the expression corresponds exactly to the English. Examples:

Къ́щата на Петро́ви изгле́жда по́-ста́ра, отко́лкото чове́к мо́же да допу́сне.	Petrov's house looks older than one can imagine.
Те́зи дре́хи го пра́вят по́-млад, отко́лкото той е в съ́щност.	These clothes make him (look) younger than he actually is.
Дърве́тата в гради́ната ста́ват по-краси́ви, отко́лкото аз пред-пола́гах.	The trees in the garden are growing more beautiful than I expected.

2. Superlative Degree

In English the superlative degree is formed in two ways. 1) by adding -st to the adjective, and 2) by prefixing the particle most. Examples:

cheap - cheapest	beautiful - more beautiful

In Bulgarian the superlative degree is formed by prefixing the particle най- "most" to the adjective. It is connected to the adjective by a dash. Example:

краси́в, -а,-о,-и beautiful	на́й-красив, -а,-о,-и most beautiful
добъ́р, бра́, -бро́, -бри́ good	на́й-добър, -бра,-бро,-бри best
лош, -а,-о,-и bad	най-лош, -а,-о,-и worst

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 29

Това́ дърво́ е на́й-висо́кото.	This tree is the tallest.
За мен Хри́сто е на́й-добри́ят чове́к.	Christo is the best man for me.
От вси́чки хо́ра на то́зи свя́т Хри́сто е на́й-добри́ят.	Of all people in this world Christo is the best.
На́шата къ́ща е на́й-голя́мата в се́лото.	Our house is the largest in the village.
Фре́нската па́ста за зъ́би е на́й-ска́пата, кое́то и́маме.	The French toothpaste is the most expensive of those we have.
Америка́нските но́жчета за бръ́снене са на́й-тъ́нките.	The American razor blades are the thinnest of all.
Вирът е на́й-дълбо́к на това́ мя́сто.	The pool is deepest at this place.
Вре́мето е на́й-горе́що през юни.	The weather is hottest in June.

ДОМАКИНИ, ОЧАКВАЙТЕ НАЙ-НЕОБХОДИМАТА
ЗА ВСЕКИ ДОМ БИБЛИОТЕКА
„1,200 РЕЦЕПТИ ЗА ГОТВАЧА И ДОМАКИНЯТА"
Библиотеката ще излезе в 7 книги по 100 страници.
Годишният абонамент е 20 лева.
Издание на „Профиздат", бул. „Дондуков" 82, София.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: I. Degrees of Comparison

II. Adjectives Ending in -И, -А, -О, -И

1.

Какъв вестник четете?
роман
учебник имате?

той, те, аз, вие....

Аз чета български вестник.
американски
английски
френски
немски
руски
италиански
съветски

Каква книга четете?

Аз чета българска книга.
американска
руска
и т.н.

Какво списание четете?

Аз чета българско списание.
американско
руско
съветско
и т.н.

Какви вестници четете?
книги
списания
романи

Ние четеме български вестници.
американски
руски
немски
и т.н.

2.

Какъв е този вестник?
роман?
учебник?

Този вестник е български.
американски
английски
руски
и т.н.

Какви са тези вестници?
Каква е тази книга?
Какво е това списание?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Български ли е вестникът?	Да, вестникът е български. Не, вестникът не е български. Вестникът е американски.
Американско ли е списанието?	
Германски ли са ножчетата за бръснене?	
Италиански ли е кремът?	
Кремът френски ли е?	
Списанието съветско ли е?	и т.н.
Френска ли е книгата?	
Виенски ли е този одеколон?	
Този одеколон английски ли е?	
Съветски ли са вестниците?	
Руска ли е пастата за зъби?	
Немски ли е учебникът?	
Германски ли е този одеколон?	

4.

Какъв крем имате?	Аз имам германски крем.
одеколон	френски
Нямате ли американски вестници?	
Какви ножчета за бръснене купихте?	
Хубава ли е немската паста за зъби?	
Скъп ли е италианският крем?	
Имате ли американска мека четка за зъби?	и т.н.
Колко струват американските ножчета за бръснене?	
Колко струва българската паста за зъби?	
френският крем?	
виенският одеколон?	
това съветско списание?	
тази руска книга?	
американското списание?	
немският вестник?	
германската тежка картечница?	
Можете ли да стреляте с германска картечница?	
Имате ли германски пистолет?	
Американски офицер ли е той?	
Те български войници ли са?	
Четете ли български вестници?	
Кой учи български език?	
Американско ли е Военното училище за езици?	
и т.н....	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Кой крем е по-хубав: американският или руският?
Кои ножчета за бръснене са по-тънки: германските или руските?
Кои ножчета за бръснене са по-дебели: английските или италианските?
Коя паста за зъби е по-евтина: българската или съветската?
Кой одеколон е по-скъп: френзкият или виенският?
Кое списание е по-интересно: американското или съветското?
Кой вестник е по-голям: американският или немският?
Кой сапун е по-хубав: френският или италианският?
Кое грозде е по-вкусно: по-едрото или по-дребното?
Кое грозде е по-сладко: френското или американското?
Кои заводи са по-големи: германските или съветските?
Кои са по-весели: американците или българите?
Кои ученици са по-добри: учениците в руския отдел или учениците в българския отдел?
Кой офицер е по-строг: американският офицер или германският офицер?
Кои фабрики са по-модерни: американските или съветските?
Коя риза подхожда на това сако: светлосинята или бялата копринена риза?
Кое сирене е по-скъпо: френското или италианското?
Кое сако е по-подходящо за хладно време: тънкото или дебелото?
Кои круши са по-твърди: зелените или жълтите?
Кой хляб е по-мек: черният или белият?
Кои пържоли са по-вкусни: свинските или телешките?
Кой език учите: български или английски?

и т.н.

Американският крем е по-хубав от руския.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Американските фабрики са по-модерни от руските.
Френзузкият одеколон е по-скъп от виенския.
Българската паста за зъби е по-евтина от немската.
Английските ножчета за бръснене са по-дебели от италианските.
Американските картечници са по-модерни от съветските.
Италианските пушки са по-стари от германските.
Българското сирене е по-хубаво от руското.

и т.н.

Американските фабрики са по-модерни, отколкото са руските.
Френзузкият одеколон е по-скъп, отколкото е виенският.

и т.н.

7.

Скъп ли е френзузкият одеколон?

Хубав ли е виенският крем?
Евтина ли е българската паста за зъби?
Твърда ли е тази четка за зъби?
Мека ли е четката за зъби?
Строги ли са американските офицери?
Хубава ли е американската униформа?
Интересен ли беше филмът?
Модерно ли е това сако?
този костюм?
тази връзка?
Ветровито ли е времето тук?
Добър студент ли е сержант Стоянов?
Дебели ли са българските ножчета за бръснене?
Тънки ли са италианските ножчета за бръснене?
Хубав ли е английският език?
Модерни ли са руските дрехи?

и т.н.

Сега френзузкият одеколон е по-скъп, отколкото беше по-рано.

..., отколкото беше миналата година.
миналия месец
преди няколко месеца

..., отколкото мислех.
предполагах

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

8.

Христо е едър.

Христо е по-едър от Кольо.
Христо е най-едър от всички.
Христо е най-едрият.

Стоян е добър ученик.

Стоян е по-добър ученик от Борис.
Стоян е най-добър ученик от всички.
Стоян е най-добрият ученик.

Американските ножчета за бръснене
са дебели.
Френзузкият одеколон е скъп.
Немската паста за зъби е хубава.
Английските четки за зъби са меки.
Руските четки за зъби са твърди.
Германските ножчета за бръснене
са тънки.
Виенският крем е евтин.
Този филм беше интересен.
Българската паста за зъби е евтина.
Американската военна униформа е
хубава.
Английските пушки са нови.
Съветските картечници са стари.
Аз съм голям.
Тя е млада.
Полковник Стоянов е строг началник.
Крушите са сочни.
Френският сапун е скъп.
Беховото сако е модерно.
Българското сирене е вкусно.
Иван е малък....дребен.
Г-жа Мирева е хубава жена.
Гроздето е сладко.
Американските тежки картечници
са модерни.
Италианските минохети са стари.
Светлозиният костюм е нов.
Голямата стая е светла.
Той е гладен.
Германското оръжие е модерно.
Руските летни дрехи са дебели.
Италианските зимни дрехи са тънки.

и т.н.

и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСЕКИ ЩЕ НАПРАВИ

ПОДАРЪК ЗА НОВАТА ГОДИНА

НЕКА ТОЙ БЪДЕ КРАСИВ И ИНТЕРЕСЕН
ТАКИВА ПОДАРЪЦИ ЗА МЪЖ, ЖЕНА ИЛИ ДЕТЕ
ЩЕ НАМЕРИТЕ В

ЦУМ

БОГАТ ИЗБОР:

ПАРФЮМЕРИЯ
КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ,
ДЕТСКИ ИГРАЧКИ И УКРАШЕНИЯ
ТРИКОТАЖ и много
ДРУГИ
ВНОСНИ И МЕСТНИ СТОКИ ЗА ПОДАРЪК

ЦУМ продава и на ведомства за НОВОГОДИШНИ ЕЛХИ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО — READING TEXT

Драга́н оти́де в "На́ркоп". На́й-напред той пои́ска да ку́пи па́ста за зъ́би. В магази́на и́маше бъ́лгарски, не́мски и фре́нски па́сти за зъ́би. На́й-скъ́па бе́ше фре́нската па́ста. Бъ́лгарската бе́ше по́-е́втина от не́мската. Той ку́пи от бъ́лгарската. Тя бе́ше на́й-е́втината.

След това́ той пои́ска че́тка за зъ́би. Там и́маше тве́рди и ме́ки че́тки за зъ́би. Той взе една́ ме́ка че́тка.

В магази́на и́маше вие́нски и фре́нски одеколо́н. Вие́нският одеколо́н бе́ше ху́бав. Фре́нският бе́ше по́-ху́бав от вие́нския, но бе́ше по́-скъп. Затова́ Драга́н не ку́пи одеколо́н.

Той пои́ска да си ку́пи англи́йски но́жчета за бръ́снене. В магази́на, оба́че, и́маше са́мо америка́нски, ру́ски и герма́нски но́жчета за бръ́снене. Той пои́ска да ку́пи тъ́нки америка́нски но́жчета, но там и́маше са́мо дебе́ли.

Той видя́ ма́лки и голе́ми бурка́нчета с крем. Кре́мът в ма́лките бурка́нчета бе́ше ру́ски. Дру́гият, в голе́мите бурка́нчета, бе́ше италиа́нски. Драга́н ку́пи едно́ ма́лко бурка́нче ру́ски крем. Накра́я той взе съ́що така́ сапу́н и че́тка за бръ́снене.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. Where did you go this morning? I went shopping. What did you buy? I bought a tube of toothpaste, a hard toothbrush, a soft shaving brush, some Eau-de-Cologne, a few razor blades, some soap, and some cream.

2. Do you speak Bulgarian? Yes, I do. I also speak English, French, German, and Italian. Can't you speak Russian? No, I cannot.

3. Did you read the German magazines last night? No, I didn't read them. My wife read them. What did you read then? I read Bulgarian newspapers. And the children? They read American magazines.

4. Do you understand French? Yes, I do.

5. Is this cream a USSR product? No, it is an American product.

6. Did you buy the Viennese Eau-de-Cologne? Yes, I did. You have very good taste. Thank you.

7. You won't go wrong if you study French.

8. Did you sell the store? Yes, we sold the store last month. How much money did they give you? They gave us twenty thousand leva.

9. We entered a restaurant. I ate vegetable stew, my cousin ate hamburgers, and his children ate pork chops. Then we returned home.

10. I had a bite and got back to the lodge.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

QUESTIONS & ANSWERS

1. Къдé отúде Драгáн за тоалéтни принадлéжности?
   Той отúде в "Нáркоп".

2. Какво́ пойска да си кýпи той нáй-напред?
   Той пойска да си кýпи пáста за зъ́би.

3. Сáмо бъ́лгарска пáста ли úмаше в магазúна?
   Не, там úмаше и нéмска и фрéнска пáста.

4. Нéмската пáста бéше ли пó-евтина от бъ́лгарската?
   Не, бъ́лгарската пáста бéше пó-евтина от нéмската.

5. Коя́ пáста бéше нáй-евтина?
   Бъ́лгарската пáста бéше нáй-евтина.

6. От коя́ пáста кýпи Драгáн?
   Драгáн кýпи от бъ́лгарската пáста.

7. Какви́ чéтки пойска той след това́?
   След това́ той пойска чéтки за зъ́би.

8. Какви́ чéтки за зъ́би úмаше в "Нáркоп"?
   Там úмаше твъ́рди и мéки чéтки за зъ́би.

9. Какво́ чéтка взе Драгáн?
   Той взе мéка чéтка.

10. Какъ́в одеколóн úмаше продавáчът?
    Продавáчът úмаше виéнски и францýзки одеколóн.

11. Кой одеколóн бéше хýбав?
    Виéнският одеколóн бéше хýбав.

12. Кой одеколóн бéше пó-хубав от виéнския одеколóн?
    Францýзкият одеколóн бéше пó-хубав от виéнския.

13. Защó не кýпи Драгáн от францýзкия одеколóн?
    Той не кýпи от францýзкия одеколóн, защóто той бéше мнóго скъп.

14. Какви́ нóжчета за бръ́снене пойска той?
    Той пойска англúйски нóжчета за бръ́снене.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Имаше ли в магазина английски ножчета за бръснене?
Не, в магазина имаше само американски, руски и германски.

16. Какви американски ножчета за бръснене поиска да купи Драган?
Той поиска да купи тънки американски ножчета за бръснене.

17. Какви американски ножчета за бръснене имаше в магазина?
Там имаше само дебели американски ножчета за бръснене.

18. Защо Драган не можа да купи тънки американски ножчета от "Наркоп"?
Той не можа да купи тънки американски ножчета, от "Наркоп", защото там имаше само дебели.

19. Какви буркančета с крем видя той в магазина?
Той видя там малки и големи буркančета с крем.

20. Италиански ли беше кремът в малките буркančета?
Не, той беше руски.

21. Какъв беше кремът в големите буркančета?
Кремът в големите буркančета беше руски.

22. От кой крем купи Драган?
Той купи от руския крем.

23. Какво взе той накрая?
Накрая той взе сапун и четка за бръснене.

24. Ти каква паста за зъби купуваш?
Аз купувам българска паста за зъби.

25. Откъде купуваш одеколон и ножчета за бръснене?
Аз купувам одеколон и ножчета за бръснене от "Наркоп".

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА HOMEWORK

Part I

Translate into Bulgarian:

1. Don't you have Bulgarian newspapers? No, I have American, English, and German newspapers.

2. How much does the Viennese cream cost? Is it more expensive than the French one? The French cream is more expensive than the Viennese.

3. What kind of magazines do you sell? I sell Russian and Italian magazines. Is this a French novel? No, it is a German novel. How much does the German novel cost? And how much is this Italian magazine?

4. The English razor blades are thinner than the French ones. But the American razor blades are the thinnest.

5. The Russian cream is in the small jars. The American cream is in the big jar.

Part II

Translate and answer in Bulgarian:

1. What languages do you speak?
2. Who is the best student in your class?
3. What kind of razor blades do you have, thin or thick?
4. Can you understand German?
5. Which magazines are more interesting, the American ones or the Russian ones?
6. Are the German rifles and machine-guns better than the Soviet ones?

Part III (Tape recording assignment)

1. Record the dialogue to lesson 29.

2. Translate the questions in part III; record them and record the answers.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
америка́нски, -а, -о, -и	American
англи́йски, -а, -о, -и	English
бръ́снене n.	shaving
бурка́н m.	jar
бурка́нче	small jar
вие́нски, -а, -о, -и	Viennese
герма́нски, -а, -о, -и	German
дебе́л, -а, -о, -и	thick
е́втин, -а, -о, -и	cheap
зъб m.	tooth
и́скам	to want; to ask for; to demand
пои́скам	
италиа́нски, -а, -о, -и	Italian
крем m.	cream
ме́к, -а, -о, -и	soft
накра́я	at the end, finally
не́мски, -а, -о, -и	German
но́жче n.	pocketknife
но́жче за бръ́снене	razor blades
одеколо́н m.	Eau-de-Cologne
па́ста за зъ́би	toothpaste, a tube of toothpaste
пои́скам see и́скам	
препоръ́чвам	to recommend
препоръ́чам, -а, -ах	
принадле́жност f.	belonging
тоале́тни принадле́жности	toilet articles
произво́дство n.	product
ру́ски, -а, -о, -и	Russian
сапу́н m.	soap
скъп, -а, -о, -и	expensive
съве́тски, -а, -о, -и	Soviet
съю́з m.	union
Съве́тски съю́з	The Soviet Union, USSR
твъ́рд, -а, -о, -и	hard
тоале́тен, тоале́тна, -о, -и	toilet
тъ́нък, тъ́нка, -о, -и	thin
францу́зки, -а, -о, -и	French
фре́нски, -а, -о, -и	
ху́бав, -а, -о, -и	nice, pretty, good
че́тка f.	brush
че́тка за бръ́снене	shaving brush
че́тка за зъ́би	toothbrush

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Т Р И Д Е С Е Т И У Р О К

L E S S O N 3 0

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: I. The Possessives

II. The Perfective Aspect of the Auxiliary Verb " СЪМ "

I. The Possessives

1.

Този костюм е мой.
Бялата риза е моя.
Синьото сако е мое.
Цивилните дрехи са мои.

Чий* е този молив?	Този молив е мой.
този стол?	Този стол е мой.
българският вестник?	Българският вестник е мой.
военният панталон?	Военният панталон е мой.
този роман?	Този роман е мой.
този учебник?	Този учебник е мой.
Чия е тази книга?	Тази книга е моя.
военната униформа?	Военната униформа е моя.
тетрадката?	Тетрадката е моя.
тази риза?	Тази риза е моя.
зелената връзка?	Зелената връзка е моя.
Чие е това кепе?	Това кепе е мое.
това списание?	Това списание е мое.
това ножче за бръснене?	Това ножче за бръснене е мое.
това писмо?	Това писмо е мое.
това чекмедже?	Това чекмедже е мое.
Чии са тези книги?	Тези книги са мои.
учебникът и тетрадката?	Учебникът и тетрадката са мои.
тези моливи?	Тези моливи са мои.
тези дрехи?	Тези дрехи са мои.
българските вестници?	
американските списания?	
ножчетата за бръснене?	

* whose

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Този молив е твой.
Тази книга е твоя.
Това кепе е твое.
Тези дрехи са твои.

Чий е този костюм?	Този костюм е твой.
този панталон?	Този панталон е твой.
червеният молив?	Червеният молив е твой.
американският вестник?	Американският вестник е твой.
френзузкият одеколон?	Френзузкият одеколон е твой.
Чия е тази книга?	Тази книга е твоя.
кафявата връзка?	Кафявата връзка е твоя.
бялата риза?	Бялата риза е твоя.
четката за зъби?	Четката за зъби е твоя.
тази паста за зъби?	Тази паста за зъби е твоя.
Чие е това американско списание?	Това американско списание е твое.
това писмо?	Това писмо е твое.
това ножче за бръснене?	Това ножче за бръснене е твое.
това бурканче?	Това бурканче е твое.
това дете?	Това дете е твое.
Чии са цивилните дрехи?	Цивилните дрехи са твои.
тези моливи?	Тези моливи са твои.
българските вестници?	Българските вестници са твои.
американските списания?	Американските списания са твои.
ножчетата за бръснене?	Ножчетата за бръснене са твои.

3.

Чий е жълтият молив?	Жълтият молив е мой.
Чий е червеният молив?	Червеният молив е твой.
Твой ли е жълтият молив?	Да, жълтият молив е мой.
Твой ли е червеният молив?	Не, червеният молив не е мой.
	Червеният молив е твой.
Чия е бялата риза?	
Бялата риза твой ли е?	
Моя ли е бялата риза?	и т.н.
Мое ли е кепето?	
Твои ли са цивилните дрехи?	
Чие е военното кепе?	
Мои ли са военните дрехи?	
Твоя ли е бялата риза?	

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Жълтият молив е негов.
Червеният молив е нейн.

Чий е жълтият молив?
Чий е червеният молив?

Негов ли е жълтият молив?
Негов ли е червеният молив?

Неин ли е червеният молив?
Неин ли е жълтият молив?

Чий е американският одеколон?
Чий е българският крем?
Негов ли е българският крем?
Неин ли е американският одеколон?
и т.н.

Жълтият молив е негов.
Червеният молив е нейн.

Да, жълтият молив е негов.
Не, червеният молив не е негов.
Червеният молив е нейн.
Да, червеният молив е неин.
Не, жълтият молив не е нейн.
Червеният молив е неин.
Американският одеколон е негов.
Българският крем е неин.

и т.н.

Зелената риза е негова.
Бялата риза е нейна.

Чия е зелената риза?
Чия е бялата риза?

Негова ли е зелената риза?
Негова ли е бялата риза?

Нейна ли е бялата риза?
Нейна ли е зелената риза?

Чия е четката за зъби?
Нейна ли е меката четка за зъби?
Негова ли е военната униформа?
и т.н.

Зелената риза е негова.
Бялата риза е нейна.

Да, зелената риза е негова.
Не, бялата риза не е негова.
Бялата риза е нейна.
Да, бялата риза е нейна.
Не, зелената риза не е нейна.
Бялата риза е нейна.

и т.н.

Американското списание е негово.
Българското списание е нейно.

Чие е американското списание?
Чие е българското списание?
Американското списание негово ли е?
Американското списание нейно ли е?
Негово ли е българското списание?
Негово ли е кепето?
Нейно ли е шишенцето с одеколон?
Негово ли е бурканчето?
и т.н.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Американските дрехи са негови.
Българските дрехи са нейни.

Чии са американските дрехи? — Американските дрехи са негови.
Чии са българските дрехи? — Българските дрехи са нейни.
Американските дрехи негови ли са?
Нейни ли са американските дрехи?
Негови ли са българските дрехи? — и т.н.
Негови ли са белите ризи?
Нейни ли са жълтите моливи?
и т.н.

5.

Българският вестник е наш.
Американският вестник е ваш.
Немският вестник е техен.

Чий е американският вестник? — Американският вестник е наш.
Чий е българският вестник? — Българският вестник е ваш.
Чий е немският вестник? — Немският вестник е техен.

Ваш ли е американският вестник?
Ваш ли е българският вестник?
Наш ли е българският вестник?
Наш ли е американският вестник? — и т.н.
Техен ли е немският вестник?
Техен ли е българският вестник?
Техен ли е американският вестник?
Техен ли е този учебник?
Ваш ли е този роман?
Ваш ли е жълтият молив?
и т.н.

6.

Българската книга е наша.
Американската книга е ваша.
Немската книга е тяхна.

Чия е американската книга? — Американската книга е наша.
Чия е българската книга? — Българската книга е ваша.
Чия е немската книга? — Немската книга е тяхна.
Тяхна ли е българската книга?
Ваша ли е американската книга?
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

Българското списание е наше.
Американското списание е ваше.
Немското списание е тяхно.

Чие е американското списание? — Американското списание е наше.
Чие е българското списание? — Българското списание е ваше.
Чие е немското списание? — Немското списание е тяхно.

Тяхно ли е немското списание?
Тяхно ли е българското списание?
Тяхно ли е това чекмедже?
Ваше ли е това списание?
Наше ли е немското списание?
Тяхно ли е шишенцето с одеколон?
Ваше ли е бурканчето?
и т.н.

8.

Българските вестници са наши.
Американските вестници са ваши.
Немските вестници са техни.

Чии са американските вестници? — Американските вестници са наши.
Чии са българските вестници? — Българските вестници са ваши.
Чии са немските вестници? — Немските вестници са техни.

Ваши ли са американските вестници?
Ваши ли са немските вестници?
Техни ли са българските вестници?
Наши ли са тези моливи?
Ваши ли са американските ножчета за бръснене?
Техни ли са кепетата?
Чии са тези моливи?
Не са ли ваши тези книги?
Чии са линиите?
Ваши ли са тетрадките?
Не са ли техни тези тетрадки?
Чии са списанията в чекмеджетата?
Чии са кепетата на закачалката?
Чии са тези пари?
Тези пари ваши ли са?

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9.

Чий е българският вестник?
тези молив?
този роман?
червеният молив?
този учебник?
и т.н.

Българският вестник е мой.

негов, твой, техен, нейн,
наш, мой, ваш

Чия е тази книга?
линията?
тази тетрадка?
тази риза?
тази връзка?
шапката?
и т.н.

Тази книга е негова.

моя, ваша, нейна, твоя,
наша, тяхна, негова

Чие е това списание?
това чекмедже?
това шишенце?
бурканчето?
ножчето за бръснене?
зеленото кепе?
и т.н.

Това списание е наше.

твое, тяхно, мое, нейно,
негово, ваше, наше

Чии са моливите?
кепетата на закачалката?
ножчетата за бръснене?
списанията?
българските вестници?
тези книги?
и т.н.

Моливите са техни.

ваши, мои, наши, твои,
нейни, негови, техни

10.

Чие е американското списание?
Негово ли е това чекмедже?
Ваши ли са българските вестници?
Чии са жълтите моливи?
Твоя ли е тази книга?
Негов ли е този учебник?
Наши ли са тези списания?
Чии са американските цигари?
Ваш ли е този одеколон?
Чия е тази линия?
и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

11.

Жълтият молив е мой.
Моят молив е жълт.
Червеният молив е твой.
Твоят молив е червен.

Жълтият молив е мой. — Моят молив е жълт.
Червеният молив е твой. — Твоят молив е червен.
Американският крем е мой. — Моят крем е американски.
Италианският крем е твой. — Твоят крем е италиански.
Френзузкият одеколон е мой. — Моят одеколон е френзузки.
Руският одеколон е твой. — Твоят одеколон е руски.
Цивилният панталон е мой. — Моят панталон е цивилен.
Военният панталон е твой. — Твоят панталон е военен.
Българският сапун е мой. — Моят сапун е български.
Английският сапун е твой. — Твоят сапун е английски.
и т.н.

12.

Кафявата връзка е моя.
Зелената връзка е твоя.
Моята връзка е кафява.
Твоята връзка е зелена.

Кафявата връзка е моя. — Моята връзка е кафява.
Зелената връзка е твоя. — Твоята връзка е зелена.
Сивата шапка е моя. — Моята шапка е сива.
Бялата риза е твоя. — Твоята риза е бяла.
и т.н.

Зеленото кепе е мое. — Моето кепе е зелено.
Бялото кепе е твое. — Твоето кепе е бяло.
Бежовото сако е мое. — Моето сако е бежово.
Американското списание е твое. — Твоето списание е американско.
и т.н.

Българските вестници са мои. — Моите вестници са български.
Американските вестници са твои. — Твоите вестници са американски.
Белите ризи са мои. — Моите ризи са бели.
Кафявите връзки са твои. — Твоите връзки са кафяви.
Германските ножчета за бръснене са мои. — Моите ножчета за бръснене са германски.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

Госпожа́ Га́нчева говóри с дъщеря́ си Ири́на по домаки́нски въпрóси.

Га́нчева:
Ири́но, твóя ли е тази мръ́сна блу́за?
Ири́на:
Не, ма́мо, тя не е мóя. Тя е на Ра́дка.

- Кога́ ще я изпере́ш?
- Ще я изпера́, след като заши́я не́йната рóкля.

- Заши́ ли гóрната ри́за на Бори́с?
- Не́говата ри́за е здра́ва. Заши́х та́тковата.

- Какво́ напра́ви с те́хните чора́пи?
- Закъ́рпих ги.

- Занесе ли костю́мите на хими́ческо чи́стене?
- Занесох са́мо твóя и та́тковия.

- Ами ва́шите костю́ми?
- На́шите ще изпра́тя след-бе́д.

- Кога ще бъ́де готóв мóят костю́м?
- Твóят ще бъ́де готóв в понеде́лник.

- Какво́ напра́ви със свóите обу́ща?
- Занесох ги на обуща́ря.

- Ка́за ли му да им слóжи са́мо подме́тки?
- Да, но той и́ска да попра́ви и тóковете. Те са криви́.

DIALOGUE

Mrs. Gantcheva is talking with her daughter Irina about house matters.

Mrs. Gantcheva:
Irina, is this dirty blouse yours?

Irina:
No, mother, it isn't mine. It belongs to Radka.

- When are you going to wash it?
- I'll wash it after I sew her dress.

- Did you sew up Boris's shirt?

- His shirt is in good shape. I sewed up Daddy's.

- What did you do with their socks?
- I mended them.

- Did you take the suit for dry cleaning?
- I took only yours and Dad's.

- How about your suits?
- I'll send ours in the afternoon.

- When will my suit be ready?

- Yours will be ready on Monday.

- What did you do with your shoes?

- I took them to the shoemaker.

- Did you tell him to put only soles on them?
- Yes, but he wants to repair the heels, too. They are uneven.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Изчéтка ли балтóна на бащá си?
- Да, изчéтках го.

- Did you brush the (winter) overcoat of your father?
- Yes, I brushed it.

- Вземи́ ютúята и изгладú негóвото сакó.
- Добрé, мáмо.

- Take the iron and press his jacket.
- All right, mother.

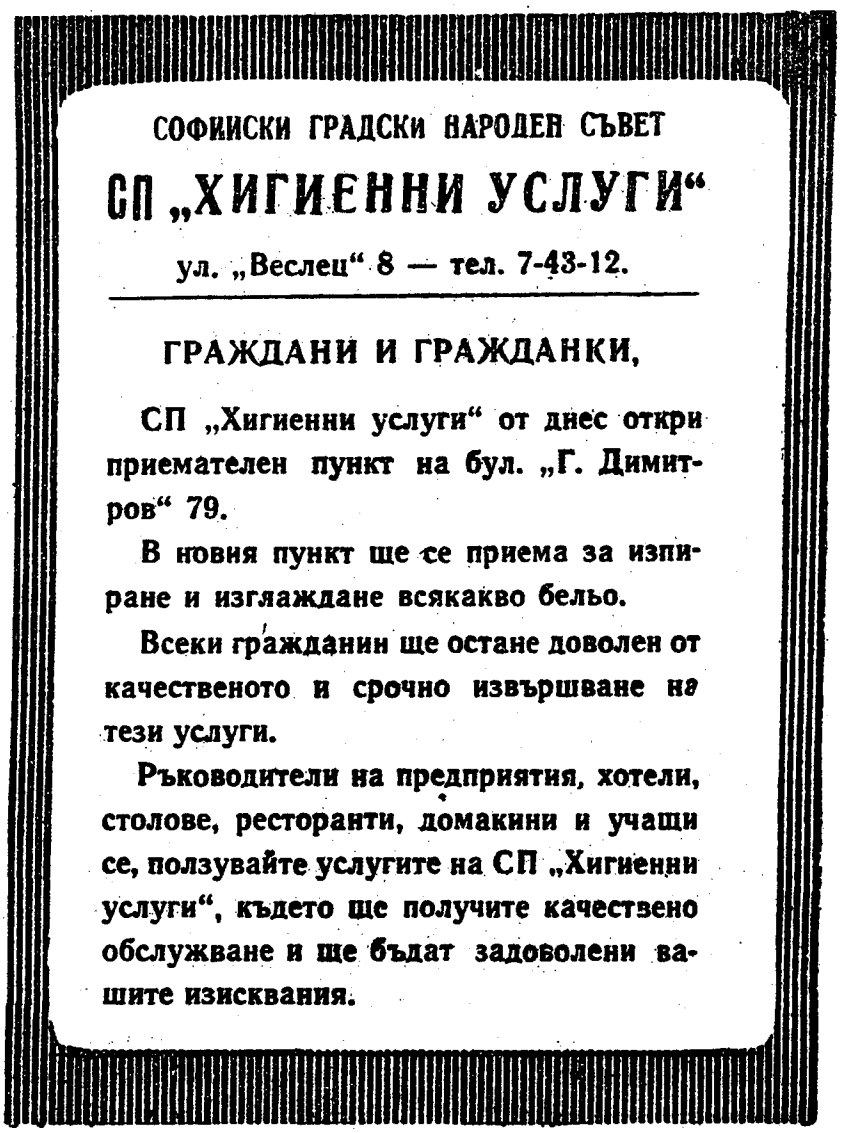

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ

СП „ХИГИЕННИ УСЛУГИ“

ул. „Веслец“ 8 — тел. 7-43-12.

ГРАЖДАНИ И ГРАЖДАНКИ,

СП „Хигиенни услуги“ от днес откри приемателен пункт на бул. „Г. Димитров“ 79.

В новия пункт ще се приема за изпиране и изгляждане всякакво бельо.

Всеки гражданин ще остане доволен от качественото и срочно извършване на тези услуги.

Ръководители на предприятия, хотели, столове, ресторанти, домакини и учащи се, ползувайте услугите на СП „Хигиенни услуги“, където ще получите качествено обслужване и ще бъдат задоволени вашите изисквания.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 30

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

I. THE POSSESSIVES

1. The Bulgarian possessives are in reality adjectives which change in gender and number according to the gender and number of the noun they modify. The possessives are:

a. Masculine	Feminine	Neuter	Plural	
мой	мо́я	мо́е	мо́и	my, mine
твой	тво́я	тво́е	тво́и	(thy)your, yours
не́гов	не́гова	не́гово	не́гови	his, its
не́ин	не́йна	не́йно	не́йни	her, hers
наш	на́ша	на́ше	наши	our,ours
ваш*	ва́ша	ваше	ваши	your, yours
те́хен	тя́хна**	тя́хно	те́хни	their,theirs
b. свой	сво́я	сво́е	сво́и	Reflexive possessive,for its meaning see below.

Examples for a.

Този костю́м е мо́й.	This suit is mine.
Бя́лата блуза́ е мо́я.	The white blouse is mine.
Черното сако́ е мо́е.	The black jacket is mine.

---

* The form for the second person plural ваш, ваша, ваше, ваши is capitalized when used as a polite address: Ваш, Ваша, Ваше,Ваши
Example:
Аз пу́ша Ва́шите ци́гари. I smoke your cigarettes.

** The forms тя́хна, тя́хно are spelled and pronounced with я, but in Western Bulgaria they are pronounced with е.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

На масата няма мои книги.	There are none of my books on the table.
Той пише с неин молив.	He writes with a pencil of hers.
Аз нося негови дрехи.	I wear some clothes of his.
Те пият от нашите чаши.	They drink from our cups.
Ние пушим техните цигари.	We smoke their cigarettes.
Аз ям вашата луканка.	I am eating your salami.

b. свой, своя, свое, свои is a reflexive possessive, it is used for all persons whenever the object refers to or is possession of the subject. It is translated into English as my (own), your (own), his (own), her (own), its (own), our (own). Examples:

Аз пиша със своя молив.	I write with my (own) pencil.
Ние четем своя урок.	We are reading our (own) lesson.
Ти пишеш своята домашна работа.	You write your (own) homework.

Notice that there is an essential difference in the meaning in these pairs of sentences:

Той пише своята домашна работа.	He is writing his own homework.
Той пише неговата домашна работа.	He is writing his (of another student) homework.
Те пишат своята домашна работа	They are writing their (own) homework.
Те пишат тяхната домашна работа.	They are writing their (of other students) homework.

2. Colloquial Usage of the Possessives.

Colloquially many Bulgarians use мой, твой, наш и ваш instead of свой. Examples:

Аз пиша моята домашна работа.	I write my homework.
Ти пишеш твоята домашна работа.	You write your homework.
Ние пишеме нашата домашна работа.	We write our homework.
Вие пишете вашата домашна работа.	You write your homework.

Although this usage is not confusing, it is not recommended. However the pronoun for the 3rd person негов, неин and техен cannot be used where свой is necessary, since this exchange leads to a confusion of the meaning. See I b above.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

II. THE PERFECTIVE ASPECT OF THE AUXILIARY VERB СЪМ "to be"

The perfective aspect of the auxiliary verb "to be" is бъ́да.
Its present tense is as follows:

бъ́да	бъ́дем/е/
бъ́деш	бъ́дете
бъ́де	бъ́дат

III. Future Tense of съм and бъ́да "to be".

Imperfective		Perfective
аз ще съм	I will be	аз ще бъ́да
ти ще си		ти ще бъ́деш
той		той
тя ще е		тя ще бъ́де
то		то
ни́е ще сме		ние ще бъ́дем
ви́е ще сте		вие ще бъ́дете
те ще са		те ще бъ́дат

The interrogative, negative and interrogative-negative forms of these verbs follow the patterns of the ordinary verbs. See Lesson 22, Grammar.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: I. The Possessives

II. The Perfective Aspect of the Auxiliary Verb " СЪМ "

1.

Чий е този молив?	Този молив е мой.
Чия е тази книга?	твой
Чие е това кепе?	негов
Чии са тези моливи?	нейн
тази линия?	наш
този учебник?	ваш
мръсната блуза?	техен
бялата рокля?	
горните ризи?	
тези рокли?	
мръсните чорапи?	
тези обуща?	
този балтон?	
кафявите обуща?	
черните обувки?	
тази тетрадка?	
синята връзка?	
зеленото кепе?	
този вестник?	
това списание?	
този стол?	
това чекмедже?	
тези кепета?	
и т.н.	

2.

Твой ли е този молив?	Да, този молив е мой.
	Не, този молив не е мой .
Нейна ли е бялата рокля?	Този молив е твой.
Ваши ли са мръсните чорапи?	
Тяхна ли е тази къща?	и т.н.
и т.н....и т.н....	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Жълтият молив е мой.	Моят молив е жълт.
Зеленото кепе е твое.	Твоето кепе е зелено.
Мръсната блуза е нейна.	Нейната блуза е мръсна.
Мръсните обуща са техни.	Техните обуща са мръсни.
Бялата риза е негова.	Неговата риза е бяла.
Сивите чорапи са наши.	Нашите чорапи са сиви.
Белият буркан е неин.	Нейният буркан е бял.
Американските вестници са ваши.	Вашите вестници са американски.
Немското списание е тяхно.	Тяхното списание е немско.
Френзкият крем е твой.	Твоят крем е френзки.
Италианският сапун е техен.	Техният сапун е италиански.
Виенският одеколон е наш.	Нашият одеколон е виенски.
Английските ножчета за бръснене са мои.	Моите ножчета за бръснене са английски.
Германското оръжие е наше.	Нашето оръжие е германско.
Френското списание е ваше.	Вашето списание е френско.
Кафявите обувки са негови.	Неговите обувки са кафяви.
Бежовото сако е мое.	Моето сако е бежово.
Малката къща е наша.	Нашата къща е малка.
Голямата къща е тяхна.	Тяхната къща е голяма.
Българската паста за зъби е моя.	Моята паста за зъби е българска.
Жълтите моливи са твои.	Твоите моливи са жълти.
Руският сапун е негов.	Неговият сапун е руски.
Съветското списание е нейно.	Нейното списание е съветско.
Бялото кепе е негово.	Неговото кепе е бяло.
Мръсните блузи са нейни.	Нейните блузи са мръсни.
Зеленото кепе е ваше.	Вашето кепе е зелено.
Виенският одеколон е ваш.	Вашият одеколон е виенски.
Синята книга е ваша.	Вашата книга е синя.
и т.н.	

4.

Моят молив е жълт.	Жълтият молив е мой.
Твоето кепе е зелено.	Зеленото кепе е твое.
Нейната блуза е мръсна.	Мръсната блуза е нейна.
Неговият крем е бял.	Белият крем е негов.
Нашето списание е американско.	Американското списание е наше.
Вашите чорапи са сиви.	Сивите чорапи са ваши.
Френзкият сапун е техен.	Техният сапун е френзки.
Нейният одеколон е виенски.	Виенският одеколон е неин
и т.н.	и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

5.

Моите моливи са жълти.
Аз имам български списания.
Той има зелени връзки.
Кафявите кепета са твои.
Нашите вестници са на масата.
Белите блузи са нейни.
Тя изпра своите мръсни блузи.
Неговите горни ризи са бели.
Тя ще зашие своите рокли.
Тя закърпи своите чорапи.
Аз ще изпратя вашите костюми.
Ние ще купим техните къщи.
Ние ще продадем своите къщи.
Той взе неговите моливи и му даде своите.
Довечера тя ще изгладя неговите сака.
Утре аз ще изгладя своите панталони.
Твоите ножчета за бръснене са дебели.
Немските списания са тежки.
Техните списания са немски.
Ние четем своите уроци.

Моят молив е жълт.
Аз имам българско списание.
Той има зелена връзка.
Кафявото кепе е твое.
Нашият вестник е на масата.
Бялата блуза е нейна.
Тя изпра своята мръсна блуза.
Неговата горна риза е бяла.
Тя ще зашие своята рокля.
Тя закърпи своя чорап.
Аз ще изпратя вашия костюм.
Ние ще купим тяхната къща.
Ние ще продадем своята къща.
Той взе неговия молив и му даде своя.
Довечера тя ще изгладя неговото сако.
Утре аз ще изгладя своя панталон.

Твоето ножче за бръснене е дебело.
Немското списание е тежко.
Тяхното списание е немско.
Ние четем своя урок.

и т.н.

6.

Моят молив е жълт.
Аз имам българско списание и американски вестник.
Снощи аз изгладих своя панталон.
Ние четем своя урок.
Немското списание е тежко.
Твоето ножче за бръснене е дебело.
Тяхното списание е немско.
Той взе неговия молив и му даде своя.
Снощи тя изпра своята мръсна блуза.
Утре тя ще изпере неговата риза.

Моите моливи са жълти.
Аз имам български списания и американски вестници.
Снощи аз изгладих своите панталони.
Ние четеме своите уроци.
Немските списания са тежки.
Твоите ножчета за бръснене са дебели.
Техните списания са немски.
Той взе неговите моливи и му даде своите.
Снощи тя изпра своите мръсни блузи.
Утре тя ще изпере неговите ризи.

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

С чий молив пишете?

той, ти, аз, вие

Аз пиша със своя молив.
неговия
вашия
твоя
моя
нейния

8.

С моя молив ли пишете вие?

той, ти, аз, вие, ние,
тя, те

Да, аз пиша с твоя молив.
Не, аз не пиша с твоя молив.
Аз пиша със своя молив.

9.

Чия домашна работа пише той?

вие, ти, аз, те, ние, тя,
студентите, сержант Стоянов

Той пише своята домашна работа.
твоята
моята
неговата
нейната
тяхната
нашата
вашата

10.

Твоята домашна работа ли пише той?

ние, те, вие, аз, ти,
учениците, г-н.....

Да, той пише моята домашна работа.
Не, той не пише моята домашна работа.
Той пише своята домашна работа.
тяхната
нашата
вашата

11.

Чии блузи изпра снощи?

Аз изпрах своите блузи снощи.
твоите
и т.н.

Чии обуща занесе на обущаря?
Чии чорапи ще закърпиш довечера?
Чии ризи ще зашиеш утре?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

12.

Моите обуща ли занесе той на обущаря вчера?

Да, той занесе твойте обуща на обущаря вчера.
Не, той не занесе твоите.
Той занесе своите.
нейните
техните
и т.н.

Ще зашиеш ли моите ризи утре?
Закърпи ли своите чорапи снощи?
Изпра ли нейните мръсни блузи?
Взе ли своите обувки от обущаря?
Изпрати ли техните костюми на химическо чистене?

13.

Чие сако носите?

той, тя, ти, аз

Аз нося своето сако.
твоето
неговото
моето
нейното

14.

Вие моето сако ли носите?

той, ти, аз, тя

Да,.....
Не,.....

15.

Кой ще бъде у Христови довечера?

Аз ще бъда у Христови довечера.

той, те, ние, тя, вие, ти,
брат ми, чичо Кольо, и т.н.

Къде ще бъдете довечера?

Кога ще бъдат те в къщи?

Ще бъдеш ли там след половин час?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО

READING TEXT

В къ́щата на госпожа́ Га́нчева ви́наги и́ма мно́го домаки́нска ра́бота. Ири́на, голя́мата дъщеря́ на Га́нчева, е мно́го добро́ моми́че. Тя ви́наги пома́га на ма́йка си.

Еди́н следо́бед г-жа́ Га́нчева ви́дя́ една́ мре́сна блу́за в къ́щи. Тя попи́та Ири́на дали́ блу́зата е не́йна. Блу́зата не бе́ше на Ири́на, а на не́йната сестра́. Ири́на я изпра́, след като́ заши́ ро́клята на сестра́ си.

Тя заши́ и ри́зата на баща́ си. Не **можа́** да заши́е ри́зата на брат си. Ня́маше вре́ме за това́. След това́ закъ́рпи те́хните чора́пи. Не **забра́ви да занесе́** и костю́мите на роди́телите си на хими́ческо чи́стене.

Ра́но сутринта на дру́гия ден тя изче́тка балто́на на баща́ си и изгла́ди не́говото сако́. По́сле занесе́ сво́ите обу́ща на обуща́ря, за да им сло́жи подме́тки. Обуща́рят, оба́че, пойска да им попра́ви и то́ковете, поне́же бя́ха кри́ви.

Следо́бед тя изпра́ти на хими́ческо чи́стене костю́ма на сестра́ си и сво́я костю́м. Те ще бъ́дат гото́ви в сря́да.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. When do you wash? I wash on Saturday. Did you wash your dirty blouses last Saturday? Yes, I washed them.

2. What are you talking about? We're talking about house matters.

3. Are you sewing Daddy's shirts? I sewed his shirts last night. Now I'm sewing mine. When did you take his suit for dry cleaning? A few days ago I took his, yours and mine for dry cleaning.

4. We didn't work at the Tractor Plant last year. They worked there.

5. Did you serve in the Air Force a few years ago? No, I didn't serve in the Air Force. I served in the infantry. Did you fire mortars? No,we fired rifles and machine guns.Heavy machine guns? Yes.

6. Half an hour ago I took the meat slicer from the kitchen and put it on the table. She is cutting the meat now.

7. I didn't send the letters. He sent them.

8. Did you bring her shoes from the shoemaker this morning? I didn't bring them because they weren't ready. I brought theirs.

9. I took the iron and pressed my jacket. You forgot to press yours, didn't you?

10. They continued on foot and we continued by train.

11. She set the soup plates and the dinner plates, and I arranged the forks, the spoons and the knives. They took a few chairs from the drawing room and put them around the table.

12. Undoubtedly, you paid a lot for the house. Yes, we gave a lot of money.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Къдé и́ма ви́наги мнóго домаки́нска рáбота?
   В къ́щата на госпожá Гáнчева и́ма ви́наги мнóго домаки́нска рáбота.

2. Кой помáга на госпожá Гáнчева?
   Нейната голя́ма дъщеря́ Ири́на, ѝ помáга.

3. Защó помáга Ири́на на мáйка си?
   Тя ѝ помáга, защóто е мнóго добрó моми́че.

4. Какво́ видя́ госпожá Гáнчева един ден в къ́щи?
   Тя видя́ еднá мръ́сна блу́за.

5. Какво́ попи́та госпожá Гáнчева Ири́на?
   Тя я попи́та дали́ блу́зата е нéйна.

6. Чия́ бéше мръ́сната блу́за?
   Мръ́сната блу́за бéше на сестрáта на Ири́на.

7. Какво́ направи́ Ири́на с блу́зата на сестрá си нáй-напред?
   Тя я изпрá нáй-напред.

8. Какво́ направи́ Ири́на с блу́зата след товá?
   Тя я зашú след товá.

9. Чия́ ри́за зашú Ири́на пóсле?
   Тя зашú ри́зата на бащá си.

10. Чия́ ри́за не можé да зашúе Ири́на?
    Тя не можé да зашúе ри́зата на брат си.

11. Защó не зашú Ири́на ри́зата на брат си?
    Тя не я зашú, защóто нямаше врéме.

12. Какво́ закъ́рпи Ири́на след товá?
    Тя закъ́рпи чорáпите на бащá си и на брат си.

13. Какво́ не забрáви да направи́ тя?
    Тя не забрáви да занесé костю́мите на роди́телите си на химúческо чúстене.

14. Какво́ направи́ тя́ рáно сутринтá на дру́гия ден с балтóна и сакóто на бащá си?
    Тя изчéтка балтóна на бащá си и изгледá нéговото сакó.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Какво́ занесе́ тя на обущаря́?
Тя занесе́ сво́ите обу́ща на обущаря́.

16. Защо́ занесе́ тя сво́ите обу́ща на обущаря́?
Тя ги занесе́ на обущаря́, за да им сло́жи подме́тки.

17. Какво́ пои́ска да попра́ви обущаря́т на не́йните обу́ща?
Той пои́ска да попра́ви то́ковете им.

18. Защо́ и́скаше обущаря́т да попра́ви то́ковете на не́йните обу́ща?
Той и́скаше да попра́ви то́ковете на не́йните обу́ща, защо́то бя́ха кри́ви.

19. Кога́ изпра́ти на хими́ческо чи́стене Ири́на костю́ма на сестра́ си и сво́я костю́м?
Тя ги изпра́ти на хими́ческо чи́стене следо́бед.

20. Кога́ ще бъ́де гото́в костю́мът на г-жа́ Га́нчева?
Той ще бъ́де гото́в в понеде́лник.

21. Кой пере́ ри́зите Ви, кога́то сте в къ́щи?
Мо́ята ма́йка ги пере́.

22. Ва́шите ри́зи по́-хубави ли са от ри́зите на баща́ Ви?
Не. Мо́ите ри́зи не са по́-хубави от не́говите ри́зи.

23. Вся́ка се́дмица ли изпра́щате сво́ите костю́ми на хими́ческо чи́стене?
Не. Аз изпра́щам сво́ите костю́ми на хими́ческо чи́стене все́ки две се́дмици.

24. Ко́лко че́сто изпра́ща сестра́ Ви костю́мите на баща́ Ви на хими́ческо чи́стене?
Тя изпра́ща не́говите костю́ми на хими́ческо чи́стене еди́н пъ́т на ме́сеца.

25. В кои́ дни изпра́щате сво́ите костю́ми на хими́ческо чи́стене?
Аз изпра́щам сво́ите костю́ми в понеде́лник, а сестра́ ми изпра́ща костю́мите на баща́ ми в сря́да.

26. Кой обущар попра́вя Ва́шите обу́вки?
Обущаря́т до гимна́зията попра́вя ви́наги мо́ите обу́ща.

27. Кой че́тка дре́хите Ви в къ́щи?
Мо́ята сестра́ Ра́дка ги че́тка.

28. Кога́ че́тка Ра́дка дре́хите Ви?
Тя ги че́тка обикнове́но су́трин.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА

HOMEWORK

Part I

Translate into Bulgarian:

1. Did you wash your dirty shirts? Yes, I washed my shirts a few days ago. However, I didn't wash yours.
2. I will take his suit for dry cleaning tomorrow morning.
3. The Russian novel is hers, but the American and the German magazines are his.
4. We sold our house a few weeks ago. They bought our house for twenty thousand leva.
5. Did they take their shoes to the shoemaker? No, they didn't take their shoes to the shoemaker. They took hers and yours.
6. My suit is brown and yours is blue. Now I'm wearing yours and you are wearing mine.
7. Her Eau-de-Cologne is French. His is Italian. Mine is English, and theirs is Viennese.

Part II

Translate and answer in Bulgarian:

1. How often do you take your suits for dry cleaning?
2. Can you press your jacket?
3. Do you wash your dirty shirts and socks?
4. Who mends your socks?

Part III (Tape recording assignment)

1. Record the dialogue to lesson 30.
2. Translate the questions in part III; record them and record the answers.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
балто́н m.	(winter) overcoat
блу́за f.	blouse
ва́ш, -а, -е, -и	your, yours
въпро́с m.	question; (here) matter
гла́дя, -и, -их	to press, to iron
изгла́дя, -и, -их	
го́рен, го́рна, -о, -и	upper
го́рна ри́за	high shirt
гото́в, -а, -о, -и	ready
дали́ conj.	whether
домаки́нски, -а, -о, -и	of or pertaining to a house, house-
домаки́нски въпро́с	house matter / hold
домаки́нска ра́бота	housework
за да	in order to
зако́рпя see кърпя	to mend
здра́в, -а, -о, -и	in good shape
зашия see шия	
изгла́дя see гла́дя	
изпера́ see пера́	
изпра́щам	to send
изпра́тя, -и, -их	
изче́ткам see че́ткам	
кри́в, -а, -о, -и	crooked; uneven (for shoe heels)
кърпя, -и, -их	to mend
зако́рпя, -и, -их	
мой, мо́я, мо́е, мо́и	mine, my
моми́че n.	girl
мръ́сен, мръ́сна, -о, -и	dirty
обу́вка f.pl.обу́вки и обу́ща	shoe
обущар m.	shoemaker
пера́, -е, прах	to wash (clothes)
изпера́, -е, изпра́х	
пи́там	to ask a question
попи́там, -а, -ах	
подме́тка f.	sole
понеде́лник	Monday
в понеде́лник	on Monday
попра́вям	to repair
попра́вя, -и, -их	
ра́бота f.	work
роди́тел m.	parent
ро́кля f.	dress
съм на	to belong to

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

та́тко	daddy
та́тков, -а, -о, -и	dad's; daddy's
твой, тво́я, тво́е, тво́и	your, yours, (familiar form)
те́хен, тя́хна, тя́хно, те́хни	their, theirs
ток m.pl. то́кове	heel
хими́че́ски, -а, -о, -и	chemical
хими́ческо чи́стене	dry cleaning
че́ткам	to brush
изче́ткам, -а, -ах	
чи́й? чия́, чие́, чии́?	whose?
чи́стене n.	cleaning
чора́п m.	sock, stocking
ши́я, -е, ших	to sew, to sew up
заши́я, -е, заши́х	
ю́ти́я	iron (for ironing)

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Т Р И Д Е С Е Т И П Ъ Р В И У Р О К

L E S S O N 3 1

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR PERCEPTION DRILL

Grammar: Short Forms of the Personal Pronouns – Accusative Case

1.

Аз те виждам.
Ти ме виждаш.

Ти виждаш ли ме? — Да, аз те виждам.
Аз виждам ли те? — Да, ти ме виждаш.

Той вижда ли те? — Да, той ме вижда.
ме? — Да, той те вижда.

те, тя, ние, вие, аз,
г-н...., студентите

Ти чуваш ли ме?
Аз чувам ли те?
Ти разбираш ли ме?
Те разбират ли ме?
Ти разбра ли ме?
Той разбра ли те?
Аз разбрах ли те?
Те видяха ли ме снощи?
Ще ме чакате ли довечера?
Поздравихте ли ме тази сутрин?
Аз поздравих ли те преди малко?
Тя срещна ли те снощи?
Харесва ли те г-жа.....?
Тя харесва ли ме?
Те раниха ли те?
Брат ти придружи ли те?
Познавам ли те?
Те познават ли ме?
Тя забрави ли ме?
Те заградиха ли те?
Той би ли те?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Кой ме разбира?	Аз те разбирам.
Кой ме вижда?	
Кой те чува?	той, ние, те, тя, вие,
Кой те вижда?	г-н....., студентите, и т.н.
Кой ме разбра?	
Кой ме видя снощи?	
Кой ще те чака в 4 ч. следобед?	
Кой ме поздрави преди малко?	
Кой те срещна пред киното снощи?	
Кой ме хареса?	
Кой те придружи до Черни връх миналата неделя?	
Кой те хареса?	
Кой ме познава?	
Кой те рани в главата?	
Кой те би?	

3.

Аз виждам г-н ....
Аз го виждам.
Аз виждам жълтия молив.
Аз го виждам.
Аз виждам зеленото кепе.
Аз го виждам.

Вие виждате ли г-н.....?	Да, аз го виждам.
жълтия молив?	
зеленото кепе?	
списанието?	
ножчето за бръснене?	
виенския одеколон?	
българския вестник?	
учителя?	
и т.н.	

Видяхте ли г-н .... снощи?	Да, аз го видях.
Харесахте ли летния костюм?	Да, аз го харесах.
Купихте ли бежовото сако?	Да, аз го купих.
Поздравихте ли учителя тази сутрин?	Да, аз го поздравих.
Разбрахте ли учителя вчера?	Да, ние го разбрахме.
Тя познава ли г-н....?	Да, тя го познава.
Те заградиха ли неприятеля?	Да, те го заградиха.
Той би ли детето?	Да, той го би.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Кой познава г-н.....?	Аз го познавам.
Кой ще чете българския вестник довечера?	той, те, ти, ние, и т.н.
Кой чете американското списание сноши?	
Кой купи това сако?	
Кой видя този хубав филм сноши?	
Кой ще придружи Христо до хижата утре?	
Кой харесва това сако?	
Кой разбира учителя?	
Кой чува учителя?	
Кой загради неприятеля в гората?	
Кой плени този войник?	
Кой рани офицера?	

5.

Аз виждам г-жа.....
Аз я виждам.
Аз виждам закачалката.
Аз я виждам.

Вие виждате ли г-жа.....?	Да, аз я виждам.
закачалката?	
синята книга?	
българката?	
гумата?	
линията?	
тетрадката?	
Вие познавате ли г-жа.....?	Да, аз я познавам.
Вие взехте ли книгата?	Да, аз я взех.
линията?	
тетрадката?	
Изпра ли мръсната блуза на Радка?	Да, аз я изпрах.
Зашли ли горната риза на Борис?	Да, аз я заших.
Ще чакате ли жена си следобед?	Да, аз ще я чакам.
Харесвате ли г-жа .....?	Да, аз я харесвам много.
Срещнахте ли Милка вчера?	Да, аз я срещнах.
Купихте ли бялата копринена риза?	Да, аз я купих.
Поздравихте ли булката?	Да, аз я поздравих.
и т.н.	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Кой познава г-жа.....?
Кой харесва г-жа.....?
Кой придружи Милка до хижата миналата седмица?
Кой купи тази горна риза?
Кой ще чете тази книга?
Кой пише домашната работа сега?
Кой видя сестра му?
Кой поздрави булката?
Кой премина реката при вира вчера?
Кой взе книгата от масата?
Кой срещна Радка вчера?
Кой ще изпере мръсната блуза?
Кой заши горната риза?

Аз я познавам.

ние, той, те, вие, и т.н.

7.

Той ни вижда.
Той ви вижда.

Кой ви вижда?
ни

Той ни вижда.
ви

Кой ви познава?
ни
Кой ни чува?
ви
Кой ни видя снощи?
ви
Кой ви придружи до Черни връх?
ни
Кой ни поздрави?
и т.н.

те, аз, вие, ти, и т.н.

8.

Аз виждам студентите.
Аз ги виждам.
Кой вижда студентите?
книгите?
кепетата? и т.н.
Кой занесе обущата на обущаря?
Кой закърпи чорапите?
и т.н.....и т.н.....

Аз ги виждам.

той, ние, те, и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

9.

Вие познавате ли г-н.....?
Да, аз го познавам.
Да, познавам го.
Вие познавате ли г-жа.....?
Да, познавам я.

Вие разбирате ли ме?	Да, разбирам ви.
Ти разбра ли ме?	Разбрах те.
Радка изпра ли мръсната блуза?	Изпра я.
Изчетка ли балтона на баща си?	Да, изчетках го.
Занесе ли своите обуща на обущаря?	Занесох ги.
Заши ли горната риза на Борис?	Заших я.
Закърпи ли чорапите?	Закърпих ги.
Занесе ли костюмите на химическо чистене?	Да, занесох ги.
Донесе ли моето бежово сако?	Донесох го.
Изгладя ли неговия костюм?	Изгладих го.
Обущарят сложи ли подметките?	Да, сложи ги.
Харесваш ли американските ножчета за бръснене?	Да, харесвам ги много.
Купи ли светлозелената връзка?	Купих я.
Сложи ли вече масата?	Сложих я.
Сложихте ли новата покривка и кърпите?	Да, сложихме ги.
Постави ли тя дълбоките чинии?	Постави ги.
Поставихте ли всички прибори?	Поставихме ги.
Наредихте ли вилиците, лъжиците и ножовете?	Да, наредихме ги.
Извади ли от бюфета сервиза за кафе?	Извадих го.
Ти срещна ли Христо на улицата миналата седмица?	Да, срещнах го.
Виждате ли ме?	Да, виждаме ви.
Аз чувам ли ви?	Чувате ни много добре.
Поздравихте ли булката?	Поздравихме я след сватбата.
До кога чака той жена си?	Чака я до полунощ.
Кога закърпи чорапите?	Закърпих ги тази сутрин.
Къде срещна Христо?	Срещнах го на улицата.
Кога го срещна?	Срещнах го преди половин час.
Кога купи това списание?	Купих го преди няколко дена.
Кога изпра Радка мръсната блуза?	Изпра я тази сутрин.
Къде плениха войниците?	Плениха ги при моста.
Кога взехте моливите от масата?	Взех ги преди малко.
Къде поставихте кърпите?	Поставих ги на масата.

и т.н.....и т.н.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

10.

Аз го виждам.
Аз не го виждам.
Аз я познавам.
Аз не я познавам.

Той ме разбира.
Те ни познават.
Аз ви виждам.
Той я видя снощи.
Те ги взеха от масата.
Аз те чух.
Аз го чаках до полунощ.

Той не ме разбира.
Те не ни познават.
Аз не ви виждам.
Той не я видя снощи.
Те не ги взеха от масата.
Аз не те чух.
Аз не го чаках до полунощ.

и т.н.

11.

Вие виждате ли момиа?
Той вижда ли ме?
Те чуват ли ви сега?
Аз познавам ли г-жа.....?
Ти познаваш ли г-н.....?
Разбирате ли ме?
Аз чувам ли те сега?
Тя закърпи ли техните чорапи?
снощи?
Раниха ли ви?

Не, аз не го виждам
Не, той не ви вижда.
Не, те не ни чуват сега.
Не, не я познавате.
Не го познавам.
Не те разбирам.
Не, ти не ме чуваш сега.

Не ги закърпи снощи.
Не ме раниха.

и т.н.

12.

Аз я срещнах пред киното. Аз не я срещнах пред театъра.

го, ги, я, ви, те

Аз го срещнах пред киното.
Аз не го срещнах пред театъра.

Той ме разбира сега. Той не ме разбра снощи.

ни, я, ги, ме, го, те, ви

Той ни разбира сега. Той не ни разбра снощи.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Те ни плениха в гората. Те не ни плениха при моста.

го, ви, те, ни, ги, ме, я, я, го

Те го плениха в гората. Те не го плениха при моста.

и т.н.

Той я познава. Аз не я познавам.
Тя не ги закърпи снощи. Закърпи ги тази сутрин.
Аз не те разбирам. Той те разбира.
Тя ги вижда. Той не ги вижда.
Те я харесват. Аз не я харесвам.
Той не го занесе. Ти го занесе.
Тя не я купи вчера. Тя я купи миналата седмица.
Те не ги взеха от кухнята. Те ги взеха от гостната.
Той ни придружи до хижата. Той не ни придружи до Черни връх.
Тя ви поздрави, но той не ви поздрави.
Те те чуха, но той не те чу.

и т.н.

13.

Ти ме виждаш.
Ти виждаш ли ме?
Виждаш ли ме ти?
Ти ме виждаш.
Той я познава.
Те ги плениха.
Ти ме разбираш.
Вие ме познавате.
Те го срещнаха снощи.

Вие ме чувате добре.

Ти виждаш ли ме?
Той познава ли я?
Те плениха ли ги?
Разбираш ли ме ти?
Познавате ли ме вие?
Те срещнаха ли го снощи?
Срещнаха ли го те снощи?
Вие чувате ли ме добре?
Чувате ли ме добре вие?

и т.н.

14.

Той познава ли я?
Той не я ли познава?
Не я ли познава той?
Разбирате ли ме?
Вие чувате ли ме добре?

Не ме ли разбирате?
Вие не ме ли чувате добре?

и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РАЗГОВОР

Телефонен разговор

Добри:
Ало́, Гео́рги, как си?
Георги:
Добре́ съм, До́бри. Благодаря́.

- И́ма мно́го шум. Мо́жеш ли да ме чу́еш?
- Да, чу́вам те, но сла́бо. Говори́ по́-високо!

- Разби́раш ли ме сега́?
- Сега́ те разби́рам добре́.

- Сре́щаш ли госпожа́ Це́нка Петро́ва?
- Да, сре́щам я че́сто.

- И́маш ли адре́са ѝ?
- И́мам го ня́къде. Тря́бва да го потъ́рся.

- Повикай ме по телефо́на, щом го наме́риш!
- Добре́, ще те повикам.

- Ще ни посети́те ли във вто́рник?
- Ще ви посетиме.

- И́скам да пока́ня и Петро́ва тога́ва.
- Ня́ма да бъ́де ло́шо да я пока́ниш.

- Заве́де ли деца́та на куро́рт?

- Не о́ще. Ра́дка и́ма да държи́ и́зпит.

- Доведи́ и тях тога́ва!
- Ще гле́дам да ги доведа́.

DIALOGUE

A telephone conversation

Dobri:
Hello, Georgi, how are you?
Georgi:
I'm well, Dobri. Thank you.

- There's a lot of noise. Can you hear me?
- Yes, I hear you, but faintly. Speak louder.

- Do you understand me now?
- Now I understand you well.

- Do you see Mrs. Tsenka Petrova?

- Yes, I often see her.

- Do you have her address?
- I have it somewhere. I have to look for it.

- Call me on the phone as soon as you find it.
- Good, I'll call you.

- Are you going to visit us on Tuesday?
- We'll visit you.

- I also want to invite Petrova then.
- It won't be a bad idea to invite her.

- Did you take the children to a resort?
- Not yet. Radka had to take an examination

- Then bring them too.
- I'll try to bring them.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Ще донесе́ш ли грамофо́на и пло́чите?
- Ще ги донеса́.

- Are you going to bring the record player and the records?
- I'll bring them.

- Дови́ждане до вто́рник!
- Дови́ждане! Мно́го здра́ве на Ста́нка.

- Goodbye until Tuesday.
- Goodbye. Many regards to Stanka.

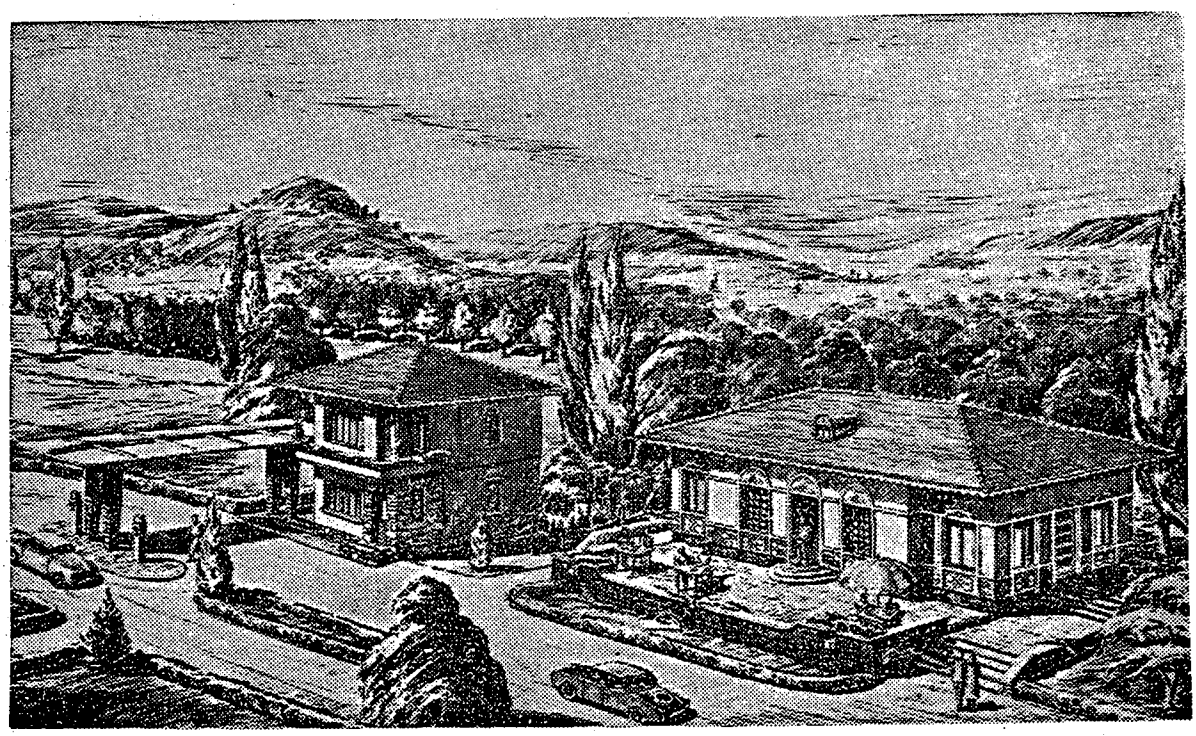

Проект за бензостанция и ресторант на шосето за Пловдив — отклонението за Кричим

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 31

ГРАМАТИКА - GRAMMAR ANALYSIS

DECLENSION OF THE PERSONAL PRONOUNS.

The personal pronouns аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те are declined. Beside nominative (subjective case) they have two more cases: accusative (direct object) and dative (indirect object). In these two cases the personal pronouns have three different forms: short, long and double.

I. SHORT FORMS OF THE PERSONAL PRONOUNS - ACCUSATIVE CASE

Singular				Plural			
Nominative		Accusative		Nominative		Accusative	
1st p. аз	I	ме	me	1st p. ние	we	ни	us
2nd p. ти	you	те	you	2nd p. вие	you	ви	you
3rd p. той Masc.	he	го	him	3rd p. те	they	ги	them
3rd p. тя Fem.	she	я	her				
3rd p. то neuter	it	го	it				

II. ACCENT OF THE SHORT PERSONAL PRONOUNS

1. The short forms of the personal pronouns have no stress when they are used in an affirmative or interrogative statement, Examples:

a. Affirmative

Аз те чу́вам.	I hear you.
Сега́ те разби́рам добре́.	Now I understand you well.
Аз я сре́щам че́сто.	I see her often.
Аз ще те пови́кам.	I'll call you.
Ние ще ви посети́ме.	We will visit you.
Ра́дка ще ги донесе́.	Radka will bring them.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

b. Interrogative

Разби́раш ли ме сега́?	Do you understand me now?
Сре́щате ли я че́сто?	Do you see her often?
Заве́де ли ги на куро́рт?	Did you take them to a resort?
Ще ги пока́нят ли?	Are they going to invite them?
Ще ни посети́те ли?	Will you visit us.

2. When the statement is negative or interrogative-negative, the personal pronouns are always stressed. Examples:

a. Negative

Аз не те́ чу́вам.	I don't hear you.
Той не я́ среща че́сто.	He doesn't see her often.
Те не ги́ заве́доха на куро́рт.	They didn't take them to a resort.
Тя не го́ тъ́рси.	She is not looking for him.

b. Interrogative-Negative

Не ме́ ли разби́раш?	Don't you understand me?
Той не я́ ли сре́ща че́сто?	Doesn't he see her often?
Тя́ не го́ ли тъ́рси?	Isn't she looking for him?

This rule does not apply when the verb is in the future tense. In this case the pronouns are not stressed, but ще or ня́ма are. Examples:

То́й не ще́ ли го повика́?	Won't he call him?
Той ня́ма ли да го повика́?	" " "
Те́ не ще́ ли я пока́нят?	Aren't they going to invite her?
Те́ ня́ма ли да я пока́нят?	" " " " "
Ви́е не ще ли ги посети́те?	Won't you visit them?
Ви́е ня́ма ли да ги посети́те?	" " "
Той не ще ги доведе́ във вто́рник.	He won't bring them on Tuesday.
Той ня́ма да ги доведе́ във вто́рник.	" " " " "

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

III. PLACE OF THE SHORT PERSONAL PRONOUN

The position of the short personal pronoun is:

1. Before the verb when the subject or some other word comes at the beginning of the sentence. Examples:

Аз те чу́вам.	I hear you.
Те ги сре́щат че́сто.	They meet them often.
Сега́ го тъ́рся.	I am looking for him now.
Вче́ра Ви видя́.	He saw you yesterday.

2. After the verb if the sentence begins with the verb. Examples:

Сре́щнах го на у́лицата.	I met him on the street.
Заве́де ги на учи́лище.	He took them to school.

No sentence may begin with a short personal pronoun.

3. In a question with the particle ли the short personal pronoun is always after the particle ли. Examples:

Те тъ́рсят ли я?	Are they looking for her?
Те ли я тъ́рсят?	Are they the ones who are looking for her?
Вие ка́ните ли ме?	Are you inviting me?
Вие ли ме ка́ните?	Are you the one who is inviting me?

However when the question is negative, the pronoun follows the negation. Examples:

Те не я́ ли тъ́рсят?	Aren't they looking for her?
Ви́е не ме́ ли ка́ните?	Aren't you inviting me?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ — GRAMMAR DRILL

Grammar: Short Forms of the Personal Pronouns - Accusative Case

1.

Кой повика Георгиеви по телефона снощи?
г-жа Христова
те
ни
г-н Мирев
ви

Аз ги повиках по телефона снощи.

той,ние, те, тя, жена ми, вие, ти, и т.н.

Кой те познава?
Кой познава г-жа Христова?
г-н Стоев?
Кой ще ни посети във вторник?
Кой ще заведе децата на курорт?
Кой ще донесе грамофона и плочите?
Кой ще доведе Радка?
Кой ме търси?
Кой потърси адреса на г-жа Петрова?
Кой ме разбира сега?
Кой ме разбра вчера?
Кой може да ме чуе?
те
ви
ни
Кой може да ме разбере?
Кой ще покани Петрова в неделя?
Кой намери българския вестник?

2.

Ти познаваш ли г-жа Стоянова?

Да, аз я познавам.
Не, аз не я познавам.

Разбирате ли ме?
Аз виждам ли г-н...г-жа...?
ви...учениците?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Поздравихте ли учителя тази сутрин?
булката
студентите
ме, ни...

Да,.....
Не,.....

До кога чакахте жена си снощи?
децата
Петрова
Кольо
ни, ме

Чаках я до.....

Потърсихте ли адреса на Петрова?
писмото
книгите
линията

Ще посетите ли Добри във вторник?
Христови
ни, ме
Радка

Кога ще ни посетите?
ме
Кога ще посетите г-жа Мирева?
г-н Хитров?
Мирееви?

Купихте ли американското списание вчера?
свинските пържоли
телешкото
луканката
обущата
кашкавала

Те харесват ли къщата?
сакото?
чорапите?
връзката?
горните ризи?

Кога ще придружите Христо до Черни връх?
сестра си
младоженците

Ще ме придружите ли до хижата?
ни

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Радка изпра ли мръсната блуза?	Не, тя не я изпра. Ирина я изпра.
Вчера ли ме повика по телефона?	Не, аз не те повиках по телефона вчера. Повиках те преди няколко дена.
го	
ни	
я	
те	
ви	
	и т.н.
При моста ли плениха войниците?	Не, не ги плениха при моста. Плениха ги в гората.
офицера?	
От кухнята ли взе ножовете?	Не, аз не ги взех от кухнята. Взех ги от бюфета.
сервиза за кафе?	
покривката?	
кърпите?	
каната за вода?	
Срещнахте ли г-жа Стоянова вчера?	Не, аз не я срещнах вчера. Аз я срещнах преди няколко дена.
Христо	
Иванови	
сестра ми	
брат ми	
Вчера ли закърпи тя чорапите?	Не, тя не ги закърпи вчера. Тя ги закърпи преди малко.
ризата?	
сакото?	
Вие разбирате ли ме?	Не, аз не ви разбирам. Той ви разбира.
Той чува ли ни?	Не, той не ви чува. Тя ви чува.
ме, я, го	
ви, те, ги	
В гората ли изоставихте оръжието?	Не, не го изоставихме в гората. Изоставихме го покрай реката.
картечницата?	
миномета?	
пушките?	
Вие харесвате ли г-жа Иванова?	Не, аз не я харесвам. Той я харесва.
това дете?	
капитана?	
ме	
учителите	

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Намерихте ли гумата?	Не, аз не я намерих. Той я намери.
вестника?	
списанието?	
адреса?	
сините чорапи?	
Заведохте ли децата на училище?	Не, аз не ги заведох на училище.
Радка	Аз ги заведох на кино.
Кольо	
Донесе ли той парите вчера?	Не, не ги донесе вчера. Донесе ги преди малко.
документите	
месото	
романа	
ризата	
обущата	
Ще доведеш ли жена си във вторник?	Не, няма да я доведа във вторник. Ще я доведа в събота.

и т.н.

4.

Той я харесва.	Той харесва ли я?
Те ги поставиха на масата.	Те поставиха ли ги на масата?
Той не я харесва.	Той не я ли харесва.
Те не ги поставиха на масата.	Те не ги ли поставиха на масата.
Вие ме разбирате.	Вие разбирате ли ме?
Вие не ме разбирате.	Вие не ме ли разбирате?
Аз ги купих.	Ти купи ли ги?
Тя ги занесе на обущаря.	Тя занесе ли ги на обущаря?
Той ще го донесе.	Той ще го донесе ли?
Той няма да го донесе.	Той няма ли да го донесе?
Те ви видяха снощи.	Те видяха ли би снощи?
Те не ни видяха снощи.	Те не ни ли видяха снощи?
Аз го продадох.	Аз продадох ли го.
Вие не я продадохте.	Вие не я ли продадохте?
Ти ги заведе на курорт.	Заведе ли ги на курорт?
Той я срещна снощи.	Срещна ли я снощи?

и т.н. и т.н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЧЕТИВО — READING TEXT

Дра́ги Ива́не,

Преди́ два де́на до́йде у дома́ До́бри. Ка́за ни че ще и́мат във вто́рник го́сти. Пока́ни и нас. Попи́та ме за ва́шия адре́с. Йска да пока́ни и вас. Пойска и адре́са на госпожа́ Це́нка Петро́ва. Потъ́рсих го, но не можа́х да го наме́ря. Ка́зах му да го пойска от те́бе.

Днес той ми се оба́ди по телефо́на. Попи́та ме пак за адре́са на г-жа Петро́ва. Аз го потъ́рсих отно́во, наме́рих го, и му го ка́зах.

Аз ня́ма да оти́да у До́бри сам. Ще взе́ма и жена́ си. Ня́ма да бъ́де ло́шо и ти да доведе́ш сво́ята же́на. Аз ще гле́дам да доведа́ и дека́та. Те са о́ше тук. Ра́дка и́ма и́зпит след две се́дмици. След и́зпита ще я взе́мем с нас на куро́рт.

Преди́ ня́колко де́на ку́пих мно́го ху́бави грамофо́нни пло́чи. Ще ги занесе́м у До́бри. Те мно́го и́скат да ги чу́ят. Мо́же и да танцу́ваме. Така́ ще прека́раме и по́-весело.

Със сърде́чни по́здрави,

твой Гео́рги.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ПРЕВОД TRANSLATION

1. Do you know Mrs. Petrova? Yes, I know her very well. Why do you want to know? Because she forgot her identity card at the store a few days ago. I want to return it, but I don't know her address. I talked with her this morning, but she didn't say anything about that. She called me on the phone at noon to-day. She will visit us tomorrow night. I'll tell her then about her identity card.

2. Did you take the children to school? Yes, I did. Did they take their textbooks? No, they didn't take them. They forgot to take them.

3. Why don't you take the shoes to the shoemaker? He has to put on soles and repair the heels.

4. Are you going to see Mr. Stoyanov tonight? Yes, I'll see him. Many regards to Mr. and Mrs. Stoyanov then.

5. They visited us last Tuesday. They stayed for supper. We ate and drank a lot. After that we danced, played cards and sang many American, German and Bulgarian songs . Radka and Irina played the piano.

6. Do you understand me well? When I hear you I understand you. I didn't understand you this morning.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ — QUESTIONS & ANSWERS

1. Кой оти́де у Гео́рги преди́ два де́на?
   До́бри оти́де у Гео́рги преди́ два́ де́на.

2. Какво́ ка́за До́бри на Гео́рги и жена́ му?
   Той им ка́за, че ще и́ма го́сти във вто́рник.

3. Какво́ напра́ви До́бри, след като́ ка́за на Гео́рги и же́на му, че ще и́ма го́сти?
   Той ги пока́ни да оти́дат и те у не́го тога́ва.

4. За чий адре́с попи́та той Гео́рги?
   Той го попи́та за адре́са на Ива́н.

5. Защо́ пои́ска До́бри адре́са на Ива́н?
   Той пои́ска адре́са на Ива́н, защо́то и́скаше да пока́ни и не́го.

6. Чий адре́с пои́ска До́бри след това́?
   Той пои́ска адре́са на госпожа́ Це́нка Петро́ва.

7. Да́де ли му Гео́рги адре́са на г-жа́ Петро́ва?
   Не. Той го потъ́рси, но не можа́ да го наме́ри.

8. Какво́ напра́ви Гео́рги, след като́ не наме́ри адре́са на госпожа́ Петрова?
   То́й ка́за на До́бри да го пои́ска от Ива́н.

9. Кого́ повика́ До́бри по телефо́на?
   Той повика Георги.

10. Защо́ До́бри повика́ Гео́рги по телефо́на?
    Той го повика́ по телефо́на, за да го попи́та пак за адре́са на г-жа Петро́ва.

11. Можа́ ли Гео́рги да даде́ на До́бри адре́са на г-жа́ Петро́ва?
    Не можа́ веднага́. По́сле го наме́ри и му го да́де.

12. Сам ли ще оти́де Гео́рги у До́бри?
    Не. Той ще заведе́ и жена́ си.

13. Какво́ препоръ́чва Гео́рги на Ива́н?
    Гео́рги препоръ́чва на Ива́н и той да заведе́ жена́ си у До́бри.

14. Кого́ ми́сли да заведе́ Гео́рги осве́н жена́ си?
    Той ми́сли да заведе́ деца́та си.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

15. Къдé са децáта на Гéорги?
Те са óще в София.

16. Защó децáта на Гéорги не са на курóрт?
Те не са на курóрт, защóто дъщеря́ му Рáдка и́ма **и́зпит.**

17. Когá ще заведé Гéорги дъщеря́ си Рáдка на курóрт?
Той ще я заведé на курóрт, след катó тя държи и́зпит.

18. Какво́ **ку́пи Гео́рги?**
Той **ку́пи мно́го ху́бави пло́чи.**

19. Къдé ще занесé Гéорги **пло́чите си?**
Той ще ги занесé у Дóбри.

20. Защó ще занесé Гéорги **пло́чите си у Дóбри?**
Той ще ги занесé у Дóбри, за да сви́рят на грамофóн и да танцу́ват.

21. Как ми́сли Гéорги, че ще прекáрат у Дóбри, ако **слу́шат пло́чи и танцу́ват?**
Той ми́сли, че такá те ще прекáрат óще пó-весело.

22. Господи́н А., чу́вате ли ме добре́, когáто Ви говóря по телефóна от къ́щи?
Да, чу́вам Ви. /Не. Чу́вам Ви мáлко слáбо./

23. Г-н Б., разби́рате ли ме ви́наги, когáто Ви говоря́ по телефóн?
Разби́рам Ви.

24. Господи́н В., познáвате ли госпóжа Кáрова?
Да, познáвам я. /Не, не я познáвам./

25. Откогá я познáвате?
Познáвам я от три́ мéсеца.

26. Ще я посети́те ли във вторник?
Да, ще я посетя́. /Не. Нямá да я посетя́ тогáва, защóто и́мам рáбота./

27. Господи́н В.. потъ́рсихте ли адре́са на г-н Ивано́в?
Да, потъ́рсих го.

28. Наме́рихте ли адре́са на г-н Ивано́в?
Не можáх да го наме́ря. Ще го потъ́рся пáк.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

29. Вие ще доведе́те ли го́стите си у дома́ в неде́ля?
Да, ще ги доведа́. /Не. Ня́ма да ги доведа́.
Те ще оти́дат тогава на теа́тър./

30. Ще пока́ните ли г-н Ивано́в, след като́ наме́рите адре́са му?
Разби́ра се, че ще го пока́ня.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДОМАШНА РАБОТА — HOMEWORK

Part I

Translate into Bulgarian:

1. Did you take the children to school this morning? No, I didn't take them to school. They went there alone. Did they take their books? Yes, they took them.
2. I brought the children, but I didn't bring the record player and the records.
3. Do you understand me? Yes, I understand you very well.
4. Does he know Mrs. Petrov? No, he doesn't know her. He knows her husband.
5. Are you looking for Captain Tsenoff? Yes, I am looking for him. Did I tell you that I met him an hour ago? No, you didn't tell us.
6. We visited them on Tuesday. They visited us last Saturday.
7. Did you call me on the phone last night? No, I didn't phone you last night.

Part II

Write a letter to someone, telling him what you did the last few days and what you are going to do.

Part III

Translate and answer in Bulgarian:

1. Do you often invite guests for supper?
2. Did you call your wife on the phone this morning?
3. Are you going to take your children to the movies tonight?

Part IV

1. Record the dialogue to lesson 31.
2. Record the letter (part II), but don't read it while recording, say it.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК	VOCABULARY
ви́кам	to call
повѝкам	
вика́м по телефо́на	to call on the phone
висо́ко adv.	loud, loudly
грамофо́н m.	record player
дове́ждам	to bring (somebody)
доведа́, -е, дове́дох	
дом m.	house, home
у дома́	at my house, to my house, at home
дра́г, -а, -о, -и	dear
държа́, -и, -ах	to hold
държа́ и́зпит	to take an examination
заве́ждам	to take (somebody somewhere)
заведа́, -е, заве́дох	
здра́ве n.	health
мно́го здра́ве на	many regards to..
Ива́н voc.case Ива́не!	Ivan
и́зпит m.	examination
и́мам да	to have to
ка́ня	to invite
пока́ня, -и, -их	
куро́рт m.	resort, resort place
ло́шо adv.	bad, badly
на́й-после	at last
намѝрам	to find
наме́ря, -и, -их	
оба́ждам се	to call somebody on the phone
оба́дя се	
пак adv.	again
пло́ча f.	record (for playing)
по	on
по телефо́на	on the phone
повѝкам see ви́кам	
по́здрав m.	greeting
пока́ня see каня	
посещава́м	to visit
посетя́, -и́, -и́х	
потъ́рся see тъ́рся	
ра́зговор m.	conversation
свѝря	to whistle
свѝря на грамофо́н	to play records on a record player
септе́мври	September
сла́бо adv.	faintly
слу́шам	to listen to
Со́фия	Sofia, the capital of Bulgaria
сре́щам	to see
срещна, -е, -ах	
сърде́чен, сърде́чна, о,и	cordial

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

така́	adv.	so, thus
телефо́н	m.	telephone
телефо́нен, телефо́нна, -о, -и		
тъ́рся, -и, -их		to look for
потъ́рся, -и, -их		
у		to
у тях		to their house
шум	m.	noise
щом	adv.	as soon as

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

GRAMMAR INDEX

The Roman numerals II & III indicate the Second and the Third Volume of this Textbook,while the Arabic refer to their pages.

Accent
in Bulgarian in general II 22,23;
of imperative II 211;
neuter nouns II 148;
past tense III 104-106;
short forms of personal pronouns III 228;

Accusative Case of
personal pronouns, short forms III 228;

Adjectives
article of- III 138,139;
ending in И,А,О,И III 170;
change in gender & number III 136;
chaning Я to Е III 141;
definite article for - III 138, 139;
double НН III 138;
omission of Ъ & Е III 137;
orthography of- indicating nationality II 19;
position of- III 140,141;
stable Е III 137.

Affirmative Form of
future tense II 175-177;
past tense III 17-19,46-48, 76,77,104,106;
present tense:
verbs of the 1st group II 125;verbs of the 2nd group II 103; verbs of the 3rd group II 73.

Article,
definite of:
adjectives III 138,139,170:
fem. nouns II 76:
masc. nouns II 45,104:
neuter nouns III 49;
plural III 139,II 76,149:

Aspect
and conjugation II 182;
formation of- II 180;
in Bulgarian II 179;
in general II 177,178;
perfective of съм III 202;
usage of perfective - II 209;

Auxiliary Verb съм II 16;
present tense:
affirmative form II 17;
interrogative form II 20,21;
interrogative-negative form II 47;
negative form II 17;
perfective aspect of - III
past tense II 19; / 202;
present tense of - II 17.

Change of
consonant sound in:
nouns к to ц II 46;
verbs жа,ча,ша to за,ка,са III 19;
vowel sound in:
adjectives Я to Е III 41;
masc. nouns III 79;
neuter nouns II 148.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Colloquial Usage of
possessives III 201

Conjugation & Aspect
II 122

Declension of
personal pronouns (short
forms) II 228

Definite Article of
fem. nouns II 76;
masc. nouns (full art)
II 45;
masc.nouns (short art)
II 104;
neuter nouns II 149;
pronunciation of - II 46.

Degrees of Comparison
comparative III 171-172;
superlative III 172-173;

Dialect Forms of
the personal pronouns
II 16;
the verbs, 1st group
II 125;
the verbs, 2nd group
II 103;

Double Negation II 127.

Ending
-M of the verbs,1st
group II 126.

Endings of Nouns
feminine II 43;
masculine II 43;
neuter II 44.

Familiar Form of
personal pronouns II 16;
the verb II 16.

Feminine Nouns
definite article II 76;
endings II 43.
For (conjunction)
idiomatic translation
into Bulg. of- II 19.

Formal Pronoun II 16.

Future Tense
affirmative form II 175;
interrogative form II 176;
interrogative-negative form
II 177;
negative form II 175;
бъда III 202;
съм III 202.

Gender of Nouns II 43.

Groups of Verbs II 73.

Idiomatic use of
present tense II 19.

Imperative
formation of- II 210;
accent of- II 211;
negative - II 212;
of perfective verbs II 212.

Impersonal Forms
има, няма II 75.

Interrogative Form of the Verb.
future tense II 176;
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd group II 74;
past tense III 19;
съм II 20.

Interrogative-Negative Form of
the Verb.
future tense II 176; past
tense III 19; present tense
II 75.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Masculine Nouns
article of (full) II 45;
" (short) II 104;
changing К to II 44;
ending in II 45;
endings of- II 43;
monosyllabic III 78-80;
plural of II 44.

МОГА
past tense of - III 106;
usage with another verb III 106.

Monosyllabic Masculine Nouns
accent of III 78-80;
plural III 78;
changing я to е III 79;
unchangeable III 80.

Negation
double II 127.

Negative Form of the Verb
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd group II 74, II 17;
imperative II 212;
future tense II 175
past tense III 19.

Negative Imperative II 212

Neuter Gender
accent rule II 148;
nouns of II 147.

Nouns
accent rule of II 148;
changing К to Ц II 44;
ending in a vowel II 76;
feminine II 76;
gender of II 43:
indicating nationality II 19;
masculine LL 43-45;
monosyllabic masculine III 78-80;
neuter II 147.

Omission of the Personal Pronoun when used as a subject II 18.

Orthography
of the def.article II 104;
of nouns and adjectives indicating national origine II 19.

ОТБЕЛЕЖКА
past tense of III 107.

Past Tense
ending of III 16;
formation of III 17-19 46-48;
verbs of the 1st group
Е>Я III 18; Е>А III 48;
жа,ча,ша to за,ка,са III 19; ох III 46,47.
disapearance of the Root Vowel III 48;
of съм III 19;
verbs of the 2nd group III 76,77
и>я III 77;и>а III 77.
of the verb вземаIII 77;
verbs of the 3rd Group III 104.
accent of the - III 104-106;
of мога III 106;
interrogative form III 19;
negative form III 19;
interrogative-negative III 19;

Perfective Aspect
formation II 180;
usage II 209;
of съм III 202.

Personal Pronouns
dialect form II 16;
familiar form LL 16;
formal II 16;
short forms III 228;
subjective case II 16.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Plural of Nouns
ending in a vowel II 76;
feminine nouns II 76;
masculine nouns II 44;
monosyllabic masculine nouns III 78;
neuter nouns II 147-148;

Possessives III 200,201;
colloquial usage of-III 201.

Present Tense of the Verbs
of the 1st group II 125;
of the 2nd group II 103;
of the 3rd group II 73;
of съм II 20.

Pronunciation
of definite art.,masc. gender II 104;
of present tense;
1st group II 125.
2nd group II 103
3rd person pl.of съм II 16.

Pronouns
personal, subject form II 17;
familiar form II 16;
formal II 16.

Questions
formation of- II 20.

Short Article
of masculine nouns II 104.

Short Forms of the Personal Pronouns III 223.

Since, idiomatic translation of - into Bulgarian II 19.

Structure of the Simple Sentence II 17.

Tenses
future II 175-177;
past III 16-19;46,48;76,77;
present II 73,103;/104-106;

Usage
of the perf aspect in present tense II 209.

Verb
the - II 72.

Verbs
changing
К to ч,г to ж II 126;
of the 1st group II 126;
of the 2nd group II 103;
of the 3rd group II 43;
ending М in the 1st group II 125.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School